

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

Corelația productivitate – venituri

Modalitate perfecționată

de aprovizionare a întreprinderilor

Studiul muncii, instrument de creștere
eficienței

AUTOUTILAREA

AUTOUTILAREA

AUTOUTILAREA

CREATIVITATEA TEHNICĂ

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN CAPITALĂ

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a analizat cadrul unei vizite de lucru în Capitală, împreună cu specialiști, cu cadre de răspundere, modalități care se aplică măsurile stabilite de conducerea partidului pentru realizarea construcțiilor noi într-un stil arhitectonic specific, original, demn de tradițiile artistice ale poporului nostru de societatea noastră socialistă.

În această vizită secretarul general al partidului a fost însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășii Ion Dincă, Iosif Uglar, Ștefan Anghel și Vasile Patilineț.

Pe întregul parcurs al vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați cu profundă dragoste și stimă, expresie a recunoștinței față de grija neobosită a conducerei partidului, a secretarului său general pentru crearea unor condiții tot mai bune de viață a întregului nostru popor.

„Pentru a realiza cu succes planul pe anul viitor și, desigur, și pe anul acesta, sînt necesare măsuri hotărîte pentru ca toate capacitățile de producție să lucreze la parametri proiectați, pentru creșterea indicelui de folosire a mașinilor”.

NICOLAE CEAUȘESCU

EXTINDEREA EXPERIENȚEI POZITIVE ÎN UTILIZAREA OPTIMĂ A CAPACITĂȚILOR DE PRODUCȚIE

JUDEȚUL CONSTANȚA se situează printre județele ce au cunoscut în ultimele decenii o amplă dezvoltare economico-socială care s-a reflectat și într-o creștere susținută a nivelului de trai al celor ce muncesc, înscrierea județului pe traiectoria civilizației industriale. Producția noastră globală industrială a înregistrat în anul 1976 o creștere de 36 de ori — față de cea din 1950. Ritmul creșterii producției industriale s-a situat peste media pe țară, ceea ce a făcut ca ponderea județului în producția globală industrială a țării să sporească substanțial. O asemenea dezvoltare de proporții a fost posibilă pe baza unui însemnat efort de investiții: de la 25,6 miliarde în cincinalul 1971—1975 la 100 de miliarde în cincinalul 1976—1980, Constanța situându-se pe unul din primele locuri între județele țării din acest punct de vedere. Beneficiind din plin de roadele politicii partidului de industrializare a tuturor zonelor țării și punînd în valoare condițiile locale deosebit de favorabile, Constanța și-a dezvoltat armonios atât industria cît și agricultura, și-a consolidat rolul de prim ordin pe care îl îndeplinește în asigurarea transportului maritim al țării.

Se poate aprecia că întreprinderile noastre dispun de o bogată dotare cu tehnică modernă și de un potențial uman. Eforturile unităților economice din județ sînt concentrate în prezent în direcția organizării științifice a producției și a utilizării în grad cît mai ridicat a capacităților de care dispun pentru a răspunde cerințelor prin realizări deosebite în îndeplinirea exemplară a planului și a angajamentelor asumate — însemnatului aport material și financiar pe care statul nostru socialist îl face și pentru a contribui pe această cale la creșterea nivelului de viață a oamenilor muncii.

Exigențe ale exploatarii cu randamente înalte a mașinilor și utilajelor

UNITĂȚILE PRODUCTIVE din județul Constanța, precum și cele din întreaga țară, dispun de capacități de producție moderne, utilizate cu randamente tot mai ridicate pentru îndeplinirea sarcinilor de plan. **Pe primele luni din acest an, planul producției globale industriale și al productivității muncii a fost îndeplinit și depășit.** La export au fost livrate suplimentar față de

prevederi mărfuri în valoare de circa 8 milioane lei-valută. Preocuparea permanentă a colectivelor de oameni ai muncii pentru ca efortul lor productiv să se materializeze în efecte cît mai mari a făcut ca **întreaga depășire a producției globale industriale să se obțină pe seama sporirii productivității muncii.**

Creșterea gradului de utilizare a mașinilor, utilajelor și instalațiilor din dotare reprezintă o problemă actuală de care se preocupă cu insistență **Comitetul nostru județean de partid, precum și consiliul oamenilor muncii din fiecare întreprindere.** Pentru transpunerea în viață a prețioaselor indicații ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de Comitetul politic executiv al C.C. al P.C.R. în vederea utilizării la niveluri tot mai ridicate a capacităților de producție, în întregul județ am desfășurat o acțiune susținută de elaborare a unor programe concrete de măsuri, cu termene și responsabilități precise, care a condus la ridicarea substanțială a indicilor de folosire a mașinilor și utilajelor. **Dintre cele mai bune realizări putem evidenția pe cele obținute la Combinatul de lianți și azbociment din Medgidia, la Combinatul de îngrășăminte chimice din Năvodari, la Întreprinderea de celuloză și hirtie Palas, la cea producătoare de materiale de construcție, la Întreprinderea de ulei din Constanța etc.** La nivelul întregului județ, am organizat o comisie a cărei menire principală rămîne descoperirea și mai ales valorificarea tuturor posibilităților de sporire a folosirii mașinilor și utilajelor. Ca rezultat direct al activității acesteia, în circa 40 de întreprinderi au fost create toate condițiile necesare pentru ca să fie depășit — de multe ori substanțial — indicele minim de 85%. De asemenea, prin perfecționarea organizării fluxurilor de fabricație și aplicarea unor procedee tehnologice moderne, a fost realizată, în multe întreprinderi, o utilizare mai judicioasă a suprafețelor de producție (la Întreprinderea „Integrată” de lînă, la Întreprinderea de prelucrare a lemnului etc.). **Încă de pe acum putem eva-**

Ion TUDOR
prim-secretar

al Comitetului județean Constanța
al P.C.R.

lua faptul că, în întreg județul Constanța, prin ridicarea gradului de folosire a capacităților, în anul 1977, vom putea realiza o producție suplimentară de circa 30 000 mii lei.

În ansamblul rezultatelor bune, există unele experiențe deosebite care merită cunoscute mai îndeaproape, întrucât din ele se pot desprinde sugestii și pentru alte unități. **La Întreprinderea de celuloză și hîrtie Palas**, de pildă, existența unor indici de utilizare foarte înalți a devenit o caracteristică comună multor mașini și utilaje (la mașinile tipar, la cele de ierat, la mașinile de hîrtie și de polietilenă, la mașina de metalizat etc.). Succesul acestora se datorește întreținerii exemplare a utilajelor și executării reparațiilor operativ și la înalt nivel calitativ, creșterii gradului de calificare și policalificarea lucrătorilor, organizării științifice a producției și a muncii.

Prima dintre aceste acțiuni are, în principal, două componente esențiale :

● este vorba, în primul rînd, de măsurile care au fost luate pentru **exploatarea rațională, menținerea în funcțiune pe o perioadă cit mai îndelungată de timp și întreținerea exemplară a mașinilor și utilajelor**. În felul acesta indicii înalți de utilizare au fost realizați prin efort propriu, prin creșterea calificării cadrelor, amplificarea acțiunii de autodotare, perfecționarea continuă a modului de organizare a lucrărilor de întreținere ;

● în al doilea rînd, au fost puse în aplicare o serie de măsuri care să asigure **efectuarea reparațiilor în mod operativ și cu o calitate ridicată** : formarea unor echipe care lucrează în două schimburi în atelierele unde se resimte nevoia, integrarea rapidă a noilor muncitori în echipe complexe de reparații, elaborarea tehnologiilor de reparații pentru fiecare utilaj, subordonarea — pe linie profesională — a grupei de proiectare față de mecanicul șef pentru a putea fi dirijată operativ etc.

Exemplele bune sînt evident, cu mult mai numeroase. Cu toate acestea, se cuvine să menționăm faptul că, în întreprinderile din județul Constanța, există încă rezerve însemnate în utilizarea capacităților de producție. Ele se regăsesc și în alte locuri dar în mod deosebit la **Întreprinderea mecanică de utilaj din Medgidia**, la **Întreprinderea mecanică navală, Șantierul naval și Întreprinderea de exploatare portuară din Constanța**. După aprecierile bazate pe analiza științifică și realistă a situațiilor concrete, **o creștere cu 3—5% a indicilor de folosire a mașinilor reprezintă, în toate întreprinderile din județ, o sarcină pe deplin realizabilă, care, în unele unități economice, are condiții pentru a fi chiar depășită**. În ce privește generalizarea schimbului II și extinderea schimbului III, deși s-au făcut progrese în domeniul programării majorității mașinilor—unelte în două și trei schimburi, există anumite unități care n-au asigurat încă o încărcare la nivelul necesitat de desfășurarea activității productive în trei schimburi. Întreprinderea forestieră de exploatare și transport, Întreprinderea de industrializare a laptelui, Întreprinderea electrocentrale, de pildă, deși și-au completat cu utilaje noi parcul tehnologic, nu au avut și preocupări de a asigura și pregăti forța de muncă corespunzătoare. Creșterea coeficientului de schimb în aceste cazuri este deosebit de necesară, deoarece partenerii de cooperare au, în continuare, reală nevoie de un volum ridicat de prelucrări sau diverse prestații.

Desigur, esențial este ca în fiecare întreprindere să se adopte măsurile necesare pentru ca, în cel mai scurt timp, toate rezervele existente să fie atrase în circuitul productiv, să se materializeze în produsele fizice necesare beneficiarilor.

Posibilități de creștere a gradului de utilizare

PENTRU OBTINEREA unei perfecționări sensibile a întregii activități care să permită obținerea unor semnate cantități de producție suplimentară, se adoptat în continuare un complex de măsuri destinate să optimizeze, simultan sau succesiv, laturi multiple ale activității productive. Dintre ele reținem următoarele :

1) Perfecționarea modului de exploatare a mașinilor și prelungirea duratei lor de viață. Acest obiectiv trebuie atins prin creșterea continuă a calificării cadrelor, aplicarea metodelor moderne de organizare a muncii și a timpului de muncă care să permită lucrul la două și trei schimburi de lucru, extinderea muncii în acord global, calitatea muncii mai operativă în meserii productive a muncitorilor auxiliari disponibili, o asistență tehnică mai atentă și eficientă în toate schimburile ș.a.

Pentru creșterea gradului de utilizare vom orienta unitățile economice astfel ca opțiunile să fie îndreptate, cu mai multă hotărîre, spre obținerea de rezultate în principal pe seama efortului organizatoric propriu. În locul solicitărilor nejustificate de fonduri fixe și de muncă vom acționa pentru a se recurge la soluția de a utiliza superior utilajele existente, de a le întreține și exploata în bune condițiuni cu specialiști de înaltă calificare.

Însemnate producții suplimentare vom putea obține de asemenea, prin **folosirea mai rațională a suprafețelor de producție**. Analiza efectuată de noi în toamna anului trecut, a evidențiat existența în județ a unei suprafețe de aproape 10 000 mp de suprafață disponibilă, care vom continua investigații în acest domeniu și vom acționa pentru introducerea în circuitul productiv, cu o mai mare multă operativitate, a spațiilor disponibile. Apreciezăm că, în felul acesta, pînă în 1980, va fi posibil să realizăm o producție industrială suplimentară de peste 400 milioane lei.

Și o altă problemă. Vom lua măsuri mai energice de combatere a teoriei — și a practicii — în virtutea căreia, în anumite unități economice, pentru recuperarea unor întârzieri în realizarea sarcinilor curente de producție — cauzate de deficiențe de organizare a mașinilor sînt, în anumite perioade, suprasolicitate, față de se mai respecta îndatoririle elementare de întreținere sau, uneori, chiar fără a mai lua în considerare termenele planificate de efectuare a unor reparații curente absolut necesare. Dat fiind cîștigul evident iluzoriu unei asemenea „recuperări“ se cere acordată atenție cuvenită **respectării perioadelor normate și planificate de efectuare a întreținerii și a reparațiilor**. La reușită trebuie să participe mai atent și sectorul de planificare al întreprinderii, pentru a evita unele situații (ca cea la Combinatul de îngrășăminte chimice Năvodari ca exemplu), în care perioadele afectate reparațiilor nu fost uneori respectate datorită necorelării lor exacte cu prevederile planului de producție.

2) Creșterea operativității și a calității întreținerii reparațiilor rămîne, de asemenea, o problemă centrală în care **asigurarea pieselor de schimb** joacă un rol deosebit. Pentru a evita ca unele dintre întreprinderile noastre să efectueze reparații capitale în alte județe sau, uneori la sute de kilometri distanță, considerăm că **ar fi necesară crearea unor platforme specializate de întreținere și reparații a mașinilor și instalațiilor la anumite grupe de întreprinderi din aceeași ramură**. Pe de altă parte, putem aprecia că întreprinderile, la rîndul lor, mai au multe de făcut în direcție

(Continuare în pag. 16)

Întreprinderea — teren de creativitate și de promovare a noului

TREPTE SUPERIOARE ÎN DEZVOLTAREA ACȚIUNII DE AUTOUTILARE

NUMEROASE sînt astăzi întreprinderile care au acumulat o bogată experiență în domeniul autoutilării, al realizării cu forțe proprii — prin valorificarea eficientă a creației tehnice — a mașinilor, utilajelor și instalațiilor necesare modernizării dotării tehnice sau dezvoltării unor noi capacități de producție. **Autoutilarea a condus la rezultate remarcabile pe linia reducerii unor însemnate importuri de mașini și utilaje, la crearea de condiții care să permită nu numai acoperirea unor cerințe stricte pentru o unitate sau alta, ci și la livrarea de mașini unelte și mașini tip agregat la export.**

În acest număr prezentăm o valoroasă experiență a două mari întreprinderi din Brașov — de **tractoare** și de **autocamioane** — în fructificarea la un înalt grad a posibilităților de dezvoltare a acțiunii de autoutilare.

ÎN CONDIȚIILE ritmului înalt de dezvoltare a producției de autocamioane și tractoare, promovarea autoutilării a asigurat celor două întreprinderi brașovene mijloacele tehnice necesare, într-un timp corespunzător cerințelor și la costuri, în cele mai multe cazuri, mai scăzute decît cele ale produselor ce ar fi trebuit importate. Experiența acumulată în decursul a mai bine de două decenii a condus la rezultate aproape impredictibile: **de la asimilarea și realizarea de mașini-unelte simple, la conceperea și însușirea de mașini tip agregat și linii tehnologice automate.** Ambele întreprinderi dispun în prezent nu de simple sectoare de autoutilare, ci de fabrici puternice, dotate cu tehnică de prim rang, cu servicii de proiectări tehnologice, cu ateliere de execuție și de montaj. Totodată, la întreprinderea de autocamioane, de pildă, sectorul de autoutilare a devenit **o fabrică care realizează „fabrici”,** avînd gestiune economică proprie. De la începutul acțiunii de autoutilare și pînă în prezent (circa 20 de ani), specialiștii constructori de mașini de la Întreprinderea de autocamioane au realizat peste 900 agregate, utilaje noi și moderne, ceea ce a permis economisirea a peste 1 miliard lei valută.

Asemănător stau lucrurile și la întreprinderea „Tractorul”. Specialiștii din sectorul de autoutilare

de aici contribuie nu numai la înzestrarea tehnică a unității din care fac parte, ci și-au adus o contribuție substanțială, prin agregatele și liniile tehnologice asimilate și executate, la dotarea noilor unități producătoare de tractoare din Craiova, Miercurea Ciuc și Codlea.

Actuala dezvoltare și deversificare a producției din ambele întreprinderi nu ar fi putut avea loc într-un termen așa de scurt fără aportul creator al colectivelor de muncă, fără efortul propriu în conceperea, proiectarea și execuția mijloacelor tehnice necesare proceselor de fabricație. Concentrarea celor mai bune forțe din întreprindere — constructori și tehnologi, ingineri din producție și din serviciile tehnice ajutătoare, muncitori de înaltă calificare — pentru realizarea obiectivelor cuprinse în planurile de autoutilare, a permis crearea unor **nuclee puternice,** capabile să rezolve orice problemă impusă de bunul mers al producției.

Din experiența celor două unități rezultă, de asemenea, că **autoutilarea a răspuns, în general, mai rapid decît industria de specialitate, la rezolvarea unor probleme specifice producției de tractoare și autocamioane.** Aceasta deoarece contactul dintre cei care se ocupă de fabricație și cei puși să realizeze utilajul sau linia tehnologică a fost și este direct și permanent. Evident, ținînd seama de nevoile

specifice de fabricație, acțiunile de autoutilare au vizat, în special, executarea acelor utilaje care nu au putut fi procurate de la unitățile constructoare de mașini specializate. Au fost realizate utilaje specifice, adaptate strict tehnologiei, profilului producției, în strînsă concordanță cu cerințele progresului tehnic, de creștere a producției și productivității muncii, de ridicare a calității, de realizare a unor importante economii de materii prime, materiale, combustibili și energie.

Prin orientarea judicioasă, an de an, a programelor de activitate s-a realizat, treptat, o anumită „specializare” a sectoarelor de autoutilare din ambele întreprinderi, fără ca aceasta să împiedice, dacă este necesar, asimilarea de mașini și utilaje care nu intră în sfera specializării propriu-zise. Bunăoară, sectorul de autoutilare de la întreprinderea de autocamioane și-a profilat de curînd producția pe mașini unelte universale după licențe și concepție proprie, pe care le livrează atît unităților din centrala din care face parte, cît și altor întreprinderi.

Activitatea creatoare desfășurată a avut darul să risipească și temerea manifestată în trecut de către unii specialiști, potrivit căreia autoutilarea ar fi neeconomică, intrucît produsele realizate astfel nu pot fi la nivelul calitativ și de costuri al celor realizate în unitățile specializate. Soluția recomandată de aceștia: recurgerea la importuri. Un singur exemplu poate da dimensiunile adevărate ale acțiunii: **costurile pe un kilogram agregat executat la Întreprinderea de autocamioane în comparație cu cel fabricat de Întreprinderea de mașini unelte și agregate București (unitate specializată) sînt mai mici cu 80—100 lei.** Dacă avem în vedere și economiile rezultate prin renunțare la

Dezvoltarea acțiunii de autoutilare la principalele întreprinderi industriale din județul Brașov

Unitatea	Anul 1976		Semestrul I 1977	
	Valoarea totală a producției realizate — mii lei —	Valoarea mașinilor din import la care s-a renunțat — mii lei valută —	Valoarea totală a producției realizate — mii lei —	Valoarea mașinilor din import la care s-a renunțat — mii lei valută —
Total județ	397 638	61 192	186 744	32 112
Întreprinderea „Tractorul“	134 170	36 450	55 455	20 535
Întreprinderea de autocamioane	121 865	15 593	57 780	7 491
Întreprinderea de radiatoare — cabluri	4 018	1 550	278	—
Întreprinderea „Mecanica“ — Codlea	8 949	149	2 497	—
Întreprinderea „Rulmentul“	32 170	—	19 875	—
Întreprinderea de șuruburi	4 279	802	2 600	—
Întreprinderea „Hidromecanica“	1 683	—	249	—
Întreprinderea de unelte și scule	3 717	—	4 990	—
Întreprinderea „Electroprecizia“ — Săcele	13 125	4 108	7 291	1 404
Întreprinderea de scule Rîșnov	9 793	580	9 164	1 875
Combinatul chimic Făgăraș	15 078	743	1 227	37
Combinatul chimic Victoria	7 748	—	3 193	—
Întreprinderea de utilaj chimic Făgăraș	6 394	—	1 708	—
Combinatul de celuloză Zărnești	1 506	—	846	—
Întreprinderea de hîrtie creată Ghimbav	308	—	202	—
Combinatul de prelucrare a lemnului	555	—	208	—
Întreprinderea de lianți Brașov	3 778	—	4 704	—
Întreprinderea de materiale de construcții	4 617	—	5 076	—
Întreprinderea de stofe	1 909	—	141	—
Întreprinderea „Republica“	36	—	—	—
Întreprinderea de tricotaje	308	—	154	—
Întreprinderea „Timpuri Noi“	140	—	132	—
Întreprinderea mecanică de material rulant	277	—	801	—

importuri, faptul că toate utilajele au fost executate la timp, astfel încît programul de investiții nu a fost afectat, eficiența obținută este mult mai ridicată.

În fine, tradiția și nivelul tehnic înalt al celor două mari unități brașovene au constituit și constituie o rampă propulsoare de dezvoltare a industriei și, în special, a celei de vîrf (la Întreprinderea de autocamioane au fost puse bazele primei unități de rulmenți din țară, precum și a Întreprinderii de mașini unelte și agregate din București, în timp ce la Întreprinderea de tractoare au fost puse bazele noilor unități de producție de scule și dispozitive, diferite utilaje pentru nevoile agriculturii etc.).

PRIN GRIJA organelor de partid și sindicale municipale și județene, **experiența de la întreprinderile de autocamioane și de tractoare a fost**

larg extinsă în toate unitățile din județul Brașov (tabelul). Așa se face că la ora actuală, alte importante întreprinderi din industria constructoare de mașini și din industria chimică brașoveană, au sectoare de autoutilare specializate în mașini unelte tip agregat („Rulmentul“, Scule Rîșnov, „Electroprecizie“-Săcele, „Hidromecanica“, Întreprinderea de utilaj chimic și Combinatul chimic din Făgăraș, Combinatul chimic „Victoria“), necesare satisfacerii nevoilor proprii sau pentru unitățile din centralele industriale din care fac parte.

Prin măsurile luate s-a avut în vedere, în principal, ca în toate întreprinderile cu condiții pentru trecerea la acțiuni de autoutilare, organizarea sectoarelor să se facă după modelul celor două mari întreprinderi — de tractoare și de autocamioane. Totodată, s-au inițiat și aplicat măsuri pentru uni-

formizarea condițiilor de cointer-sare, prin extinderea lucrului în sectoarele de autoutilare pe bază de acord global sau colectiv. În acest mod au fost evitate unele greutăți în recrutarea cadrelor și s-a asigurat o retribuție (în multe cazuri) la nivelul producției de serie, lucru reflectat în scăderea fluctuației forței de muncă.

Pe de altă parte, au fost inițiate deseori **acțiuni de sprijinire** de către unitățile cu experiență bogată a celor care aveau diferite greutăți. S-a ajuns astfel la extinderea unor procedee avansate, la întărirea activității de concepție și proiectare, la specializarea pe obiective a activității, de așa natură încît eforturile creatoare ale unităților din județ să nu se suprapună. Au fost organizate, totodată, dezbateri și colocvii pentru găsirea de soluții care să ducă la creșterea productivității în sectoarele de autoutilare, prin **extinderea tipizării** produselor și utilizarea de componente realizate de unitățile specializate din industria construcțiilor de mașini.

În cadrul acțiunii de autoutilare au fost soluționate și o serie de alte probleme tehnice cu care se confruntă în anumite perioade unele întreprinderi. Astfel, s-au conceput și executat prese pentru industria ușoară, care ulterior au trecut în producția de serie la întreprinderea „Nicovala“-Sighișoara — unitate a M.I.U. — utilaje de precizie pentru debitarea metalului pentru nevoile unităților industriei construcțiilor de mașini și altele.

Tot în scopul generalizării experienței, zilele acestea a fost deschisă la întreprinderea „Tractorul“ o expoziție cu tema: „**Acțiuni în cadrul cincinalului revoluției tehnico-științifice pentru progresul tehnic**“, la care au fost expuse cele mai reprezentative realizări obținute prin autoutilare în întreprinderile din județ. Expoziția prilejuește un amplu schimb de experiență și opinii, organizatorii inițind și o sesiune științifică pe tema respectivă.

FIREȘTE, experiența acumulată în acțiunea de autoutilare constituie un bun ce merită preluat de toate unitățile din țară. Aceasta va facilita nu numai rezolvarea unor probleme stricte ale uneia sau altele din in-

V. BOESCU
L. ȚINTEA

(Continuare în pag. 32)

„Cu cât vom lucra mai bine în toate domeniile de activitate, cu cât vom produce mai mult, mai ieftin, atât în ce privește cheltuielile materiale, cât și cheltuielile de muncă, cu cât vom obține o creștere mai mare a productivității muncii, cu atât vor spori mai rapid avuția națională, mijloacele pentru dezvoltarea generală a țării, bunăstarea întregului popor”.

NICOLAE CEAUȘESCU

CORELAȚIE DIRECTĂ ÎNȚRE REZULTATELE MUNCII ȘI NIVELUL RETRIBUȚIEI

Ce arată experiența Combinatului de prelucrare a lemnului din Pitești

DEZVOLTAREA impetuoasă a bazei tehnico-materiale, aplicarea cuceririlor tehnico-științifice în producția materială, creșterea rapidă și modernizarea intensă a forțelor de producție, fac ca productivitatea muncii să cunoască o evoluție continuu ascendentă. Dimensiunile prevederilor pentru actualul cincinal determină ca sporirea accelerată a productivității să devină una din sarcinile economice fundamentale, de îndeplinire a căreia depinde în mare măsură ajungerea din urmă a țărilor dezvoltate economic și îmbunătățirea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii. Este o caracteristică esențială a întregii dezvoltări a societății noastre, că, pe măsură ce crește avuția națională, sporesc și posibilitățile de ridicare a bunăstării generale. Cu cât se produce mai mult, mai bine, mai eficient, cu atât crește bunăstarea maselor.

Sînt rațiuni pentru care creșterea productivității muncii se află

în centrul preocupărilor colectivelor de muncă din unitățile economice. În fiecare întreprindere s-au întocmit planuri de măsuri care să asigure valorificarea tuturor posibilităților existente pentru creșterea productivității muncii, în așa fel încît pe această bază să se obțină mai mult de 80% din sporul producției industriale. Un asemenea plan — de creștere suplimentară a productivității muncii — a fost întocmit și la **Combinatul de prelucrare a lemnului din Pitești**. Direcțiile principale de acțiune pentru realizarea acestui obiectiv: organizarea mai bună a producției și a muncii, extinderea experienței avansate și a inițiativelor muncitorești, folosirea la întreaga capacitate a utilajelor și instalațiilor, utilizarea integrală a timpului de muncă și înlăturarea pierderilor din întreruperea proceselor de fabricație, respectarea strictă a disciplinei la locul de muncă. Odată cu acțiunile de realizare a prevederilor acestui plan, s-au în-

treprins măsuri pentru trecerea personalului auxiliar și de deservire în producție (asigurîndu-se calificarea acestuia), extinderea acordului global și a altor mijloace de cointeresare materială a lucrătorilor, repartizarea rațională a personalului tehnico-ingineresc pe fiecare schimb și prestarea directă în producție a unui număr de ore pe săptămînă la lucrările cu mai multă dificultate tehnică.

Pentru anul 1977, combinatul are o sarcină de creștere a productivității muncii de 5,6%, la care se adaugă o creștere suplimentară de 0,5%.

**Acordul global, formă
superioară de retribuție
și de organizare a muncii**

PENTRU A ILUSTRA legăturile reciproce dintre retribuția lucrătorilor și creșterea productivității muncii, redăm evoluția

acestor indicatori pe primele opt luni din acest an, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Secția	Procent de realizare a planului	Retribuția medie tarifară lunară	Ciștig mediu realizat lunar în acord global	Ciștiguri în plus
Secția placaj	103,8	1 534	1 830	+296
Secția cherestele	102,5	1 526	1 763	+237
Secția PFL	108,7	1 720	1 923	+203
Secția tananți	103,3	1 534	1 703	+169
Total combinat	101,3	1 583	1 808	+225

În primele 8 luni ale acestui an s-a realizat o producție superioară celei obținute în aceeași perioadă a anului trecut, care se reflectă, între altele, în fabricarea în plus a 2882 garnituri mobilă convenționale, a 1 099 m³ cherestea, 15 056 mp PAL, 125 770 mp PFL, 24 644 mp uși și ferestre, 71 tone drojdie furajeră, 17 tone furfurool, 14 tone tanin și altele.

Extinderea acordului global a determinat obținerea unor mari sporuri de producție și creșterea productivității muncii, concomitent cu mărirea propriilor ciștiguri; numai în trimestrul II a.c., la nivelul combinatului, muncitorii au ciștigat lunar în plus, în medie, 225 lei (vezi tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2
plan = 100%

	ianuarie	februarie	martie	aprilie	mai	iunie	iulie	august	cumulat
Productivitatea muncii pe lucrător	107	108,9	122	113,2	108,6	108,6	108,1	106,2	110,33
Retribuția medie netă	101,6	103,7	107,3	103,3	103,9	101,1	105,6	102,7	102,03

Extinderea acordului global, de la 70% în anul 1976, la 76% în acest an, ca și cuprinderea maiștrilor și a altor conducători ai formațiilor de lucru în această formă de retribuție a condus la realizarea producției la nivelul și sortimentajia contractată, de o calitate corespunzătoare, în condițiile obținerii unor economii însemnate de forță de muncă.

Alături de unele măsuri care au ca scop să ridice rezultatele muncii prestate, acordul global apare nu numai ca o formă de retribuție, ci în primul rând ca o formă de organizare a muncii, capabilă să îmbunătățească utilizarea forței de muncă; în aceste condiții extinderea și generalizarea acordului global apar pe deplin întemeiate.

Ridicarea calificării și policalificarea cadrelor

ȚINÎND SEAMA de rolul important al calificării și policalificării în sporirea accelerată a productivității muncii, au fost adoptate măsuri eficiente pentru creșterea numărului personalului calificat, a cărui pondere, față de numărul total al muncitorilor, a atins 81% în 1975, 85% în 1976 și 87% în 1977. În combinat s-a creat o adevărată școală a muncii; acest fapt este reliefat de numărul mare de angajați care au fost cuprinși în diverse cursuri de calificare organizate fără scoatere de la locul de muncă. Astfel, în anii 1976 și 1977 s-au calificat 333 de muncitori și și-au perfecționat

pregătirea profesională 878 de angajați. Potrivit programului-cadru al combinatului pentru perioada 1976 — 1980, pentru pregătirea suplimentară a cadrelor în probleme de calitate au mai fost organizate patru cursuri de perfecționare fără scoatere de la locul de muncă, la care au fost cuprinse 24 cadre cu studii superioare, 116 cu pregătire medie, 18 laboranți și 11 muncitori pentru aparate de măsură și control.

Paralel cu aceasta, a scăzut numărul personalului auxiliar și de deservire; prin calificare, acest personal a fost trecut în producție, fiind repartizat formațiilor care lucrează în acord global. Pe această cale ponderea acestei categorii de personal a scăzut la 17% din totalul lucrătorilor, față de 25% cît reprezenta înainte.

În cadrul măsurilor complexe de creștere a productivității muncii, prin reducerea muncitorilor neproductivi, s-a acționat în vederea extinderii zonelor de deservire de către un lucrător, prin executarea unor operațiuni chiar de către muncitorii direct productivi. Acest lucru a fost posibil numai în urma absolvirii diferitelor forme de calificare și policalificare organizate la locul de muncă. Demn de reținut este faptul că personalului policalificat i s-au îmbunătățit și condițiile de retribuție.

CREȘTEREA productivității muncii reprezintă pirghia hotărâtoare în îndeplinirea măsurilor adoptate de partid și de stat pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. De aceea, întregul colectiv de muncă al combinatului trebuie să se angajeze plenar în realizarea indicatorilor de plan economici și financiari, pentru folosirea tuturor căilor de creștere a productivității muncii, pentru utilizarea mai judicioasă a timpului de lucru și a forței de muncă și să militeze într-o măsură mai mare decât pînă acum pentru apropierea lucrătorilor din serviciile funcționale de secțiile de producție.

Vasile ALECU
Pitești

SPORIREA EFICIENȚEI ACTIVITĂȚII PRODUCTIVE — factor esențial al consolidării și dezvoltării cooperativelor agricole

CONTINUAM analiza — începută în numărul 38 al revistei — privind experiența pozitivă, din ultimii ani, a cooperativelor agricole din Consiliul inter-cooperatist Poiana Mare, județul Dolj. Așa cum remarcam anterior, la baza ameliorării rezultatelor economico-financiare ale acestor cooperative a stat creșterea permanentă a producțiilor la hectar și pe cap de animal, ca efect direct al introducerii progresului tehnic și mai bune organizări a producției și a muncii.

Toate aceste măsuri s-au tradus printr-o creștere notabilă a eficienței activității de producție în toate cooperativele analizate, ceea ce a asigurat condiții superioare pentru dezvoltarea acestora.

ECONOMICITATEA PRODUCȚIEI și gospodărirea cu simț de răspundere a avutului obștesc reies și din modul cum au evoluat cheltuielile de producție la principalele produse. Astfel, la nivelul consiliului, dacă pentru 1 000 lei producție marfă de grâu, în 1971 se cheltuiau 801 lei, în 1976 s-au cheltuit doar 661 lei, reducerea fiind de 17,5% (pe cooperative, aceste reduceri variază între 10 și 21%), sporirea eficienței producției de grâu fiind unul din elementele creșterii eficienței întregii activități economice din unități. La producția de porumb eficiența a avut rata cea mai înaltă, reducerea cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă de porumb atingând în 3 cooperative valori de 42—44%, iar pe întregul consiliu de 36,5% (tabelul); dacă în 1971, pentru 1 000 lei producție marfă de porumb se cheltuiau 810 lei, în 1976 cheltuielile au scăzut la 514 lei. Rezultate deosebite în această direcție — pe baza producțiilor medii deosebit de mari (aproape duble în 1976 față de 1971) — au obținut cooperativele „Timpuri noi” și „Înainte”, unde cheltuielile de producție la 1 000 de lei producție marfă, la porumb, au ajuns anul trecut la 410—415 lei. Și la celelalte culturi (sfeclă de zahăr, legume), ca și la vii și pomi, costurile pe tonă de produs și la 1 000 de lei producție marfă au avut o permanentă tendință de scădere, cifrată anul trecut la 10—30%.

DEȘI ÎN RITMURI mai lente, totuși și la producția animală se constată rezultate pozitive pe linia eficientizării. Astfel, în 1976 toate cooperativele au produs laptele în condiții rentabile, cu costuri sub valoarea încasată pe hectolitru; fiind cont că în 1971, la 4 cooperative laptele era produs cu cheltuieli peste valoarea sa, și numai C.A.P. „Înainte” câștiga la

acest produs, actualele beneficii — deși relativ mici (în medie circa 10 la sută) — demonstrează că producția respectivă s-a angajat pe drumul cel bun. Reducerea cheltuielilor respective cu 29,4% la nivelul consiliului, dar cu 30—36% la unele din cooperative, componente, evidențiază că rezervele existente n-au fost decît parțial fructificate; rămîne ca în continuare să se depună eforturi sporite pe această linie, principala cale reprezentînd-o creșterea mai susținută a producției de lapte pe cap de vacă furajată.

În general se impune o impulsioneare mai mare a tuturor mijloacelor materiale și umane, pentru a activa cu rezultate sporite în producția animală. Este nevoie, în primul rînd, să sporească numărul de taurine la 100 ha de teren agricol (actualmente corespunzător — 63 — doar la cooperativele „Înainte” și „Unirea”), iar efectivul de ovine la aceeași suprafață să ajungă, în toate cooperativele, cel puțin la nivelul (170) existent la C.A.P. „Înainte”. Asigurarea integrală și calitativ superioară a bazei

care să poată asigura unităților asociate atît venituri bănești, cît și o mai bună utilizare a mijloacelor materiale disponibile și a forței de muncă.

O atenție sporită necesită producția pomicolă, unde randamentele sînt medii, cu toate că se fac cheltuieli însemnate; de asemenea, în privința culturii legumelor trebuie întreprinse toate măsurile pentru ca și pe suprafețele cooperativelor să se obțină producții cel puțin la fel de mari ca cele obținute de membrii cooperatori pe loturile personale.

ÎN COOPERATIVELE consiliului Poiana Mare, volumul producției nete a crescut de la an la an, dar ponderea sa în producția globală se menține relativ scăzută (45%), ceea ce dovedește că mai sînt rezerve pe linia scăderii volumului cheltuielilor materiale și, implicit, a ponderii acestora în producția globală. Nivelurile fondului de dezvoltare în cooperative, deși în creștere permanentă, totuși nu asigură ponderi deosebit de ridicate (față de 18%, limita minimă din statut) din volumul producției nete. Retribuirea pe norma de muncă și pe cooperatori, care a sporit permanent, va avea condiții să crească și mai mult dacă se vor lua măsuri suplimentare de mărire a producțiilor și de reducere a cheltuielilor materiale.

Prin rezultatele superioare obținute pînă în prezent — și pe care au datoriat de a le îmbunătăți în continuare — coo-

Reducerea cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă, în 1976 față de 1971 (%)

Cooperativele agricole	Grâu	Porumb	Lapte de vacă
„Timpuri Noi”	—19,3	—42,6	—26,6
„Viață nouă”	—10,5	—34,6	—23,5
„Înainte”	—19,4	—44,8	— 8,1
„Unirea”	—16,7	—42,1	—27,4
Desa	—21,3	—19,6	—22,9
Total consiliu	—17,5	—36,5	—22,8

furajare, utilizarea de material biologic superior sînt alte două cerințe ce trebuie îndeplinite cu mai mult simț gospodăresc și cu competență tehnico-economică ridicată. Pentru celelalte categorii de animale (porcine și păsări), efectivele actuale fiind mici, trebuie acționat mai intens și pentru înființarea de asociații intercooperatiste de creștere și îngrășare la dimensiuni industriale,

perativele agricole din Consiliul Poiana Mare au devenit un exemplu care suscită interesul multor cooperative din Cîmpia Olteniei. Iată de ce considerăm că elementele pozitive ale experienței lor strategice de dezvoltare și metodele folosite vor trebui generalizate și perfecționate în activitatea cooperativelor care au condiții similare.

conf. dr. Dumitru CĂTU

Rezultate ale amplului sondaj de opinie
din cadrul Tîrgului de mostre de bunuri de consum

CONSUMATORII ÎȘI EXPRIMĂ OPȚIUNILE PENTRU PRODUSELE ANULUI VIITOR

INFĂPTUIREA programului de creștere a nivelului de trai este însoțită de profunde mutații în necesitățile și obiceiurile de consum ale populației, ce își pun o puternică amprentă și asupra modului în care este concepută și se desfășoară activitatea comercială. Stadiul actual de dezvoltare a economiei naționale permite extinderea preocupărilor pentru diversificarea bunurilor de consum, intensificarea procesului de reinnoire a acestora (ca urmare a progresului tehnic), paralel cu creșterea veniturilor reale ale populației. Cererea este tot mai mult influențată de factori psiho-sociologici (motivații, aspirații, atitudini, mediu social ș.a.), factorii economici (venit, preț, etc.) păstrându-și însă rolul hotărîtor. Devine, astfel, un imperativ imediat producerea și desfacerea de mărfuri care să satisfacă în cel mai înalt grad cerințele consumatorilor.

Studierea sistematică a nevoii sociale, respectiv a cererii de consum înbracă o multitudine de forme, între care un rol important revine cercetării directe a preferințelor și opiniilor populației. Aceasta se realizează printr-o mare varietate de metode, tehnici și procedee, între care se numără și cercetarea științifică a preferințelor și opiniilor populației, în cadrul tîrgurilor de mostre.

A VIII-A EDIȚIE a Tîrgului de mostre de bunuri de consum (București, 14 august — 11 septembrie 1977) a prilejuit un fructuos dialog direct între producători, comerț și consumatori, cu privire la caracteristicile tehnico-economice și funcționale ale celor peste 200 000 de produse expuse.

Cercetarea, pe baze științifice, a preferințelor și opiniilor vizitatorilor tîrgului, realizată de Institutul de economie comerțului interior și a turismului, a permis culegerea unui important volum de informații și punerea acestora la dispoziția întreprinderilor producătoare și organelor comerciale; aceste organe dispun astfel de informații utile în acțiunea de angajare a fondului de mărfuri pentru anul 1978. În acest sens, au fost selectate circa 100 de produse și grupe de produse, din sectoarele de mărfuri alimentare, metalo-chimice și textile-încălțăminte, elaborându-se 58 de chestionare, cu structură distinctă, în vederea consultării populației.

În contextul necesității unei investiții continue a stadiului concordanței, în condițiile economiei țării noastre, între „nivelul aspirațiilor” (ceea ce doresc consumatorii), „nivelul așteptărilor” (ceea ce pot cumpăra) și „nivelul realizărilor” (ceea ce se cumpără de fapt), cercetările efectuate în rîndul vizitatorilor tîrgului au o valoare economică evidentă; totodată, exprimarea preferințelor și opiniilor vizitatorilor constituie o modalitate eficientă de participare democratică, efectivă a maselor la elaborarea celor mai importante decizii privind producerea și desfacerea bunurilor de consum.

● **Consultarea largă a consumatorilor — mijloc de intervenție și armonizare între oferta de bunuri de consum a industriei și nevoile și aspirațiile consumatorilor.**

● **Informații utile comerțului prin corelarea sistemică a atributelor produselor cu opiniile diferitelor categorii de consumatori.**

● **O sursă prețioasă de informații pentru producători în orientarea producției anului viitor pe sortimente, modele, paletă coloristică, materiale.**

● **Rezultate care pledează pentru permanentizarea dialogului: consumator-comerț-productor.**

Informațiile culese din chestionarele completate de peste 86 000 de vizitatori ai tîrgului (selecționați pe baza unei selecții aleatoare), corelate cu unele caracteristici socio-demografice ale persoanelor intervievate, au fost prelucrate automat, pe baza programelor „PROSPER I—VII/A.S.”, special elaborate pentru cercetări selective.

În urma prelucrării statistico-matematice și calitative a acestor informații, a rezultat un bogat material, din care redăm unele dintre cele mai sem-

nificative aspecte ce caracterizează preferințele și opiniile consumatorilor.

PENTRU PRODUSELE ALIMENTARE (conserve de legume, preparate dietetice din carne și lapte, ape minerale și stropuri medicinale, produse zaharoase și dulciuri, conserve de fructe, conserve de pește oceanic ș.a.) au fost cuprinse în chestionare aspecte privind:

— cunoașterea preferințelor vizitatorilor pentru consumul anumitor alimente;

— aspecte motivaționale ale consumului sau nonconsumului;

— opinii privind diferite caracteristici calitative (gust, aromă, consistență etc.);

— aprecieri privind forma de prezentare;

— opinii asupra modului de comercializare.

Un specific al cercetărilor l-a constituit abordarea unor noi domenii ale cererii de produse alimentare (exemplu: alimente dietetice, ape minerale medicinale, produse zaharoase), pentru care comerțul nu dispunea de date suficiente în formularea unei anumite structuri cantitative și calitative a necesarului. Astfel, s-a constatat că obiceiul de a consuma diferite produse dietetice din carne și lapte (cumpărate din magazine) variază de la 76% pentru brînzeturile proaspete și telemea, la 50% pentru șuncă sau ruladă dietetică, 45% la salamuri dietetice, ajungînd la numai 10% pentru conservele de carne dietetice (procente din totalul consumatorilor efectivi de astfel de produse). Majoritatea vizitatorilor solicită ca aceste produse să se vîndă prin magazine specializate, unde să se poată concentra sortimente cît mai diversificate și să fie prezentate produsele noi ce apar.

Pentru satisfacerea cererii de ape minerale medicinale, într-o structură cît mai adecvată, printr-o cercetare distinctă s-a urmărit cunoașterea preferințelor pentru diferite sortimente (izvoare). A rezultat că se preferă în mod deosebit apele „Slănic-Moldova” (27%), „Hebe” (23%) și „Covasna” (21%), a căror calitate a fost prioritar apreciată. În ceea ce privește ambalajul, circa o treime din consumatori preferă sticlele de 0,5 l, pentru o singură consumație.

Consumatorii de siropuri din plante medicinale și-au polarizat preferințele asupra siropului de măceș (45%), urmat de cel din lujeri de molid (21%) și cel de soc (19%); totodată, s-a putut constata că aceste siropuri sînt încă insuficient cunoscute, în special în mediul rural.

În general, pentru toate produsele alimentare dietetice sau medicinale vizitatorii solicită o aprovizionare ritmică a magazinelor și o publicitate corespunzătoare a sortimentelor.

Au fost culese date interesante în legătură cu gradul de solicitare a diferitelor sortimente de produse zaharose. De exemplu, halva cu cacao este preferată (70% dintre consumatori) celei simple; rahatul cu cacao este solicitat de 37% dintre consumatori, cel simplu de 26%, pentru toate celelalte sortimente de rahat (cu nuci, cu aromă de diferite fructe) optînd un număr mult mai redus de subiecți (între 5 și 10% pentru fiecare sortiment). În ceea ce privește diferitele sortimente de bomboane, a rezultat o distribuție asemănătoare a preferințelor consumatorilor, de unde concluzia: necesitatea asigurării în permanență în magazine a unui sortiment complet, de preferință bomboane preambalate (70% dintre vizitatori).

Informațiile obținute asupra produselor alimentare sugerează producătorilor necesitatea de a acționa în continuare, mai intens, pentru diversificarea sortimentală, creșterea gradului de preambalare, îmbunătățirea calității unor produse și menținerea constanței calitative a celor ce întrunesc aprecierile consumatorilor.

N SECTORUL TEXTILE-ÎN-CĂLȚĂMINTE s-a urmărit, în sondaje, culegerea de informații cu privire la:

— preferințele pentru diferite tipuri de materiale din care să fie confecționate; pentru diferite modele expuse ori prezentate la parada modei; pentru anumite culori, contexturi, desene etc.;

— aspecte motivaționale ale obiceiurilor de a purta sau a nu purta diferite articole;

— preferințele pentru anumite calapoade de încălțăminte (forma vîrfului, a tocului, înălțime, grosime).

Deosebit de interesant din punctul de vedere al comerțului a fost să se afle modul în care se împart preferințele la această grupă de mărfuri, între confecții din stofă și jerse supraelastic.

O primă investigație a vizat preferințele vizitatorilor la articolele: pardesie și impermeabile. Așa cum a arătat sondajul, cca. 73% dintre consumatoare preferă pe cele din stofă, „mai călduroase“, „mai elegante“, „mai rezistente“, „tușeu mai plăcut“ etc.) și numai 3% jerseul supraelastic. Această argumentare trebuie să-și găsească, fără îndoială, o expresie concretă în producția și comercializarea, cu precădere, a unor astfel de articole din stofă. Cît privește unele elemente de modă, la pardesie și impermeabile se remarcă opțiunea netă pentru lungimile „sub

genunchi“ (73,4%) și „pînă la jumătatea pulpei piciorului“ (19,6%).

Se preferă în mod egal, atît culorile închise, cît și cele deschise (maro — 38%, verde — 20%, bleumarin — 19%, negru — 14%, bej — 47%, roșu — 16%, bleu — 12%, vernil — 11%).

La confecțiile pentru bărbați testarea gradului în care vizitatorii doresc să poarte — în anul viitor — costum sau sacou cu pantaloni diferiți a reliefat o orientare mai pronunțată pentru costume (cca. 60%), iar pe grupe de vîrstă circa 45% în cazul persoanelor de pînă la 30 de ani și 80% în cazul celor peste 50 de ani). Sînt cerute costume și sacouri pentru sezonul cald, mai cu seamă din țesături tip in (37%), tip lînă — de grosime și colorit adecvate (36%), tip bumbac (21%) și mai puțin din jerse supraelastic (6%).

Un articol nou în moda costumelor pentru bărbați — costumele formate din 2—3 piese asortate, diferite ca material, desen și culoare, a întrunit sufragiile a numai 14% dintre vizitatorii intervievați — îndeosebi studenți și elevi (28% din totalul lor), muncitori (24%) și, respectiv, grupa de vîrstă de pînă la 30 de ani (cca. 29%). Aceste informații, obținute din sondajul pe bază de chestionar a evidențiat aceeași orientare ca datele rezultate în urma testării opiniilor vizitatorilor la parada modei. De altfel, acest articol aflîndu-se în prima fază a ciclului său de viață, se adresează unor segmente relativ restrînse de viitori cumpărători, care, în acest caz, fac parte din ceea ce literatura de specialitate numește „lideri de modă“.

Standurile de încălțăminte pentru bărbați, femei și copii au prezentat o gamă variată și bogată de modele, în care elementele noi de modă au avut o reflectare pronunțată.

Prin intermediul sondajului s-au obținut date prețioase privind orientările la parametri ca: forma vîrfului, înălțimea tocului, grosimea tălpii etc. De exemplu, în ce privește încălțămîntea pentru sezonul rece, marea majoritate a femeilor preferă cizmele (85% din total, față de 9% ghete sau 6% pantofi); ca format, vîrful rotunjit și tocul mai gros este caracteristic cererii la grupele de vîrstă mai mari, în timp ce la tineri apare preferința pentru un element nou al modei — vîrful mai pronunțat ascuțit și tocul subțire și înalt. Faptul că numai 1,6% din vizitatoarele interviuate nu au exprimat preferințe pentru un anumit format al încălțămîntei demonstrează existența unei cereri bine conturate, ceea ce conferă acestor informații stabilitate statistică.

PENTRU PRODUSELE ELECTROCASNICE, programul sondajelor a avut în vedere culegerea de informații privind:

— cunoașterea gradului de acceptare în gospodărie;

— gradul de penetrație în gospodăria a unor produse similare, existente pe piață;

— opinii privind caracteristicile tehnico-economice și funcționale ale produselor noi testate;

— cunoașterea intențiilor de cumpărare în anul 1978;

— exprimarea motivației cumpărării sau necumpărării acestor produse etc.

Toate produsele electrocasnice care au constituit obiectul sondajelor au trezit un deosebit interes. Așa, de exemplu, frigiderului cu compresor cu 2 uși, de 225 litri, prezentat în premieră, i se recunoaște necesitatea în gospodărie de cca. 95% dintre vizitatorii intervievați, atrași de caracteristicile sale superioare (grad de răcire ridicat, capacitate mai mare a congelatorului conceput ca un corp separat, consum redus de energie electrică etc.). Pe fondul exprimării unui grad ridicat de intenționalitate a cumpărării acestui produs în anul 1978 și a acceptării prețului său de vînzare, reține atenția faptul că aproximativ 90% dintre viitorii cumpărători preferă forma de vînzare cu plata în rate.

Și aparatul de radio staționar „Bucur“, care oferă posibilitatea recepționării programelor stereo, a fost favorabil primit (aproximativ 75% dintre vizitatorii intervievați cunosc că există emisiuni radio cu programe speciale de recepție stereo): gradul relativ ridicat de intenționalitate a cumpărării lui în 1978 este reprezentat mai ales de subiecți din categoria „personal de specialitate“. Un alt produs cu utilități culturale-educative, testat în cadrul țîrgului, a fost picupul monofonic. La acest produs s-a urmărit, în principal, cunoașterea preferințelor pentru diferite materiale din care să fie confecționat (carcasa și capacul). S-a constatat că 40% dintre vizitatori optează pentru metal ușor, 32% pentru material plastic și 28% pentru combinații plastic cu lemn sau metal (lemn cu metal).

Informațiile cu privire la aceste noi produse electrocasnice testate au o valoare și mai mare prin prisma faptului că fundamentează decizia de introducere în fabricație, evitîndu-se — ex-ante — un consum ineficient de materiale și forță de muncă.

INFORMAȚIILE culese de la vizitatorii țîrgului — pe care le-am ilustrat aici prin cîteva exemple — au constituit un important element de fundamentare a contractării fondului de marfă pentru anul 1978, începută în aceeași perioadă. Ele au fost coroborate cu datele existente din sursele obișnuite (evidențe statistice, contabile, operative etc.) pentru stabilirea fondului de marfă (aîit ca volum, cît și ca structură) cît mai adecvat necesităților reale ale populației. Difuzarea largă a rezultatelor la nivelul producătorilor și al organelor comerciale contribuie astfel nemijlocit la fundamentarea tot mai corespunzătoare a producției și comercializării bunurilor de consum.

dr. Victoria ȘTEFĂNESCU
Nicolae TEODORESCU
Vasile NEAGU

IMPERATIVE ALE RECONSIDERĂRII RAPORTULUI DINTRE CONSUMUL ENERGETIC ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ (III)

ÎN PRIMA PARTE a acestui articol am amintit despre preocupările întreprinse în țara noastră în ultimul deceniu pentru reducerea consumului energetic. Ca urmare, consumul specific de energie primară pentru o producție industrială de 1 milion lei s-a redus de la 180 tone cc în 1965, la 115 tone cc în 1975, adică cu 37,6%. În aceste condiții creșterea cu 1 procent a P.N.B. a cerut o sporire a consumului de energie cu 1,23 procente în 1961—1970 și doar cu 0,44 procente în 1971—1974. În cincinalul în curs reducerea respectivă va continua. Ne vom referi în continuare mai pe larg la orientările și acțiunile care s-au aflat și se află la baza unor asemenea diminuări.

Strategie globală cu obiective economice precise

ÎN ȚARA NOASTRĂ, noile raporturi dintre economia energetică și creșterea economică sint abordate într-o viziune globală, jalonată de următoarele cerințe generale: a) menținerea cadenței înalte a dezvoltării economice; b) ridicarea continuă a gradului de valorificare a resurselor energetice și c) reducerea costului creșterii economice. Ridicarea continuă a gradului de valorificare a resurselor energetice a presupus și presupune măsuri de raționalizare a activității atât la nivelul producției acestor resurse, cât și la cel al consumării lor finale, de către ramurile și subramurile economiei naționale.

În domeniul producției de energie primară, prezintă interes deosebit atât creșterea productivității muncii și reducerea costurilor, cât și deplasările structurale. Productivitatea muncii în producția de energie primară (cărbune, țiței și gaze naturale) a crescut în medie, anual, în perioada 1951—1975, cu 5,1% în expresie valorică și cu 3,7% în expresie fizică. În mod concret, o persoană angajată în ramurile amintite a produs, în 1975, peste 102 mii lei producție globală (față de aproape 30 mii lei în 1950), iar în expresie fizică — 736 tone combustibil convențional (față de 234 tone în 1960)¹⁾. În aceeași perioadă numărul mediu al personalului din ramurile amintite a crescut cu 1,8% în medie anual. În urma acțiunii conjugate a celor doi factori, producția globală de energie primară a crescut în formă valorică, tot în medie anual, cu 7,3%.

Creșterea productivității muncii a reprezentat, în întreaga perioadă 1951—1975, principalul factor de sporire a producției de energie primară. Participarea ei la sporul acesteia este de 79,1%; restul de 20,9% reprezintă participarea celui alt factor: creșterea numerică a personalului mediu²⁾.

În aprecierea evoluției în timp a nivelului de creștere a productivității, nu se poate să nu se țină seama de factorul natural care, pentru industria extractivă, capătă o importanță considera-

bilă. Este vorba, mai ales, de trecerea la exploatarea de zăcăminte cu conținuturi utile mai reduse, la care se adaugă înrăutățirea și a celorlalte condiții de extracție: adincime, izolare, grosimea stratului etc. Eficiența economică a producției de energie primară va reflecta, inevitabil, această realitate. Pe de altă parte apelul la importuri de energie primară, sporite peste anumite limite, constituie, în condițiile economiei noastre, prin implicațiile asupra capacității de plăți externe, un nou factor tensional al evoluției acesteia. De altfel, în cazul petrolului, ridicarea prețului său pe piața mondială peste pragul celor 50 dolari S.U.A. tona face competitivă atragerea în circuitul economic a celorlalte resurse de energie primară, socotite anterior mai scumpe.

Pornind de la aceste împrejurări, partidul nostru a inițiat încă din cincinalul trecut un program complex de ameliorare și creștere susținută a producției de energie primară în toate compartimentele sale. De exemplu, în cincinalul în curs, se prevede ca producția de cărbune net să crească la 53,0—56,6 mil. tone în

Deplasări structurale în producția și consumul de purtători primari de energie

Total producție = 100
Total consum = 100

	Anul	Cărbuni		Țitei și gaze lichefiate		Gaze naturale		Hidro-nucleară
		Prod.	Cons.	Prod.	Cons.	Prod.	Cons.	Prod.
România	1950	16,4	25,1	53,5	30,6	30,0	44,1	0,1
	1965	12,0	20,2	42,2	25,0	44,9	54,5	0,2
	1970	17,0	22,1	31,3	23,1	51,2	54,0	0,5
	1975	16,8	24,0	29,0	21,4	52,7	53,6	1,5
Nivel mondial	1950	59,5	61,5	29,5	27,0	9,3	9,8	1,6
	1970	32,6	35,5	46,7	42,7	18,7	19,7	2,0
	1973	29,0	32,0	49,2	45,5	19,4	20,4	2,4
	1975	30,6	31,7	47,0	44,5	19,7	21,2	2,7
Țări capitaliste dezvoltate	1950	61,0	57,0	24,2	29,0	12,8	12,0	1,0
	1970	34,9	26,0	30,2	49,0	31,2	22,4	3,6
	1973	31,6	22,6	29,7	51,7	34,5	22,9	4,2
	1975	34,0	22,6	27,8	50,7	33,2	23,5	5,0
Țări din Piața Comună vest-europeană	1950	98,0	88,0	0,6	10,6	0,2	0,2	1,2
	1970	71,0	34,8	4,2	54,3	20,6	9,0	4,2
	1973	57,3	26,5	3,4	56,7	35,4	15,1	3,9
	1975	52,4	25,4	3,1	55,0	39,9	17,6	4,6
Țări socialiste europene	1950	83,5	84,3	13,8	12,4	2,7	2,9	0,4
	1970	47,8	50,0	32,8	28,4	18,7	20,5	1,0
	1973	—	45,5	—	31,0	—	22,2	—
	1975	41,8	44,4	35,8	31,7	21,4	22,8	1,0

Sursa: World Energy Supplies 1950—1974. United Nations, New York, 1976, pag. 2, 8, 94 și 110. Producția de energie hidro și nucleară din 1975 este stabilită prin extrapolarea mediei 1971—1974. Consumul din 1975 este cel din 1974.

80 față de 27,09 mil. tone în 1975. Creșterea este de 96—110 la sută față de numai 32 la sută în perioada 1971—1975. Producția de lei extras va crește, conform planului, doar cu circa 1 mil tone, iar a gazului metan va rămâne practic staționară în întreaga perioadă 1976—1980. Dar și în aceste ramuri, ca și în producția de carbune, sînt prevăzute măsuri energice menite să sporească mai ales partea productivității muncii, mai ales prin: sporirea randamentului de recuperare a zăcămintelor; introducerea de noi tehnologii de extracție și conversie a energiei primare; extinderea mecanizării proceselor de producție; concentrarea optimă a producției etc.

Se precizează că, astăzi, gradul de recuperare a resurselor naturale energetice din zăcăminte reprezintă, pe plan european, în ansamblul acestor resurse, o medie ponderată de 46 la sută. Nu poate fi vorba de o recuperare integrală, adică de 100 la sută dintr-un zăcămint natural. În același timp însă, nici media arătată mai sus nu este un prag de nedepășit; ea poate fi considerabil depășită, chiar la nivelul tehnicilor moderne și mai eficiente deja cunoscute astăzi. Prin generalizarea acestora, rata de recuperare ar putea fi în practică pînă în 1990 ar putea crește la 51 la sută, iar rata de recuperare maximum posibilă — pînă la 60 la sută³⁾. Pentru țara noastră, problema creșterii gradului de recuperare a zăcămintelor naturale capătă o importanță sporită datorită atât conținutului util mai sărac în cazul a numeroase resurse, cît și exploatării neraționale în trecut a rezervelor de țitei. De exemplu, în cincinalul 1971—1975 extinderea metodei de recuperare secundară a țiteiului a permis obținerea unei producții suplimentare de 7,5 milioane tone. În acest an, pe seama aceluiași metode se vor extrage peste 2 mil tone suplimentar din zăcămintele în exploatare, sporind totodată, și rezerva recuperabilă tot cu 2 mil tone⁴⁾. În domeniul cărbunelui, un accent deosebit se va pune pe lărgirea maximă a „exploatărilor la zi”, deoarece prezintă avantajul unor costuri de producție cu 10—60 la sută mai mici, a unei productivități de 6—10 ori mai mari și un grad înalt de recuperare de 80—90 la sută față de 5—60 la sută în exploatările cu metode clasice din subteran.

Deplasări structurale în producția energetică primară

DEPLASĂRILE structurale reprezintă de asemenea o cale importantă în valorificarea superioară a resurselor energetice. Principalele orientări în dezvoltarea producției autohtone de purtători primari de energie au în vedere: a) extinderea utilizării combustibililor inferiori; b) folosirea integrală a potențialului hidroenergetic al țării; c) creșterea participării energiei nucleare și d) reducerea importurilor la strictul necesar. În perioada deja parcursă, pînă în 1975, aceste orientări s-au manifestat prin două tendințe principale: pe de o parte de creștere, mai ales după 1965, a ponderii cărbunilor, gazelor naturale și energiei hidro, iar pe altă parte de diminuare a ponderii țiteiului în totalul producției naționale de energie primară. Combustibilii solizi și-au sporit astfel proporția de la 13,3 la sută în 1960 la aproape 16,8 la sută în 1975; gazele naturale de la 35,2 la sută

la 52,7 la sută, iar energia hidro, de la 0,14 la sută la 1,5 la sută. La țitei, proporția în totalul producției naționale de energie a fost diminuată în aceeași perioadă de la 51,4 la sută la 29,0 la sută. **Acestea constituie, după părerea noastră, opțiuni de o mare valoare, elaborate într-un moment cînd puține țări din lume aveau în vedere probleme de acest fel.**

Orientate în acest fel, deplasările structurale din producția noastră de purtători primari de energie se încadrează în cerințele eficienței economiei naționale, concepută ca o singură gospodărie. Prin atragerea unei proporții sporite de lignit în producția energetică, se poate substitui o parte crescîndă de țitei care, orientată spre petrochimie, poate fi valorificată într-un grad de multe ori mai mare decît în producția de energie.

Comparînd deplasările structurale din producția energetică din țara noastră cu cele cunoscute pe plan mondial și în diferite grupe de țări, întîlnim unele similitudini ca și asimetrii. În general, se poate spune că, pînă în 1973, dezvoltarea energiei mondiale, în țările capitaliste industrializate și în țările socialiste europene, este marcată, spre deosebire de țara noastră, de tendința reducerii energice a cărbunilor și creșterii, în schimb, a ponderii țiteiului și gazelor naturale. Această orientare a fost determinată mai ales de considerente de eficiență economică la nivelul energiei, bazată aproape exclusiv pe prețul redus al petrolului și gazelor naturale. După 1973, se constată, în comparație cu perioada anterioară, apariția, deocamdată timidă, a unei evoluții tendenționale opuse în cazul țării capitaliste și de continuitate în cel al țării socialiste europene, cum se poate observa din datele tabelului.

În tabel, deplasările structurale ale energiei sînt prezentate atât la nivelul producției, cît și la cel al consumului de purtători primari de energie. Distincția este necesară, pentru că producția și consumul nu coincid nici ca mărime nici ca structură. Astfel, producția, reflectînd condițiile naturale ale fiecărei țări, poate fi diminuată datorită exportului de resurse energetice sau adăugată prin importurile de asemenea resurse (cărbuni, țitei, gaze naturale etc.). În cazul României, consumul de purtători primari de energie reprezintă, din producția acestora: 68 la sută în 1950, 72 la sută în 1960, 94 la sută în 1970 și 97 la sută în 1974. Diferențele respective, micșorate continuu, pe măsura avansării procesului de industrializare, au reprezentat exporturi de energie primară, fie în formă directă (țitei, gaze naturale) fie prin intermediul energiei electrice. Dacă pe ansamblul economiei energetice, țara noastră apare ca exportatoare pînă în 1975, în schimb, în cadrul structurii sale se constată situații diferite: de export la unele din resursele energetice primare și de import la altele (cărbuni).

Dar comparațiile internaționale ale deplasărilor structurale, fie că este vorba de producția purtătorilor primari de energie, fie de consumul acestora, prezintă interes pentru analiza nu numai a tendințelor care caracterizează evoluția diferitelor resurse, ci și a nivelurilor relative prin care aceste resurse sînt prezente în ansamblul producției sau consumului. Sub acest din urmă aspect se poate observa că în țara noastră, în pofida tendinței de creștere a ponderii cărbunilor, manifestată cu deosebire după 1965, nivelul acestei ponderi este — mai ales în domeniul producției — mai mic decît în celelalte țări și chiar decît media mondială a fenomenului. Astfel, în 1975, ponderea cărbunilor în totalul producției și consumului de resurse energetice primare era, în țara noastră, 16,8 la sută și respectiv 24,0 la sută. Aceleași date, în același an, reprezentau: 30,6 la sută și 31,7 la sută pe plan mondial; 52,4 la sută și 25,4 la sută în țările Pieței comune vest-europene; 41,8 și 44,4 la sută în țările socialiste europene. Este evident că nivelurile acestor ponderi, formîndu-se în fiecare țară în funcție de condițiile concrete ale acesteia, nu pot fi copiate de alte țări. Pe de altă parte, neputîndu-se copia, nu înseamnă că nu pot și nu trebuie să fie luate în considerare de politicile naționale în domeniul energiei. Pornind și de la asemenea constatări rezultate din comparațiile internaționale au fost formulate argumentele de politică economică în favoarea unui curs mai hotărît pe linia sporirii contribuției cărbunilor în dezvoltarea bazei noastre energetice.

prof. dr. Nicolae BELL

³⁾ Calculat pe baza datelor din: Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul consilierilor populare județene și al președinților consilierilor populare municipale, orașenești și comunale. Știința din 5 febr. 1976; Anuarul Statistic 1976, p. 99 și 127; World Energy Supplies: 1950—1974. United Nations, New York, 1976, p. 110.

⁴⁾ Participarea celor doi factori la creșterea producției s-a determinat cu form formulei: $\Delta Q = \Delta T \cdot W_0 + \Delta W \cdot T_0 + \Delta T \cdot \Delta W$, în care

ΔQ = sporul producției; ΔT = sporul numeric al personalului; W_0 = productivitatea muncii în perioada de bază (1950); ΔW = sporul productivității muncii și T_0 = numărul personalului în anul de bază. Factorul comun $\Delta T \cdot \Delta W$ a fost repartizat pe cei doi factori (T și W) proporțional cu ponderea participării lor la spor, respectiv cu $\Delta T W_0$ și $\Delta W T_0$.

⁵⁾ „Accroissement des Economies et de l'efficacité en matière d'énergie dans la région de la CEE”. United Nation New York, 1976, p. 58—59.

⁶⁾ Cum răspunde industria extractivă exigențelor economice ale acestui an? Știința din 8 ianuarie 1977.

PENSIILE ȚĂRĂNIMII, COMPONENTĂ A RIDICĂRII NIVELULUI EI DE TRAI

● Pensii pentru întreaga țărănie ● Principiile eticii și echității socialiste, jaloane în stabilirea pensiilor și a indemnizațiilor ● Izvorul fondurilor de asigurări sociale — o muncă de randament și calitate superioare

INSTĂTUIREA, dezvoltarea și perfecționarea asigurărilor sociale din agricultură constituie a expresie elocventă a preocupării constante a partidului, a secretarului său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, pentru afirmarea plină a personalității umane și creșterea gradului de civilizație al întregii noastre societăți, respectiv pentru creșterea bunăstării și gradului de civilizație al țărănimii.

Este știut că, potrivit reglementărilor în vigoare, **întreaga noastră țărănie beneficiază de pensii** (pentru munca prestată și limită de vîrstă, pentru pierderea capacității de muncă, pensia de urmaș și pensia suplimentară) **inclusiv țărănimea din zonele necooperativizate**. Exploatată și asuprită de secole, dar contopindu-se organic vreme îndelungată cu procesul pentru păstrarea și afirmarea ființei poporului român, numai în anii socialismului țărănimea cunoaște împliniri economico-sociale dintre cele mai remarcabile, între acestea înscriindu-se și sistemul de asigurări sociale amintit. Este o imensă distanță între țăranul însingurat la 1907, cerîndu-și drepturile firești la un trai cît de cît omenos și țăranul de astăzi, bucurîndu-se nemijlocit de roadele muncii lui pe tot parcursul vieții.

În cadrul sistemului de asigurări sociale al țărănimii ne vom opri cu precădere asupra problemei asigurărilor sociale din agricultura cooperatistă, relevînd con-

ținutul și principalele direcții de exprimare ale acestui sistem.

Îndeosebi după 1965 au fost adoptate măsuri succesive pentru **îmbunătățirea sistemului de pensionare a țăranilor cooperatori**, a asistenței și a tratamentului medical, pentru sporirea indemnizațiilor, creșterea numărului celor trimiși la tratament balnear și odihnă etc. În concordanță cu programul de măsuri privind creșterea retribuției și a altor venituri, a nivelului de trai al întregului popor, adoptat de Comitetul Politic Executiv la 6 mai a. c., s-a prevăzut a nouă și importantă majorare — cu 20% — a pensiilor țăranilor cooperatori, începînd de la 1 iulie 1977 pentru pensiile de pînă la 200 lei și de la 1 ianuarie 1979 pentru pensiile ce depășesc acest nivel. În aceste condiții pensia lunară integrală pentru munca prestată și limită de vîrstă, care astăzi este de 180—250 lei și se acordă numai în funcție de vechime în muncă, crește diferențiat în funcție de sectoarele în care și-a desfășurat activitatea viitorul pensionar (zootehnice și sere; viticultură; pomicultură și legumicultură; celelalte sectoare de activitate) în raport de vechimea în muncă a acestuia în cooperativă, precum și de venitul propriu realizat. În același timp, membrii cooperatori care îndeplinesc funcții de brigadier, șefi de ferme și sectoare, vicepreședinți și contabili șefi vor primi o pensie mai mare cu 10—

15%, corespunzător cu importanța sectorului în care lucrează și cu veniturile obținute. Cooperatorii care îndeplinesc funcția de președinte al cooperativei o perioadă de timp de cel puțin 10 ani vor primi o pensie lunară de 600—1000 lei lunar, stabilită pe baza venitului mediu anual realizat.

Pe lîngă aceste îmbunătățiri, s-a prevăzut, de asemenea, ca statul să acorde membrilor cooperatori care au îndeplinit timp de 10 ani funcțiile de președinte, brigadier sau șef de fermă, un spor de 50% din indemnizația lunară primită pentru funcțiile respective, spor ce se adaugă, după normele legale, la pensia stabilită. Dacă la asemenea majorări de pensii se adaugă ajutoarele în natură, indemnizațiile în bani ce se acordă de cooperative, precum și veniturile din gospodăria personală, **venitul mediu lunar al cooperatorilor pensionari va crește în 1980 cu 19% față de anul 1975.**

Majorarea pensiilor țăranilor cooperatori și perfecționarea sistemului lor de pensionare au fost posibile datorită **dezvoltării bazei tehnico-materiale și perfecționării continue a relațiilor de producție în agricultura cooperatistă**, dezvoltării și modernizării producției agricole, obținerii astfel a unor producții vegetale și animale din ce în ce mai mari prin folosirea cu eficiență maximă a pămîntului și a celorlalte mijloace de producție, această majorare contri-

buind în măsură importantă la înflorirea economico-socială a satului românesc.

SISTEMUL DE PENSIONARE al oamenilor muncii din agricultura cooperatistă are la bază **mai multe principii definitorii**, ce exprimă semnificativ umanismul politicii partidului. Între acestea se înscrie cuprinderea în asigurările sociale a **tuturor** cooperatorilor, pensionarilor și a familiilor lor. Potrivit acestui principiu, nici un cooperator, sub nici o formă, nu poate fi lipsit de drepturile ce i se cuvin prin asigurările sociale. Avem în vedere, pe de altă parte, principiul ocrotirii cooperabililor, pensionarilor și a membrilor de familie în toate cazurile și pentru toată perioada de pierdere a capacității de muncă; cooperatoarele se bucură de ocrotire și în caz de sarcină, leuzie, când au copii mici bolnavi etc. Este de subliniat că **fondurile asigurărilor sociale din agricultura cooperatistă** se constituie pe seama contribuțiilor plătite de cooperativele agricole de producție, precum și de asociațiile economice intercooperatiste, luându-se totodată în calcul contribuția statului stabilită în funcție de valoarea produselor agricole livrate la fondul de stat de către cooperativele agricole și de către membri cooperatori, precum și din contribuția personală a cooperabililor pentru pensia suplimentară.

Sînt trăsături care evidențiază faptul că ocrotirea cooperabililor și a familiilor lor se face în concordanță cu principiul repartiției după muncă, potrivit căruia fiecare cooperator primește din venitul național o parte corespunzătoare cantității, calității și rezultatelor muncii prestate. Este de remarcat că instituirea contribuției statului pentru alimentarea fondurilor asigurărilor sociale din agricultura cooperatistă — în cuantum de 2% din valoarea produselor livrate la fondul de stat de către membri cooperatori, în perioada 1977—1980 această contribuție urmînd să se ridice, după date estimative, la suma de 3,5 miliarde lei — constituie a nouă expresie a grijii deosebite pe care partidul și statul nostru o poartă îmbunătățirii permanente a condițiilor de viață și civilizație ale țărănimii. Este o orientare care

contribuie atît la sporirea fondurilor asigurărilor sociale, cit și la o mai mare preocupare a cooperabililor agricole, a membrilor cooperatori pentru sporirea continuă a producției agricole.

Prevederile de acordare a pensiilor și celorlalte drepturi de asigurări sociale ale membrilor cooperabililor agricole de producție relevă că pensiile țărănilor cooperatori se acordă în raport de munca prestată de fiecare cooperator. În funcție de vechimea în producție în unitatea agricolă cooperatistă, de venitul realizat în cooperativă, participarea la muncă, caracterul sectorului în care lucrează, funcția îndeplinită sau, după caz, în funcție de gradul de invaliditate și cauza care a provocat invaliditatea, în funcție de perioada de contribuție personală și cuantumul contribuției respective pentru pensia suplimentară. După cum se vede, diferențierea pensiilor în funcție de aceste criterii este menită să cointerezeze în mai mare măsură pe țărăni cooperatori în dezvoltarea economică a cooperabililor în care lucrează, în obținerea unor rezultate superioare în producție, precum și să asigure o mai justă stabilire a pensiilor în funcție de contribuția directă a cooperabililor în perioada de activitate.

Este de remarcat că membrii cooperabililor agricole de producție au dreptul să primească pensia pentru muncă prestată și limită de vîrstă, pensia pentru pierderea capacității de muncă, cit și pensia de urmaș sau pensia suplimentară. În toate aceste situații acționează criteriile amintite. De exemplu, pensia integrală pentru munca prestată și limită de vîrstă se acordă cooperabililor în funcție de venitul realizat, de sectorul în care au lucrat, de funcția îndeplinită și de vechimea în muncă. În sensul așezării în mai mare măsură a pensiei în funcție de cantitatea și calitatea muncii depuse, se poate preciza că la vechimea integrală în muncă pentru cooperabilii care lucrează minimum 10 ani în zootehnie și sere, ca lăcătuș, electrician, mecanic, conducător de tractoare, mecanizator, șofer etc., în funcție de grupa venitului mediu anual din care fac parte, pensia lunară pentru munca prestată și limită de vîrstă este situată între 420 și 650 lei; pentru cooperabilii care

lucrează permanent cel puțin 10 ani, în viticultură, pomicultură și legumicultură, pensia va fi între 380 și 550 lei; pentru cooperabilii care lucrează în celelalte sectoare de activitate, pensia va fi între 350 și 500 lei.

Ca formă superioară de realizare a asigurărilor sociale în agricultura cooperatistă, trebuie subliniat că, alături de pensiile menționate mai sus, membri cooperatori au dreptul la indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, indemnizații în caz de sarcină și leuzie, indemnizații lunare pentru copii, trimiteri la odihnă și tratament balneoclimateric, asistență medicală, internare, întreținere și tratament gratuit în spitale etc. Concret, membrii cooperabilii care realizează sarcinile de producție conform normelor de lucru stabilite, primesc indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli sau accidente. Indemnizația în caz de sarcină și leuzie se acordă pe timp de 60 zile cooperabililor care lucrează în cooperative, însă într-un cuantum diferențiat în funcție de vechimea în muncă în cooperativă, iar indemnizația pentru copii se acordă familiilor membrilor cooperabililor agricole de producție, din care cel puțin unul din soți prestează o muncă în cooperativă. Pe de altă parte, membri cooperatori care iau parte efectiv la muncă în cooperativa agricolă și cooperabilii pensionari, precum și membrii de familie ai acestora beneficiază, în mod gratuit, de întreținere, de medicamente și de materiale sanitare pe toată perioada de timp a internării în spitale; de asemenea, beneficiază de medicamente și materiale sanitare în tratamentul ambulatoriu.

MĂSURILE ADOPTATE cu privire la majorarea pensiilor țărănilor cooperatori, la îmbunătățirea asigurărilor sociale din cooperativele agricole și instituirea asigurărilor sociale pentru țărăni cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate constituie o nouă și importantă dovadă a faptului că ridicarea nivelului de trai al întregului popor este obiectivul fundamental al politicii partidului, țelul suprem al operei de edificare a noii orînduri în patria noastră.

prof. dr. GH. D. BISTRICEANU

Planificare

PENTRU CORELAREA efectivă a potențialului de producție și a resurselor existente în cooperativele agricole cu sarcinile anuale stabilite prin planul de producție, propun să se analizeze posibilitatea creșterii rolului consiliilor intercooperatiste. Dezbateră cifrelor de plan și definitivarea acestora poate fi coordonată de consiliul intercooperatist.

În concepția de mai sus, consiliul intercooperatist poate deveni intermediar în procesul de defalcare a sarcinilor de plan pe unitățile agricole cooperatiste. Îmbunătățirea activității de planificare la nivelul consiliului intercooperatist ar influența pozitiv și planificarea și realizarea indicatorilor de plan ai asociațiilor intercooperatiste.

ing. Maria CHERCIU

director al Asociației economice intercooperatiste de creștere și îngrășare a tineretului taurin Remetea-Mare județul Timiș

Gestionare

ÎN ULTIMUL TIMP unitatea noastră a organizat și experimentat metode noi de lucru, care — pe lângă simplificarea muncii și scurtarea termenelor — furnizează informații ce stau la baza deciziilor, având un pronunțat caracter de control gestionar corect și permanent. Astfel, am elaborat **Structura organizatorică** a funcționării gestiunilor de mijloace fixe și a evidențelor respective. Aceasta cuprinde numărul depozitului, operațiunile ce au loc, evidența la locul de păstrare și separat la subunități (după specific), evidența din cadrul contabilității și resoartele producție și administrativ. Structura organizatorică este întregită cu **Graficul de dispoziții a mișcării mijloacelor fixe și de circulație a documentelor și evidențelor** privind această categorie de mijloace. Graficul stabilește poziția mijloacelor fixe și circulația documentelor și a evidențelor în cadrul unității, cit și relațiile cu alte unități. El cuprinde numărul curent, simbolul și denumirea documentului sau evidenței, conținutul și descrierea operațiunii, numărul de exemplare și cine le întocmește, precum și cine participă la efectuarea operațiunii, termenele de întocmire și de predare, destinatarul și numărul de exemplare și alte precizări.

Astfel conceput și aplicat, graficul răspunde tuturor fazelor ce au loc de la intrarea în unitate economică și până la casarea-declasarea unui mijloc fix și apare deosebit de util, dacă apreciem condițiile de dispersare în care își desfășoară activitatea unele unități. Considerăm pe deplin justificată extinderea folosirii acestor metode.

Gheorghe P. LAZANU

contabil șef, Trustul de construcții Cluj-Napoca

Culturi agricole

ÎN SCOPUL utilizării mai raționale a forței de muncă existente pe plan local, propun cultivarea unei suprafețe de 15 hectare cu răchită, afectându-se în acest scop terenurile cu exces de umiditate existente în cadrul consiliului intercooperatist Virvor, județul Dolj terenuri ce s-au dovedit ineficiente pentru alte culturi. Pe baza acestei materii prime se pot organiza secții de împletituri din răchită la cooperativele agricole de producție Bucovăț și Sărbătoarea. Producția ce se va obține prin valorificarea produselor din răchită poate ajunge la 500 mii lei, unitățile agricole putând realiza un venit net de cca. 400 mii lei anual.

De asemenea, — ținând seama atât de cerințele pieței cit și de condițiile locale favorabile, — propun să se cultive, încă din 1978, în cadrul cooperativele agricole de producție Dobromira și Sărbătoarea o suprafață de 50 hectare cu sorg (care constituie materia primă pentru confecționarea măturilor). Venitul pe care l-ar realiza cele două cooperative este de circa 600 mii lei anual.

ing. Atanasie PANĂ

județul Dolj

ECOURI

Ritm

ÎN legătură cu problemele ridicate în articolul „Ritm de lucru intens pentru atingerea nivelurilor prevăzute în grafice” din nr. 31 al R.E. precizăm că au fost stabilite, cu mai mulți ani în urmă, centralele industriale și unitățile asimilate acestora care îndeplinesc funcția de furnizor principal (furnizor general) pentru utilajele din țară — componente ale instalațiilor tehnologice — ce se execută de întreprinderile sub îndrumarea și controlul M.I.C.M.

Pentru livrarea instalațiilor de automatizări pentru procese tehnologice industriale s-a stabilit ca furnizor principal (furnizor general). Centrala industrială de echipamente de telecomunicații și automatizări București. Menționăm însă că, în prezent, este în curs de elaborare o reglementare îmbunătățită, adaptată etapei actuale a investițiilor, în cadrul căreia se elaborează și un act normativ privind furnizorul general de utilaje din țară. În acest cadru, o atenție deosebită se acordă modului de contractare a instalațiilor de automatizări pentru procese tehnologice industriale.

L. POPESCU

director general în M.I.C.M.

Orientări

ÎN URMA PUBLICĂRII, în nr. 32 al R.E., a articolului „Orientări prioritare în reducerea costurilor de producție”, s-au stabi-

lit o serie de măsuri care să ducă la realizarea prevederilor de plan pe anul în curs. De pildă, la fabrica de chimizare a grăsimilor se va urmări încadrarea în graficul de atingere a parametrilor proiectați a instalației de alcoolii grași, precum și terminarea montajului și punerea în funcțiune a celei de a doua linii de scindare (glicerină) până la 31 decembrie, neprevăzută în documentația inițială și care concură, în final, la realizarea planului la sortimentul glicerină. La secția de săpun Colentina, pentru mărirea timpului de funcționare a liniilor de prelucrare — ambalare a săpunului, schimbarea sortimentelor, inclusiv reglajul mașinilor se va efectua de așa manieră încât să se asigure continuitatea producției.

În urma măsurilor luate în cursul lunilor iulie-august, nu s-au mai înregistrat cheltuieli neeconomice, întreprinderea încadrându-se în sarcina de cheltuieli planificate la 1000 lei producție marfă pe trim. III. Pentru trim. IV, se prelină, de asemenea, realizarea cheltuielilor la 1000 lei producție marfă, urmărindu-se recuperarea depășirilor din sem. I.

ing. Ion FLOREA

Întreprinderea „Stela” — București

Accelerare

ÎN ARTICOLUL „Accelerarea vitezei de rotație, mijloc de sporire a eficienței economice” publicat în nr. 29 și 30 al R. E. se propune — ca o măsură eficientă — „crearea unor depozite proprii ale bazelor județene de aprovizionare sau ale celor specializate în incinta întreprinderilor sau platformelor mari consumatoare, extinderea custodiilor...”. Problema aceasta poate comporta discuții, deoarece, indiferent cine este proprietarul produsului, cheltuiala pentru depozitare este aceeași. În plus, dacă se admite ca o bază de aprovizionare să-și creeze depozit pe teritoriul consumatorului, atunci trebuie arătat că acest depozit s-ar conduce mai ușor dacă ar fi al întreprinderii și nu al unei baze care își are sediul în altă localitate. Această măsură ar rezolva numai în parte problema, în sensul că întreprinderea ar fi degrevată parțial de aprovizionare și depozitare, precum și de unele cheltuieli legate de aceste activități. cheltuieli care se reflectă totuși în adaosul ce se percepe de baze. Este necesar și util în acest sens să se facă o analiză amănunțită la una din marile unități din economie și, în funcție de concluziile reieșite, să se facă o propunere pentru generalizare.

Propunem ca „Revista economică” să deschidă o dezbateră mai largă, care să ducă în final la îmbunătățirea metodologică și a stilului de lucru din unități privind recalcularea analitică a normativelor fizice de stoc și a normativelor mijloacelor circulante, mai ales că, însuși modul de calcul al stocurilor este susceptibil de a fi perfecționat.

Eug. ISTRATEȘCU

director general adjunct în Ministerul Industriei Chimice

EXPERIENȚE ÎN ACTUALITATE

O FORMĂ PERFECTIONATĂ DE APROVIZIONARE TEHNICO-MATERIALĂ A ÎNTREPRINDERILOR

Milioane de lei beneficii suplimentare pentru economia națională

PERFECTIONAREA aprovizionării tehnico-materiale reprezintă o condiție indispensabilă pentru rezolvarea sarcinilor complexe, actuale și de perspectivă, ce stau în fața economiei naționale. Așa cum s-a subliniat la Consfățuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 21-23 septembrie a.c., o mai bună organizare în aprovizionare, în procesul de producție va asigura o activitate cu rezultate superioare din toate punctele de vedere.

Aceasta presupune o programare optimă a resurselor necesare, controlul riguros și eficient al utilizării lor, înlăturarea cauzelor care provoacă stocări peste nevoile reale ale întreprinderilor și readucerea stocurilor supranormative în circuitul economic, optimizarea transporturilor etc. Rezultă de aici necesitatea ca, **alături de unitățile economice și în strinsă colaborare cu acestea, bazele județene de aprovizionare tehnico-materială — ca organe specializate — să-și exercite activ rolul de răspundere ce le revine, promovind forme și metode capabile să mărească operativitatea și eficiența aprovizionării.**

Prezentăm astăzi experiența interesantă pe care a acumulat-o din acest punct de vedere **B.J.A.T.M. Prahova**, pornind de la o **concepție nouă a relațiilor de aprovizionare cu întreprinderile din teritoriul deservit** — experiență care va putea fi preluată și de alte județe încă în perioada actuală, de pregătire a producției din 1978.

Pornind de la o hotărâre a adunării generale a oamenilor muncii

ÎNCA în anul trecut, B.J.A.T.M. Prahova a trecut la experimentarea unei forme îmbunătățite de organizare a aprovizionării: **derularea integrală prin bază a tuturor cantităților, vagonabile sau nu, pentru anumite grupe de produse cu pondere mare în consumul unor beneficiari și înființarea de gestiuni specializate**, fie în incinta consumatorilor, fie în bază. Astfel, baza a organizatorilor la întreprinderea de utilaj chimic Ploiești o gestiune pentru table (peste 24 000 t/an) utilizată la fabricarea butoaielor metalice, iar la Combinatul chimic Valea Călugărească — o gestiune pentru preluarea și livrarea către beneficiarii din țară a producției de oxid de zinc.

Rezultatele încurajatoare obținute, interesul manifestat de alte întreprinderi industriale pentru noua formă de organizare a aprovizionării au determinat conducerea colectivă a bazei să includă în planul de măsură prezentat la începutul acestui an adunării generale a oamenilor muncii, extinderea și îmbunătățirea în continuare a acestei experiențe, în cadrul relațiilor cu alți beneficiari. Măsura a fost aprobată, s-au efectuat analize în colaborare cu organele județene de sinteză și, cu aprobarea ministerelor de resort, **baza a preluat sarcina asigurării întregului proces de aprovizionare-depozitare-livrare pentru majoritatea materiilor prime și materialelor necesare procesului de producție al întreprinderii de mecanică fină Sinaia**, specializată în fabricația echipamentelor de in-

jecție și a aparatului hidraulice din dotarea tractoarelor.

(Menționăm că în vechea formă, prin B.J.A.T.M. se derulau numai materialele de uz general în cantități ne-vagonabile, reprezentând în anul 1967 doar 5,7% din necesarul total de consum al I.M.F.-Sinaia — și care erau livrate din depozitele și gestiunile din Ploiești ale bazei; restul materialelor, întreprinderea și le procura direct de la producătorii din Reșița, Hunedoara, Galați, Cluj-Napoca, Iași s.a., ceea ce implica o serie de dificultăți. I.M.F. Sinaia a înregistrat în permanență, anul trecut depășirea normativului de stoc cu o valoare medie de 26 milioane de lei, plătind peste 2 milioane de lei dobinzi bancare.)

În acest scop, baza a înființat la I.M.F. două gestiuni (în incinta fabricii din Sinaia și a secției sale din Breaza), organizându-le astfel încât să cuprindă, practic, toate laturile aprovizionării tehnico-materiale uzinale — atât cele cu caracter economic, cât și cele de ordin gospodăresc — pentru o largă gamă de grupe de produse din metal (bare trase, profile, fontă, tablă, țevi, sirmă, laminate din neferoase, țeuri pentru scule, ștraifuri pentru turnătorie, organe de asamblare, piese turnate și forjate ș.a.), într-o cantitate de peste 14 mii de tone și reprezentând valoric peste 56% din totalul materialelor necesare întreprinderii din Sinaia în 1977. Rămân în sarcina I.M.F. aprovizionarea și depozitarea materialelor de mai mică importanță pentru procesul de producție, cum ar fi piesele de schimb, rulmenții, garniturile, diverse materiale auxiliare, echipamentul de protecție și de lucru etc.

Considerăm că prin implementarea activității bazei județene, cu personalul specializat al acesteia, în sfera activității de producție se pot rezolva mai bine:

- cunoașterea necesarului de aprovizionat în volume și structuri sortimentale reale;
- asigurarea unor materiale cu ciclu de fabricație mai îndelungat sau care se produc în etape (de exemplu, unele dimensiuni de profile laminate);
- recurgerea, în caz de nevoie, la stocurile de intervenție de materiale de uz general, oflate la bază și la care se poate apela cu aprobarea ministerului tutelar al acesteia;
- folosirea oportună și intensivă a înlocuitorilor;
- controlul respectării normelor de consum și de stoc, al gospodării materialelor;
- redistribuirea operativă către alte unități din județ a materialelor care prisosesc la un moment dat și completarea celor la care nu se realizează stocurile normate;
- creșterea, pe această bază, a vitezei de rotație a mijloacelor circulante și reducerea imobilizărilor.

Cum funcționează noul sistem

POTRIVIT protocolului încheiat cu I.M.F. Sinaia, B.J.A.T.M. a preluat contractele încheiate cu furnizorii de către întreprinderea, cu drepturile și obligațiile ce decurg din acestea, rezolvând contractarea în continuare a repartițiilor primite.

Bineînțeles, baza și întreprinderea colaborează în urmărirea realizării contractelor, pentru evitarea eventualelor dereglări.

I.M.F. a pus la dispoziția bazei spațiile necesare gestiunilor și utilajelor aferente (pentru care B.J.A.T.M. plătește chiria și cheltuielile de exploatare, obligându-se să asigure în continuare securitatea materialelor în incintele respective. De asemenea, a cedat bazei planul forțelor de muncă și fondul de retribuire afectate celor două gestiuni, transferându-i personalul corespunzător acestora. La rîndul său, baza a preluat și achitat stocul de materiale disponibile (în valoare de circa 25 milioane de lei), pe care le-a repus în circuitul economic; s-a angajat să completeze dotarea cu dispozitive de depozitare și utilaje de ridicat și manipulat, la nivelul de dezvoltare prevăzut pentru cele două gestiuni.

Recepția cantitativă și calitativă a materialelor se face de către o comisie numită de bază, în care este cuprins (ca delegat neutru) și un reprezentant al I.M.F.; în măsura în care sînt necesare analize de laborator pentru recepția calitativă, ele se

efectuează de către controlul tehnic de calitate al întreprinderii beneficiare.

Decontarea materialelor consumate se face potrivit convenției de plăți între cele două unități, pe baza specificației prezente lunar de către I.M.F. și confirmate de gestionarii B.J.A.T.M.

Simplu, operativ, eficient

SISTEMUL prezentat dă o configurație optimă fluxului de transport între bază și consumator, care de fapt se reduce la un transport intern între gestiunile furnizorului și secțiile de producție, aflate și unele, și celelalte în aceeași incintă.

Livrarea materialelor din gestiunile bazei se poate face în loturi foarte mici, în limita nevoilor zilnice de consum, iar decontarea lor se efectuează pe baza „fișei-limită de consum”, document care servește atât întreprinderii — pentru evidența și calculul costului producției, cât și bazei — pentru facturare (nemaifiind necesare avize de expediție și bonuri de consum).

Prin preluarea de către baza județeană a activității de aprovizionare și a principalelor subactivități — de depozitare, conservare și livrare a materialelor — conducerea și compartimentele de specialitate ale I.M.F. Sinaia sint degrevate de preocupările privind: analiza modului de acoperire cu repartiții a specificațiilor pentru circa 40 de grupe de produse în aproximativ 4000 de sortotipodimensiuni (și intervențiile pentru reglarea decorelărilor); analiza modului de realizare a obligațiilor contractuale de către furnizori, corelată cu analiza stocurilor pentru cele peste 3000 de sortotipodimensiuni existente în gestiuni și cu necesitățile curente de consum; contactele cu furnizorii pentru impulsivarea livrărilor, acțiuni arbitrale etc. pentru un număr de circa 100 de contracte (în actualele condiții, întreprinderea are un

singur contract de aprovizionare — cu B.J.A.T.M.); problemele complexe ale gestiunii și gospodăririi materialelor etc.

Posibilitățile de care dispune baza, de a redistribui unele resurse din stocurile existente în diferitele sale gestiuni, pentru a acoperi nevoi ivite pe parcurs (inclusiv datorită eventualelor întârzieri ale livrărilor de către furnizori), permit ca stocurile să se mențină în limitele normate. Ca urmare, anul acesta — la o creștere a volumului producției I.M.F. cu 7% față de 1976 — necesarul de aprovizionat scade cu circa 40%, reducându-se deci la minimum fondurile circulante. Se realizează optimizarea transporturilor pe calea ferată și cu mijloace auto, cheltuielile aferente diminuându-se cu 31%. Totodată, gestionarea materialelor de către o unitate specializată facilitează introducerea principiilor și tehnicilor moderne în materie, asigurându-se, de pildă, o încărcare optimă la stivuire (5 t/mp suprafață neconstruită și 1,5 t/mp suprafață construită), buna conservare a proprietăților fizico-chimice ale materialelor, dotarea tehnică și gospodărească a locurilor de depozitare, instruirea, îndrumarea și controlul calificat al personalului etc.

Efecte economice

DESFAȘURAREA de până acum a relațiilor de aprovizionare între I.M.F. și B.J.A.T.M. confirmă importanțele avantaje pentru economia națională, pe care le-au evidențiat calculele de fundamentare a eficienței economice a noului sistem.

Se estimează că la nivelul anului 1977 se vor realiza:

— LA ÎNTEPRINDEREA DE MECANICĂ FINĂ SINAIA:

● creșterea productivității muncii (medie pe lucrător) cu 0,4%

(ca urmare a reducerii personalului neproductiv cu 23 persoane care lucrau la depozitare-conservare, manipulare, evidență operativă),

● reducerea cheltuielilor la 1 000 lei producție cu 3,78 lei

● economii la costurile de producție de 1 009 mii lei

● beneficii suplimentare de 1 000 mii lei.

● accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor circulante cu 30 de zile

— LA BAZA JUDEȚEANĂ DE APROVIZIONARE TEHNICO-MATERIALĂ PRAHOVA:

● creșterea productivității muncii (medie pe lucrător) cu 3,6%

(datorită unei mărimi a volumului de desfacere de 2,8 ori superioară sporului de personal),

● reducerea cheltuielilor la 100 lei desfaceri cu 0,01 lei

● economii la cheltuielile de desfacere de 286 mii lei

● beneficii suplimentare de 2 123 mii lei.

Desigur că în următorii ani ai cincinalului, o dată cu creșterea volumului producției la întreprinderea de mecanică fină, efectele economice se vor amplifica.

Ținând seama de rezultatele pozitive ale experimentării, B.J.A.T.M. Prahova își propune să extindă aplicarea noului sistem de aprovizionare. În prezent se studiază, de pildă, preluarea integrală a aprovizionării cu materialele necesare producției de sape de foraj și înființarea unor gestiuni la întreprinderea „1 Mai” din Ploiești.

drd. Mihai GHEORGHE
directorul B.J.A.T.M. Prahova

Extinderea experienței pozitive

(Urmare din pag. 2)

asimilării în producție a pieselor de schimb necesare.

Desigur, încă din anul trecut au fost organizate expoziții cu piesele de schimb care trebuie asimilate, au fost organizate dezbateri pe această temă la întreprinderea „Integrată” de lină de pildă, precum și la alte unități. Totuși, rezultatele obținute până acum sînt inegale. La neajunsurile proprii se adaugă faptul că, pentru sectoarele calde de exemplu, circuitul documentației de informare nu este corespunzător. Pentru noi — și consider că nu numai pentru județul Constanța — ar fi util ca ministerul de resort să urmărească mai atent editarea periodică și difuzarea buletinelor cu piesele de schimb care se asimilează sau se produc în alte întreprinderi din țară, pentru a se evita paralelisme.

Există însă și un alt aspect al problemei. Unele dintre întreprinderile noastre încercau să rezolve lipsa unor piese de schimb pe o cale complet nejustă demontînd piesele respective dintr-un stoc de mașini propriu, care nu era folosit productiv, ci era transformat ad-hoc în sursă de înlocuire a pieselor uzate. În aceste cazuri am acționat cu fermitate pentru a face disponibile aceste utilaje și a le redistribui. Din păcate însă, nu toate mașinile disponibile din județ au fost redistribuite cu operativitate. Este de aceea necesar ca ministerele economice de resort (în special pentru în-

treprinderile din industria construcțiilor de mașini și economiei forestiere și materialelor de construcții) să acționeze eficient pentru integrarea mai operativă în producție a tuturor utilajelor disponibile și, pe de altă parte, pentru crearea unor condiții optime de asigurare a pieselor de schimb. Evident, și pe plan județean vom depune toate eforturile pentru confecționarea pieselor de schimb, și autoaprovizionarea cu acestea, acolo unde condițiile o permit.

Pentru realizarea integrală a însemnatelor producții suplimentare pe care întreprinderile noastre s-au angajat să le obțină în acest cincinal, vom face tot posibilul ca acțiunea de ridicare a gradului de utilizare a capacităților de producție să fie analizată și rezolvată în fiecare întreprindere, cu maximă responsabilitate, să reprezinte o preocupare permanentă pentru toți oamenii muncii. Sintem ferm hotărâți să acționăm cu toate forțele pentru ca — așa cum se sublinia în cuvîntarea secretarului general al partidului la Consfătuirea de lucru consacrată dezbaterii problemelor organizării și conducerii activității de partid, a tuturor domeniilor vieții economico-sociale — fiecare organizație, fiecare activist al partidului să-și îndeplinească, în condiții cît mai bune, la locul său de muncă sarcinile ce-i revin și din acest punct de vedere. Pe această bază vom amplifica substanțial contribuția județului nostru la dezvoltarea economico-socială a întregii țări, la îndeplinirea cu succes a misiunii istorice a partidului nostru în construirea societății socialiste și comuniste în România.

Începînd cu acest număr revista noastră va publica cu regularitate rubrica **Documentar în ajutorul celor care studiază în învățămîntul politico-ideologic**. Materialele din această rubrică prezintă conținutul unor concepte, categorii și noțiuni de bază ale procesului de dezvoltare economico-socială a României, urmărind să ofere cititorilor explicații asupra politicii originale, creatoare a partidului nostru de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și să contribuie prin aceasta la mobilizarea eforturilor oamenilor muncii în vederea îndeplinirii obiectivelor tot mai com-

plexe pe care le avem de realizat. Prin acest **mic dicționar economic** revista încearcă să răspundă solicitărilor primite atit din partea cursanților din învățămîntul politico-ideologic de partid și de tineret cit și din partea studenților și altor categorii de cititori. Pentru cei ce frecventează cursul de socialism științific și problemele dezvoltării economico-sociale a României revista va publica în același timp cu micul dicționar economic și o suită de consultații pe teme care impun o tratare de mai mare actualitate și o îmbogățire a informațiilor de natură politico-economică, factologică și statistică.

mic dicționar economic

AVUȚIA NAȚIONALĂ

„Este necesar să fie întărită răspunderea tuturor cadrelor din economie pentru gestionarea cu maximum de eficiență a fondurilor încredințate unităților economice, astfel încit să se obțină pentru fiecare leu cheltuit un volum cit mai mare de producție marfă și beneficii. Aceasta este calea sigură a sporirii avuției naționale, a dezvoltării societății noastre, a creșterii continue a nivelului de trai al întregului popor”.

NICOLAE CEAUȘESCU

AVUȚIA NAȚIONALĂ constituie un concept complex, definit cel mai adesea ca totalitatea valorilor bunurilor materiale, a celor științifice și culturale de care dispune societatea la un moment dat. După cum rezultă din această suc-

populației; b) **resursele naturale ale solului și subsolului** — cadru în care se înscriu terenurile arabile, pășunile, fînețele, viile, pădurile, potențialul hidroenergetic, rezervele de minerale utile etc.; c) **potențialul științific și patrimoniul**

de o parte, ne referim la faptul că **avuția națională exprimă bogăția unui popor**, dar aceasta nu este concepută exclusiv ca o însumare mecanică a bunurilor ci ea exprimă pe primul plan **forța de a produce a poporului respectiv**, element care constituie bogăția sa cea mai de preț. Așa se explică de ce în conceptul de avuție națională alături de bunurile materiale acumulate de om în decursul anilor pentru producție și pentru el însuși, alături de rodnicia naturală a pămîntului, alături de valorile culturale se găsesc așezați factorii care definesc nemijlocit direcțiile de forță ale spiritului uman: stocul de știință și tehnologie sau stocul de învățămînt.

cintă definiție, în conceptul de avuție națională se concentrează numeroase elemente constitutive. Între acestea, ca principale se înscriu a) **valoarea bunurilor materiale acumulate în decursul anilor ca rezultat al activității umane** — în acest cadru incluzîndu-se totalitatea fondurilor fixe pentru producție și servicii; fondul de locuințe; fondurile fixe pentru activitatea de învățămînt, cultură, ocrotirea sănătății, sport, recreere, ș.a.; stocurile, rezervele materiale și valutare; inventarul casnic al

cultural național — în acest ultim cadru incluzîndu-se stocul de știință și tehnologie, capacitatea de proiectare, stocul de învățămînt, valorile culturale etc.¹⁾

Citeva considerații se impun relevate pe marginea acestei definiții de o vastă amplitudine, circumscriind evoluția unor factori de producție, de mediu, strategii economice etc., și materializîndu-se într-o categorie economică a cărei cuantifiere într-un grad mai ridicat de precizie constituie preocuparea a numeroși economiști. Pe

Pe de altă parte, ne gîndim la faptul că conceptul de avuție națională include în sine capacitatea omului de a transforma materia, fără a-i afecta echilibrul natural, biologic ș.a. Este drept, avuția națională crește prin producție, dar printr-o producție care să nu secătuiască pămîntul de bogățiile sale, sporirea acestora constituind la rîndul ei un alt factor de creștere a avuției naționale. În acest fel, conceptul de avuție națională răspunde nu numai imperativelor prezentului ci și celor ale perspectivei, mobilizînd eforturile pentru

Coordonate ale sporirii avuției naționale

	1950 = 100				
	1960	1965	1970	1975	1980
Fonduri fixe	161	223	337	534	circa 900
Producția industrială	340	649	11 ori	21 ori	circa 40 ori
Producția agricolă	171	193	212	289	...
Venitul național	268	413	599	10 ori	circa 17 ori

găsirea unor căi și soluții de armonizare continuă a cerințelor dezvoltării cu posibilitățile ca acestea să fie satisfăcute rațional. În sfîrșit, ținem seama de faptul că avuția națională, mai ales prin prisma evoluției înmulțitorului său — valoarea nou creată, perioadă de perioadă, de societate, adică venitul național — constituie **izvorul prosperității și civilizației unui popor**. Creșterea avuției naționale astfel definite oferă garanții sigure pentru afirmarea și consolidarea independenței și suveranității statului.

Sînt elemente care explică limpede accentul pus de partidul și statul nostru pe creșterea avuției

orientărilor novatoare intervenite în dezvoltarea economico-socială a țării s-au accentuat puternic **eforturile** de creștere a avuției naționale. În condițiile realizării unor acumulări ridicate concepute cu consecvență, prin intermediul înfăptuirii unor tot mai ample programe de investiții, destinate cu deosebire edificării unei industrii tot mai moderne și eficient structurate — baza progresului calitativ în întreaga economie — dezvoltarea economico-socială a țării a cunoscut un puternic avînt. **Fondurile fixe, elementul constitutiv cel mai important al avuției naționale**, au înregistrat creșteri tot mai substanțiale, an de an numeroase ca-

1951—1975 în industrie și raportată la un lucrător de exemplu, un ritm anual de creștere de 7,90%; pentru eforturile realizate în direcția dezvoltării cantitative a economiei este semnificativ de menționat că în acest cincinal ritmul anual de creștere la același indicator se ridică la 9,10%. Pe de altă parte, a scăzut considerabil ponderea cheltuielilor materiale în produsul social.

Fără îndoială că la atingerea acestor cote, la stabilirea unor asemenea opțiuni ce evidențiază atât sporirea avuției naționale cît și condițiile create în vederea creșterii ei tot mai susținute a contribuit și contribuie atât amploarea fără precedent pe care o are în țara noastră **procesul de pregătire** — ilustrat astăzi de un învățămînt așezat pe baze moderne, generalizat pe perioade de 10 ani, de o atotcuprinzătoare acțiune pentru continua îmbogățire a cunoștințelor — cît și realizarea și consolidarea în tot mai mare măsură a **interferenței dintre învățămînt—cercetare—producție**, acțiunea largă a științei ca forță de producție.

Dezvoltarea dinamică și calitativă a economiei naționale a creat premise pentru accesul la noi resurse ale solului și subsolului, punînd în valoare noi valențe în activitatea de transformare a materiei și asigurînd astfel noi posibilități pentru creșterea avuției naționale. Pe de altă parte, ea a fost însoțită de importante mutații sociale în structura populației, de amplificarea considerabilă a veniturilor oamenilor muncii, a altor componente care definesc sau influențează pozitiv categoria atât de complexă a nivelului de trai: locuințe, reconfortare, asigurări sociale etc. O imagine a amplitudinii creșterii avuției naționale pe această cale ne este oferită de sporirea față de 1950 a veniturilor totale reale ale populației de aproape 4,8 ori în 1975 și de circa 7 ori în 1980.

Toate cele arătate pun în lumină cu o mare putere necesitatea înfăptuirii exemplare a sarcinilor de către fiecare la locul său de muncă — calea cea mai sigură de a traduce în viață politica științifică a partidului de creștere a avuției naționale a României Socialiste.

Repere privind creșterea stocului de educație al națiunii

1938/1939 = 100

	1950/1951	1960/1961	1965/1966	1970/1971	1975/1976
Nr. de unități de învățămînt	133,1	150,8	152,2	169,9	189,6
Nr. de personal didactic	181,2	248,3	336,3	374,5	437,3
Nr. de înscriși (elevi și studenți)	125,4	168,0	221,8	231,7	253,0

naționale a României ca proces hotărîtor pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării spre comunism. Prin sporirea avuției naționale se asigură tocmai acel **nivel înalt de dezvoltare al forțelor de producție** pe care trebuie să-l posede socialismul multilateral dezvoltat, lichidîndu-se totodată decalajele care mai separă România de țările dezvoltate economic ale lumii, asigurîndu-se României un loc tot mai activ în diviziunea mondială a muncii. Creșterea avuției naționale pretinde realizarea acelu **cadru superior de organizare a societății** menit să ofere premisele cele mai bune pentru dezvoltarea forțelor de producție, pentru afirmarea cît mai deplină a personalității omului în procesul de muncă. **Satisfacerea cerințelor de trai, științific determinate, infloarea spiritualității și personalității umane, ridicarea condiției umane pe o treaptă dintre cele mai înalte** — atribuite supreme ale societății socialiste multilateral dezvoltate, sînt și ele decisiv condiționate de procesul de sporire a avuției naționale.

Îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului ca urmare a

pacității de producție moderne amplificînd cu nivele ridicate producția națională. Este semnificativ astfel, că în comparație cu anul 1950, valoarea fondurile fixe a fost în 1975 de peste 5 ori mai mare urmînd ca în 1980 să fie de circa 9 ori mai mare, dinamicile cele mai înalte înregistrîndu-se în industrie și ramurile producției materiale. Creșterea cea mai ridicată din acest interval de 30 de ani se înregistrează în cea de a doua sa jumătate — adică în decursul ultimelor două cincinale precum și în cincinalul în curs — ceea ce relevă procesul rapid al înnoirii bazei tehnico-materiale a economiei, caracterul modern al echipamentului cu care este ea înzestrată.

În acest cadru, o structură a industriei și economiei așezată tot mai mult în concordanță cu cerințele promovării progresului tehnico-științific, ale valorificării superioare a potențialului material și uman al țării, a permis amplificarea capacității industriei și a economiei de a acoperi nevoile dezvoltării, creșterea puternică a forței de a produce, în condiții sporite de eficiență, a economiei noastre. **Productivitatea muncii, factorul motor de amplificare al avuției naționale** a înregistrat astfel în anii

) Vezi Manea Mănescu, Avuția națională a României Socialiste în Era socialistă, nr. 11 și 12/1975.

STUDIUL MUNCII, UN INSTRUMENT PENTRU CREȘTEREA EFICIENȚEI ECONOMICE

DEZVOLTAREA studiului muncii în condițiile revoluției științifico-tehnice contemporane este caracterizată în societatea socialistă prin tendința de integrare a studiului muncii în procesul complex de perfecționare a producției, de dezvoltarea unor noi metode de cercetare cu aplicații în faza de proiectare a metodelor de muncă, subordonarea întregii activități creării condițiilor optime pentru om și de studierea proceselor de muncă în mod interdisciplinar — pe baza teoriei sistemelor, ținând seama de însăși finalitatea umană a economiei socialiste.

Dacă ținem seama doar de necesitatea integrării organice a studiului muncii în complexul proces de perfecționare a producției, de accentuarea caracterului interdisciplinar în cercetarea procesului de muncă, diversificarea metodelor de studiu și creșterea ponderii celor ce se folosesc în faza de proiectare, necesitatea utilizării teoriei sistemelor și a tehnicii de prelucrare automată a datelor, există suficiente argumente pentru a se justifica o redefinire a conceptului de studiu muncii.

Revoluția științifico-tehnică contemporană implicând modificarea concepției despre introducerea noului în producție, face ca perfecționarea organizatorică a producției și a muncii să nu se mai poată realiza prin copiere, experiența acumulată putând fi refolosită doar în anumite limite. O parte a problematicei largi a organizării producției și a muncii constituie obiectul studiului muncii, în care cercetarea se face cu metode, procedee și tehnici specifice. În concepția noastră asupra laturilor organizării producției și a muncii, studiul muncii i-ar reveni următoarele sarcini principale: a) studierea și perfecționarea metodelor de muncă; b) măsurarea muncii și stabilirea normelor de muncă; c) organizarea locurilor de muncă pe baza principiilor și regulilor ergonomiei; d) stabilirea și asigurarea condițiilor privind mediul ambiant, igiena muncii, în funcție de particularitățile fiecărui proces de muncă.

Opinem că printre principalele cerințe care trebuie să stea la baza definirii conceptului de studiu al muncii, se numără în primul rând următoarele:

a) creșterea caracterului previzional, pentru a se putea adapta la modificările rapide ale procesului de producție, impuse de fenomenul inovației;

b) integrarea organică a studiului muncii în strategia de dezvoltare a întreprinderii ca parte a procesului de perfecționare planificată a procesului de producție;

c) așezarea factorului uman în centrul cercetărilor privind studiul muncii, datorită creșterii continue a rolului omului în procesul de producție în general, și în producția economiei socialiste în special.

Avem convingerea că definirea corectă a studiului muncii nu este o problemă de formă, ci constituie o chestiune de fond, cu implicații asupra orientării activității din acest domeniu și implicit asupra rezultatelor ce se obțin.

Urmărind formarea unei imagini mai complexe asupra studiului muncii considerăm că ar putea fi definit ca **activitatea de cercetare a proceselor de muncă, cu ajutorul unui sistem de procedee și tehnici specifice, încadrată organic în programul general de perfecționare a producției, prin care se urmărește proiectarea celor mai raționale metode de muncă și stabilirea cantității de muncă necesară efectuării lucrării sau îndeplinirii sarcinilor, în scopul ușurării muncii, îmbunătățirii conținutului și creșterii eficienței ei.**

Pentru încadrarea studiului muncii în activitatea unităților economice socialiste, este necesară elaborarea unui model specific economiei planificate. În acest sens prezentăm în pag. 20 un proiect de schemă din care rezultă cadrul de dezvoltare a activității, necesitatea unor forțe proprii — bine dimensionate — pentru cercetare, studii, și materializarea acestora, precum și o colaborare intensă cu organisme specializate din afara unității.

Etapile de desfășurare a studiului muncii, descrise în literatura de specialitate din țara noastră, sînt adaptate doar parțial unei activități de concepție ce trebuie să se desfășoare în fazele de proiectare a proceselor de muncă. De aceea credem necesar a se reconsidera atât etapele de desfășurare, cât și conținutul lor, stabilindu-se eventual următoarele etape: a) alegerea obiectivului de studiat; b) delimitarea sarcinii; c) căutarea soluțiilor de perfecționare; d) proiectarea noii organizări; e) aplicarea noii metode; f) aprobarea și controlul îndeplinirii scopului.

Influența studiului muncii asupra costurilor și cheltuielilor de producție

REFERINDU-SE la o anumită activitate, ce se desfășoară în economia națională, ori într-o anumită ramură, într-o subramură sau întreprindere, eficiența organizării constituie contribuția acestei activități la creșterea productivității muncii sociale, și se poate determina ca raport între efectele economice obținute, în expresie valorică, și cheltuielile făcute pentru aplicarea unei organizări noi.

La determinarea eficienței măsurilor de organizare și în special a celor de organizare a muncii, analiza nu se poate limita la eficiența economică, trebuind să se ia în considerare și efectele sociale cum ar fi îmbunătățirea condițiilor de lucru, cu multiple implicații, începînd cu sănătatea lucrătorului, reducerea fluctuației cadrelor, folosirea integrală a timpului de muncă etc., și terminînd cu aspecte privind comportamentul în familie și societate.

Avem deci în vedere categoriile de costuri și cheltuieli pe care le influențează studiul muncii, luînd în considerare și cele asupra cărora influența este indirectă. Evidențiem, totodată, faptul că, prin utilizarea unor metode de studiere a procesului de muncă bazate pe sisteme de normative de timpuri determinate sau pe banca de date pentru normarea muncii, se creează condiții pentru introducerea unor metode evaluate de calculație a costurilor de producție care pot evidenția influența studiului muncii asupra costurilor și cheltuielilor de producție.

Făcînd astfel o analiză concretă pe o perioadă de 10—15 ani asupra evoluției costului producției la 1000 lei producție marfă, productivitatea muncii pe lucrător, precum și asupra structurii costurilor de producție la întreprinderea „Electromotor“ a rezultat că studiul muncii a contribuit în mare măsură la creșterea eficienței economice. Rezultatele analizei sînt redată sintetic prin constatarea următoarelor corelații: a) indicele de creștere a producției globale la 1000 lei mijloace fixe, mai mare decît indicele de creștere a valorii mijloacelor fixe; b) indicele de creștere a consumului de energie electrică, mai mare decît indicele de creștere a puterii instalate; c) indicele de creștere a consumului de energie electrică pe un muncitor, mai mare decît indicele de creștere a puterii instalate pe un muncitor; d) indicele consumului de energie electrică pe om-oră, mai mare decît indicele de creștere a consumului de energie pe un muncitor.

Analiza contribuției factorilor de influență asupra creșterii productivității muncii în perioada 1965—1975 a scos în evidență că organizarea producției și a muncii a deținut ponderea principală. La întreprinderea „Electromotor“ Timișoara, contribuția acțiunilor de organizare în creșterea totală a productivității muncii variază în perioada respectivă de la 30,2% pînă la 61,0%.

Fără a diminua rezultatele obținute de întreprindere, există încă rezerve importante ce pot fi puse în valoare prin perfecționarea în continuare a proceselor de muncă și îmbunătățirea calității normelor de muncă.

Studiile efectuate asupra principalelor procese tehnologice și de muncă la întreprinderea „Electromotor“ Timișoara (bobinaj, montaj, prelucrări mecanice) — au permis evidențierea faptului că atunci cînd studiul muncii este aplicat cu ajutorul celor mai noi și eficiente metode, adecvate fiecărui proces, pot fi evidențiate importante rezerve de creștere a eficienței economice. Eficiența economică previzibilă ne indică posibilitatea reducerii costurilor de producție pe un an cu peste 5 600 000 lei, iar termenul de recuperare a cheltuielilor cu aplicarea lor este sub un an.

Caracterul previzional al studiului muncii

ÎN MAJORITATEA întreprinderilor noastre, studiul muncii este încă orientat mai mult spre acțiuni organizatorice de tip corectiv, deși în economia planificată există condiții mult mai bune pentru a se asigura studiului muncii un caracter predominant previzional. Situația este aproape general valabilă pentru ramura construcțiilor de mașini precum și pentru alte ramuri, industriale. Pentru asigurarea unui caracter predominant

TEORII-IDEI

previzional studiului muncii s-ar impune stabilirea obiectivelor ce trebuiesc cercetate: 1) obiective care nu suferă modificări în ce privește definirea și delimitarea; 2) obiectivele din planul de perspectivă care cu ocazia definitivării planurilor anuale sînt redefinite; 3) obiectivele ce se stabilesc prin decizii neprogramate ale conducerii, ca urmare a unor cerințe noi; 4) obiective ce completează pe cele rămase nemodificate în cadrul planului de perspectivă.

Efectuarea studiului muncii în fază de proiect

Planul de perspectivă privind studiul muncii și organizarea producției și a muncii în

general, creează doar premisa pentru încadrarea acestei activități în ansamblul acțiunilor privind dezvoltarea și perfecționarea producției. Pentru ca activitatea din domeniul studiului muncii să aibă efectiv un caracter previzional se impune ca noile metode de muncă să se stabilească la începutul organizării unei activități, să fie cuprinse în proiectele noilor unități și cele de dezvoltare a capacităților de producție existente.

Asigurarea unei eficiențe economice ridicate a noilor capacități de producție impune conjugarea eforturilor specialiștilor și executanților din numeroase domenii de activitate cum sînt: proiectarea produselor, proiectarea tehnologiilor, proiectarea și executarea obiectivelor industriale, proiectarea structurii organizatorice, a organizării producției și muncii etc. În acest sens efectuarea studiului muncii ar trebui făcută încă în faza de elaborare a studiilor tehnico-economice privind proiectele noilor capacități de producție și dezvoltarea celor existente.

Lipsa din proiectele noilor capacități de producție a părții privind organizarea producției și muncii conduce la neajunsuri în faza de punere în funcțiune a obiectivelor noi, cum sînt neatingerea parametrilor proiectați sau atingerea acestora într-o perioadă mai îndelungată, cheltuieli suplimentare pentru introducerea prin corecție a metodelor de organizare a producției și a muncii etc.

Rezultatele cercetării întreprinse de noi la întreprinderea „Electromotor” au confirmat situațiile descrise în literatura de specialitate privind scurgerea unei perioade de timp nejustificat de mare de la proiectarea unor noi metode de organizare la aplicarea acestora. Or, pentru a se obține rezultatele dorite, pentru ca eficiența previzibilă să devină efectivă, este necesar ca proiectele să fie materializate cît mai rapid.

Analiza cauzelor care conduc la astfel de situații, ne-au permis să stabilim că acestea sînt numeroase, marea majoritate de natură subiectivă. În afara deficiențelor prezentate anterior, derivate din caracterul corectiv al studiilor, am mai reținut următoarele aspecte:

- deficiențe în legăturile compartimentelor de organizare a producției și a muncii cu celelalte compartimente antrenate în elaborarea și aplicarea studiilor;
- lipsa elementelor tipizate pentru organizarea locurilor de muncă ori gama foarte redusă a acestora;
- proiectarea și execuția de unicate în încărcă nejustificat capacitatea secțiilor de sculărie și autoutilare, și așa deficitare față de multiplele solicitări legate de pregătirea fabricației noilor produse.

Pentru eliminarea acestor deficiențe care au caracter general, se poate constitui un complex de măsuri:

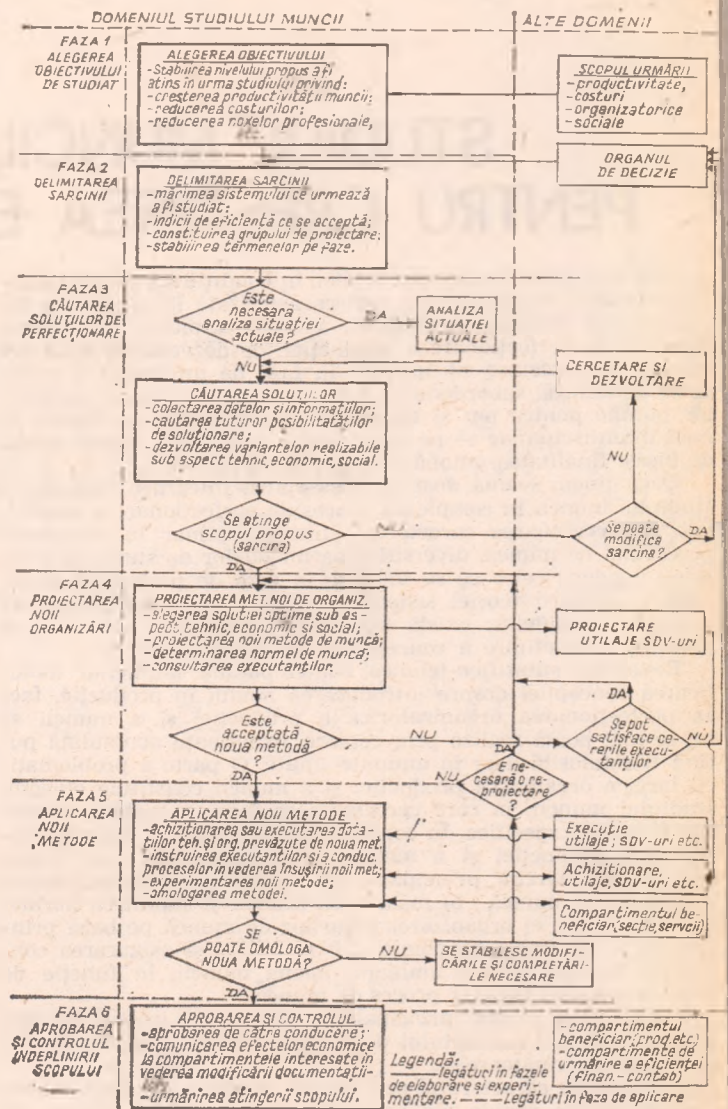
- 1) **Stabilirea unui sistem rațional de legături și de informare** în domeniul studiului muncii și al organizării producției și a muncii în general — și gruparea pe activități și pe elemente de intrare-ieșire din sistem.
- 2) **Utilizarea pe scară largă a elementelor tipizate** în organizarea locurilor de muncă, care asigură: costuri mult mai scăzute datorită executării lor la scară industrială; posibilitatea de a fi prevăzute încă în faza de proiectare pe baza caracteristicilor și tipodimensiunilor lor; perioadă redusă privind obținerea lor, față de executarea prin autototare; posibilitatea reutilizării lor la organizarea altor locuri de muncă, (pe cînd cele specializate de regulă se casează); punerea rapidă în valoare a metodelor avansate de muncă.
- 3) **Profilarea unor secții de producție și chiar unități industriale** pentru executarea elementelor tipizate și a altor dotații necesare organizării locurilor de muncă.

Suplinirea lipsei de elemente tipizate se face cu eforturi mari din partea întreprinderilor, cu costuri ridicate și la un nivel calitativ inferior producției de serie.

Perfecționarea studiului metodelor de muncă

În schema de desfășurare a studiului muncii prezentat în figura alăturată am încercat să sintetizăm conținutul nou al fiecărei etape. Ținînd seama că studiul se face în faza de proiect se arată modul de participare în fiecare etapă a organismelor implicate și intervenția organelor de decizie. Sînt necesare unele explicații privind conținutul fiecărei etape a studiului muncii de concepție, din care reținem:

- **Alegerea obiectivului** de studiat. Aceasta trebuie să asi-

gure caracterul previzional al activității și pornește de la cerințe tehnice, economice și sociale cuprinse în planurile de perspectivă ale unității.

● **Delimitarea sarcinii** constă în esență în precizarea mărimii sistemului sau subsistemului organizatoric la care urmează a se studia procesul de muncă (loc de muncă, atelier, secție, întreprindere, o anumită activitate dintr-un compartiment sau activitatea în ansamblu). Aceasta este determinantă în stabilirea termenelor de realizare a studiului (proiectului) și constituirea echipei de specialiști.

● **Căutarea soluțiilor de perfecționare.** Este o etapă specifică studiului muncii de concepție, care constă într-o amplă documentare privind realizările în domeniul cercetat. În cadrul unor metode de grup participative echipa de specialiști din toate domeniile de activitate implicate, dezvoltă soluțiile posibile inventariate, stabilind variante realizabile sub aspect tehnic, economic și social. După o consultare a executanților și a conducătorilor proceselor de muncă implicate, se adoptă soluția optimă.

● **Proiectarea noii organizări,** asigură stabilirea în detaliu a noii metode de organizare, inclusiv dotarea tehnică și norma de muncă. După ce se aduc corecturile solicitate și considerate obiective se impune definitivarea normei de muncă cu ajutorul unor metode ce permit normarea în faza de proiect.

● **Aplicarea noii metode,** constă în realizarea condițiilor tehnico-organizatorice prevăzute în proiect, instruirea executanților în vederea însușirii noilor metode de muncă, experimentarea și omologarea noii metode. În această etapă se aduc eventuale modificări rezultate cu ocazia experimentării și omologării.

● **Aprobarea metodei și controlul îndeplinirii scopului.** Pe lângă aprobarea aplicării de către organul colectiv de conducere care a avizat înscrierea obiectivului în planul întreprinderii, trebuie să se stabilească efectele economice ale noii metode de organizare a muncii. Urmărirea obținerii eficienței pe întreaga perioadă prevăzută încheie această etapă.

dr. Ion DĂNĂIAȚĂ
Timișoara

Considerații referitoare
la practica negocierilor comerciale (III)

ROLUL ȘTIINȚEI COMUNICĂRII
ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE

PROCESUL COMUNICĂRII componentă fundamentală a vieții sociale pare a fi un fenomen foarte cunoscut.

O analiză mai atentă ne relevă însă o realitate aproape îngrijorătoare, faptul că oamenii nu știu întotdeauna să comunice între ei. Procesul de autocunoaștere și cunoaștere necesită încă multe corective și perfecționări pentru a se ajunge la o interacțiune, o influență și o înțelegere reciprocă, de natură să contribuie la perfecționarea organizării comunităților sociale și a societății internaționale.

Comunicarea interpersonală este permanent dinamizată de nevoia crescândă a oamenilor de a cunoaște ceea ce le este încă necunoscut, dat fiind minusul permanent de informație al tuturor comparativ cu plusul de informație specifică al unora.¹⁾

Din punct de vedere individual comunicarea reprezintă o valorificare a mesajelor ce se emit și se receptează în relațiile sociale, ea reprezentând procesul diriguitor al dezvoltării psihicului uman în relația sa informațională de cunoaștere și autocunoaștere.

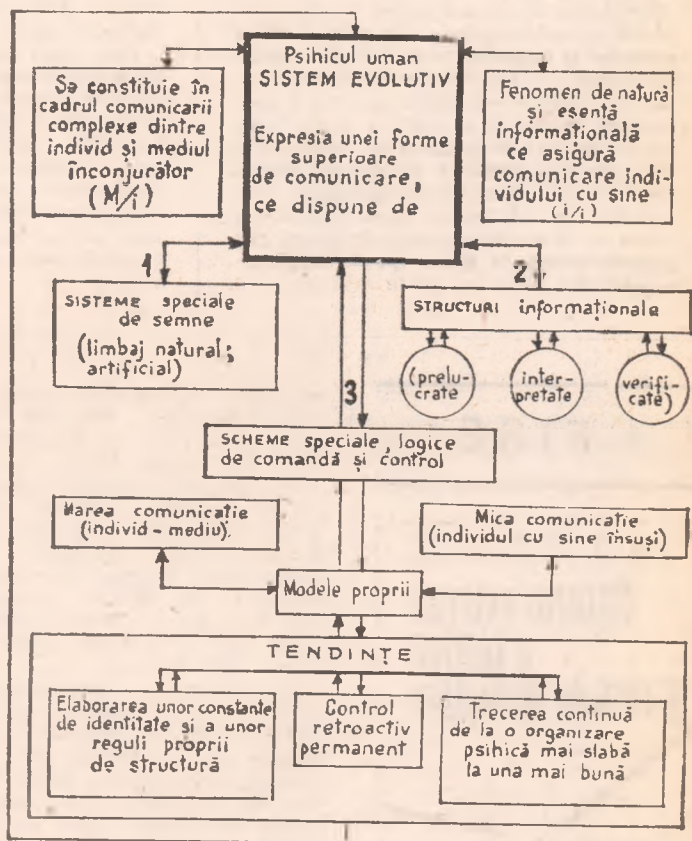
Pshicul uman este deci el însuși rezultatul comunicării cu:
— mediul social înconjurător;
— cu sine însuși.

Individul prin comunicare cu mediul înconjurător și cu sine își perfecționează permanent modelele de comportament. Un concept ideal (perfect) de organizare a psihicului uman ar putea fi acela care s-ar echilibra perfect cu influențele din exterior. Psihicul uman este însă un sistem real, iar conceptul de organizare raportat la acest sistem este relativ — respectiv echilibrarea sa cu „absolut toate genurile de influențe externe“²⁾ se dovedește a fi relativă.

Analizat ca „sistem“, psihicul uman se dovedește a fi un sistem evolutiv continuu perfectibil prin acumularea de informații, prin prelucrarea informațiilor acumulate și generarea unor repere noi de dezvoltare. Psihicul uman este un sistem evolutiv, considerat a fi expresia unei forme superioare de comunicație,³⁾ care în travaliul său imbină subsisteme speciale de limbaj natural sau artificial în cadrul comunicărilor scrise sau orale, structuri informaționale (prelucrate, interpretate, verificate), care generează scheme speciale — logice — de comandă și control, construind pe această cale modele logice proprii de interpretare a mediului înconjurător, de interpretare și modificare permanentă a propriilor acțiuni și deci conducând la adoptarea unui anume comportament.

Sintetizând experiențele și simplificând relațiile, prin corelarea fenomenelor descoperite și schematizarea acestora, orice

individ își recunoaște (descoperă) tendința de elaborare a unor constante de identitate și a unor reguli proprii de structură; tendințe de control și mai ales autocontrol retroactiv permanent; posibilitatea trecerii de la o organizare psihică mai slabă la una mai bună. Comunicând cu mediul ambiant psihicul uman receptează evaluările și reacțiile acestuia și, prin autoevaluări succesive, reproduce o schemă permanent îmbunătățită.

Urmărind această idee în scopul valorificării ei pe planul elaborării unor modele logice, și în timp matematic, de acțiune în domeniul negocierilor se poate afirma că necesitatea cunoș-

drd. Ioana ERDŐS DUMITRESCU

(Continuare în pag. 24)

¹⁾ Henri Wald, Comunicare și accesibilitate, Viața Românească nr. 10 din octombrie 1974, p. 39—42.

²⁾ M. Golu — Principii de psihologie cibernetică, Editura științifică și enciclopedică, București, 1973.

³⁾ Ibidem.

INTR-UN ARTICOL anterior (Revista economică nr. 11/1977) am încercat să demonstrăm că teoria neoiobăgiei, ca teorie a regimului agrar, a reflectat just realitatea și cerințele esențiale ale progresului general al societății românești din epoca primelor două decenii ale secolului nostru, că argumentele și obiecțiile „de fond” invocate de critici nu țin seama de sensul real al teoriei lui Gherea și de caracteristicile reale ale relațiilor agrare din acea perioadă.

Adesea însă, teoria neoiobăgiei a fost și mai este criticată și prin prisma concluziilor „greșite” pe care Gherea sau urmașii săi le puteau deduce pentru mișcarea muncitorească din teza lui Gherea după care România s-ar fi aflat în fața revoluției burghize, ceea ce ar fi situat proletariatul la merca burgheziei. Gherea scria: „Pe cînd noi n-am ieșit încă din stadiul de dezvoltare medievală și trebuie să intrăm cu pinzele întinse în plină epocă burghezo-capitalistă; pe cînd noi ne găsim înaintea unei revoluții sociale capitaliste — pașnică dar totuși revoluție — țările capitaliste înaintate încep să iasă din stadiul de dezvoltare capitalist și să se îndrepte cu pinzele întinse spre cel socialist; ele stau înaintea unei revoluții sociale socialiste”¹⁾.

Fără îndoială că acest pasaj — ca și alte câteva similare pasaje din opera gânditorului român — conține o seamă de confuzii, unele absolutizări care, desprinse de contextul general al lucrării și al epocii pot justifica formal interpretările și criticile amintite la adresa teoriei neoiobăgiei. După opinia noastră se impun însă **citeva precizări și nuanțări**. În primul rînd, pasajul respectiv — cel mai des invocat de criticii lui Gherea — și ideea pe care o conține au meritul de a sublinia stadiul economico-social mai înăpoi al României și deci sarcinile **specifice** ale proletariatului român în raport cu țările capitaliste dezvoltate; în al doilea rînd, Gherea se referă la necesitatea intrării României „**cu pinzele întinse în plină epocă burghezo-capitalistă**” ceea ce poate însemna — e

Contribuții ale lui
C. Dobrogeanu-Gherea
la dezvoltarea gândirii
economice românești

TEZE ȘI SOLUȚII
ÎN CONCORDANȚĂ
CU CONDIȚII
ȘI ÎMPREJURĂRI
CONCRETE

drept în contradicție formală cu prima parte a frazei — că **România a intrat în stadiul capitalist, dar acesta nu s-a maturizat încă, nu s-a dezvoltat deplin**; în al treilea rînd, există, fără îndoială, o contradicție între această apreciere sintetică și sensul, subliniat expres de Gherea, al teoriei sale a neoiobăgiei ca teorie a regimului agrar.

Dar, după opinia noastră, esența problemei este alta: anume, dacă România primului deceniu al acestui secol se afla realmente în fața „**revoluției burghize**” — așa cum scria Gherea — sau înaintea „**desăvîșirii revoluției burghezo-democratice**”, cum afirmă criticii săi, dacă proletariatul din acel timp putea sau nu să-și asume efectiv rolul de hegemon în transformările revoluționare la ordinea zilei.

Înainte de a ne expune opinia, socotim absolut necesar o paranteză. Considerăm în linii mari, **justă și istoriceste justificată critica, chiar aspră, făcută teoriei neoiobăgiei și susținătorilor ei în documentul Congresului al V-lea al P.C.R. și în scrierile unor gânditori comuniști din perioada interbelică**; dar, acele critici erau adesea sate susținătorilor interbelici ai teoriei neoiobăgiei, cînd situația devenise cu totul alta decît la începutul secolului, era adresate celor care mai considerau valabilă și în noile condiții teoria neoiobăgiei și pe această bază formulau realmele concluzii reformiste.

Totodată, nu putem să nu menționăm că, în parte, chiar în perioada interbelică unele critici se întemeiau, pe de o parte pe o comparație mecanică dintre teza lui Gherea și cele ale lui Lenin, dintre realitățile din România și cele din alte țări, iar pe de altă parte, pe falsa teză „**România — țară imperialistă**”, formulată în împrejurările cunoscute. Ceea ce se are în vedere înșă, este faptul că mult timp și în perioada postbelică s-au păstrat unele modalități nedialectice de analiză și apreciere a teoriei neoiobăgiei.²⁾

După opinia noastră, analiza obiectivă a realităților românești de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și primul deceniu al sec. XX-lea nu poate să subscrie la asemenea critici. Se cunoaște faptul că la noi atunci orînduirea capitalistă se afla în **prima fază a dezvoltării sale**, iar burghezia, cu toate limitele și oscilațiile ei, mai avea încă misiune de îndeplinit.³⁾ Pe de altă parte proletariatul ca exponent al aspirațiilor tregului popor muncitor, cu interese corepunzînd pe deplin cu interesele acestuia, cu cerințele obiective ale dezvoltării societății, se afirmase tot mai viguros pe arena luptelor economice și politice, dar nu era încă suficient de dezvoltat numeric, nu avea suficientă experiență organizatorie pentru a-și putea asuma în fapt rolul de hegemon. În consecință, sînt de părere că numai într-un sens foarte larg se poate accepta că România se afla atunci în fața desăvîșirii revoluției burghezo-democ-

FIȘE

● Apărută sub egida Institutului de economie mondială (autorii: Eugen Dijmărescu; dr. Aurel Ghibușiu; Mugur Isărescu), noua carte publicată de Editura științifică și enciclopedică, **Datoria externă a țărilor în curs de**

dezvoltare și lichidarea subdezvoltării (București: 1977, 166 p.) dorește să pună la dispoziția unui cerc larg de cititori, într-o formă concisă, informații referitoare la datoria externă, selectînd aspectele care stau în prezent în fața comunității internaționale. Analiza diferitelor elemente ale datoriei externe este efectuată în contextul eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, urmărindu-se desprinderea principalelor faze ale îndatorării în exterior în conexiunea lor cu creșterea economică a țărilor în curs de dezvoltare, cu eforturile făcute de aceste țări pentru propășirea economică și socială. Complexitatea corelațiilor abordate derivă din faptul că, pe de o parte, îndatorarea în exterior este o consecință a vechilor rînduiri din relațiile internaționale, iar, pe de altă parte, că dezvoltarea mai rapidă a țărilor în curs de dezvoltare presupune apelul la finanțarea externă. Se

desprinde ideea că, în condițiile unor eforturi interne susținute, a unei rate ridicate a acumulării, concretizate într-un ritm înalt de creștere a țărilor în curs de dezvoltare, datoria externă a acestor țări își diminuează sensibil influența negativă asupra economiilor naționale, devine mai ușor de administrat și controlat. Cartea se încheie cu un scurt glosar cu noțiunile specifice domeniului, precum și unele date despre organisme internaționale de specialitate.

Pledoarie
pentru o tehnologie
fără reziduuri

● În revista EKO a filialei siberiene a Academiei de științe a URSS, nr. 4/1977, E.B. Golland, I.A. Friedman și E.J. Elbert militează pentru implementarea și extinderea tehnologiei fără reziduuri ca mijloc pentru îmbinarea armonioasă a creșterii producției, în condiții de eficiență, cu utilizarea rațională și te-

producerea resurselor naturii precum și cu ocrotirea mediului ambiant. După autori, singurele măsuri specifice de ocrotire a naturii, inclusiv amenajarea, nu puteau avea rezultate semnificative, întrucît influențează puțin indicatorii economici ai întreprinderilor. Tehnologia fără reziduuri (în circuit continuu) este o noțiune relativă, întrucît anumită cantitate de reziduuri este inevitabil să fie restituită circuitului natural. Problema constă în neeliberarea din circuit tehnologic al reziduurilor care poluează mediul. Daunele aduse naturii prin activitatea productivă se calculează de obicei pe baza cheltuielilor suplimentare necesare refacerii mediului. Autorii consideră că mai just ar fi să se determine acea parte din volumul fizic al venitului național care se conservă sau pierde în funcție de utilizarea sau neutilizarea tehnologiei fără reziduuri. Pentru făurirea unor atari tehnologii se propun

Dacă înțelegem desăvârșirea în acest sens larg, atunci toate sau aproape toate armele economice, sociale, politice, instituționale etc., preconizate de Gherea se scriu din plin în această idee.

În realitate, după opinia noastră, România se afla într-o etapă de continuare tendentă a dezvoltării și consolidării capitalismului, într-o etapă de dezvoltare a, în largime și adâncime, e drept lentă, drept contradictorie și șovăielnică, dar și o etapă de continuare a dezvoltării. În vremea lui Gherea, dezvoltarea capitală a țării constituia încă sensul real, posibil și progresist al dezvoltării societății noastre. Oricum am privi lucrurile, condiția socială principală a epocii lui Gherea era între moșierime și forțele feudale (țăranime, burghezie, proletariat) și nu între burghezie și proletariat. Concluzionând cele de mai sus, sint de parere că aprecierea lui Gherea, după ce România se afla înaintea revoluției burgheze (înțelegea ca o transformare a regiei structurii economice, politice și sociale), chiar dacă este intrucitivă abuzivă, era totuși, în contextul epocii, mai aproape de adevăr decât poziția care proiectează asupra unei epoci unii oare a apreciere corespunzătoare pe adevăr interbelice, când condițiile concrete erau cu totul altele. De asemenea, pentru respectarea adevărului istoric, trebuie subliniat că Gherea n-a afirmat niciodată că proletariatul trebuie să se deoparte. Dimpotrivă, chemind statul (el însuși democratizat) să înlătuiască transformările necesare, el atribuia rol deosebit de important.

Uneori, reproșurile la adresa teoriei neoibăgiei sînt însoțite de sublinierea și accentuarea unei „contradicții” între caracterul vehement al criticii făcute de Gherea regimului neoibag și caracterul moderat al soluției propuse. — Totuși că n-a propus lichidarea totală a

marii proprietăți sau chiar ar fi preconizat menținerea mării proprietăți moșierești, ar fi făcut concesii moșierimii. După opinia noastră, nici aceasta critică nu are o bază reală, o motivație științifică. Gherea se pronunța într-adevăr, pentru păstrarea unei mari proprietăți funciare, dar transformată într-o mare gospodărie de tip capitalist, exploatată cu tehnică modernă și muncă salariată — superioară din punct de vedere tehnic, economic și social atît față de marea gospodărie de tip feudal sau semifeudal (neoibăgist) cît și față de mica gospodărie țărăneasă, fie ea „liberă”, fie „neoibagă”. Constituirea deci a unor asemenea mari exploatare agricole ar fi constituit realmente pentru acel timp un progres important atît sub aspectul forțelor cît și al relațiilor de producție, a intereselor formării și dezvoltării unui proletariat puternic. Gherea înțelegea corect teza marxistă a concentrării și centralizării, inclusiv în agricultură, tendința obiectivă de ruinare și proletarianizare a unei părți a micilor producători, a țărănimii și, în perspectiva industrializării, a dezvoltării capitaliste și apoi socialiste a țării, nu scotea, și pe bună dreptate, proletarianizarea crescîndă a țărănimii ca un fenomen negativ. El se ridică împotriva moșierimii, a exploatareii țărănilor, lupta cu ordoare pentru dreptate, pentru o viață mai bună a poporului, dar totodată era de parere că, în acel timp, starea materială și morală a unui proletar modern, a unui lucrător salariat, într-un regim democratic burghez este superioară față de starea unui semi-proletar neoibag și chiar față de o bună parte a țărănilor cu gospodărie individuală.

Dar în această problemă esența este alta: anume, dacă raportul real de forțe din acea perioadă ar fi permis o soluție mai radicală. Înbușirea în singe a răscoalei din 1907 ne dă o idee atît despre forța țărănimii și a aliaților ei, cît și despre forța moșierimii și a aliaților ei. Aprecierea soluției propuse de Gherea

nu trebuie făcută în raport cu o soluție ideală, ipotetică, ci în raport cu condițiile, posibilitățile și relațiile concret-istorice ale epocii. Înțuind posibilitatea unor astfel de critici la adresa soluției propuse, Gherea scria că: cu puțină imaginație, ar fi putut ticlui planuri neasemuit mai frumoase, mai ademenitoare, mai radicale. „Dar ce folos, sublinia socialistul român, dacă ele s-ar îneca în marea imperiu al necesității istorice ca „visuri?”⁴⁾ Gherea însuși a subliniat că soluția propusă era în fond o soluție burgheză, dar, după părerea sa, ca și a noastră, în împrejurările date, o soluție mai radicală ar fi avut mai puține șanse de a fi transpusă în practică. Să nu uităm că, chiar și în 1945 (și ce distanță istorică, ce deosebire de condiții, de raport de forțe etc.!), Legea pentru reforma agrară nu a prevăzut lichidarea totală a mării proprietăți (cunoscute fiind excepțiile) și a admis, fie și simbolic, „principiul” răscumpărării.

Evoluția istorică demonstrează faptul că pentru marxștii români a fost întotdeauna necesară cunoașterea profundă a realităților vieții, a cerințelor esențiale ale progresului economico-social, pentru adoptarea soluțiilor optime, originale cu cele mai mari șanse de izbîndă.

V. IOȚA

¹⁾ C.D. Gherea, Neoibăgia, în Opere complete vol. 4, Editura politică 1977, p. 317.

²⁾ Vezi, de pildă, I. Adam, o combatere marxistă a teoriei neoibăgiei, în Probleme economice nr. 2/1968.

³⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste, vol. 1, Ed. politică, 1968, p. 342—343.

⁴⁾ Neoibăgia, Ed. Socec, 1910, p. 410.

crearea unui centru științific în fiecare regiune industrială și egalitatea de specialiști de înaltă calificare.

BIBLIOTHECA ECONOMICA
INSTITUTUL DE ECONOMIE SOCIALISTĂ

MOBILITATEA
FORȚEI
DE
MUNCĂ

35

EDITURA ACADEMIEI
REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

● În lucrarea Mobilitatea forței de muncă, elaborată de un

colectiv de cercetători, sub redacția lui Gheorghe Răboacă, cercetător științific principal (redactor responsabil) și Stelian Perș, cercetător științific principal, se analizează sistemul de raporturi dintre mobilitatea profesională a forței de muncă și formele și mijloacele de pregătire corespunzătoare a muncitorilor, autorii propunîndu-și pe această bază să elucideze măsura în care diferite forme de pregătire a muncitorilor satisfac exigențele mobilității profesionale. Mobilitatea forței de muncă — spun autorii — este nu numai o consecință, dar și o premisă dintre cele mai însemnate ale creșterii economice. Imperativele eficienței economice, ale utilizării raționale a forței de muncă reclamă, pentru a face față vitezei actuale de promovare a progresului tehnic, frecvente schimbări în modul de alocare cantitativă și calitativă a forței de muncă. O garanție a asigurării mobilității profesionale este educația permanentă, învățămîn-

tu cu caracter general și poli-tehnic. Din sumar: 1. Mobilitatea profesională — formă a mobilității forței de muncă; 2. Proportțiile și dinamica mobilității profesionale a forței de muncă în România; 3. Eficiența formelor de pregătire a muncitorilor; 4. Fundamentarea planului de pregătire a muncitorilor pe forme de calificare; 5. Perfecționarea pregătirii și asigurarea mobilității profesionale a forței de muncă.

Modelul Wharton despre perspectivele conjuncturii

● Conform modelului Wharton, elaborat de economitrucienii de la Universitatea din Pennsylvania — aflăm din articolul Ralentissement mais pas de recession (Încetinire, dar nu recesiune), apărut în nr. 110/septembrie 1977 al revistei L'EXPANSION —, conjunctura occidentală se sprijină pentru moment pe o oarecare creștere a consumului

FIȘE

— în domeniul automobilelor, aparatelor electromenajere, cumpărărilor de locuințe — în timp ce investițiile, considerate „motorul” expansiunii, sînt decepționante. În locul unei decolări a investițiilor, aupa cum se anticipa de către experți, se observă mai curînd o reducere a comenzilor. Profesorul F. Gerard Adams, de la Universitatea Pennsylvania, consideră că, în consecință, mersul economiei americane se va încetini, dar că, dată fiind creșterea consumului, umbra unei recesiuni care plana asupra anului 1979 se va îndepărta. În articol se spune că opinia economitricienilor de la Wharton School reflectă previziunile majorității economiștilor americani, dar că există totuși o minoritate dintre ei care sînt mai pesimiști.

Rolul științei comunicării

(Urmare din pag. 21)

tințelor de psihologie, atât în slujba autocunoașterii, cât și în slujba cunoașterii celorlalți participanți în interacțiune, este recunoscută. Existența acestor cunoștințe mărește capacitatea de orientare selectivă și diferențiată a celor ce negociază în raport cu diferite laturi și stări particulare ale ambianței negocierilor.

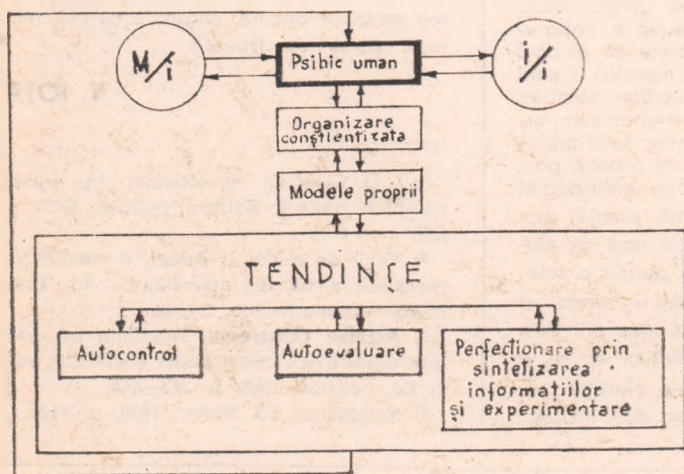
Modelele proprii pe care pot să și le creeze participanții la negocieri nu pot fi transformate în rețete, însă pot servi adoptării unor căi de acțiune elaborate minucios în domeniul strategiilor și tacticilor ce se utilizează în cadrul tratativilor.

Selectarea, prelucrarea, interpretarea și verificarea informațiilor și elaborarea unor scheme speciale logice de comandă și control stimulează și reglează rapid funcția de decizie a gândirii, prin corelarea alternativelor eventuale cu valorile determinante.

Deci comunicarea reprezintă pentru individ o cale de îmbogățire spirituală și de perfecționare a acțiunii practice.

Gândirea privită ca sistem autonom are la bază autoreglarea evolutivă, implicând deschiderea mentală la schimbare, la transformare, în scopul formulării unor răspunsuri adecvate stadiului de informație asupra transformărilor în vederea prevenirii discordanței între cerințele obiective ale realității și direcția de prelucrare, interpretare, verificare și schematizare logică.

Recapitulăm schema psihicului uman ca o expresie sintetizată a perfecționării sale permanente :

Putem afirma deci că acțiunea fiecărui individ asupra sa, prin comunicare cu mediul înconjurător și cu sine însuși se reflectă în comportamentul său social aflat în continuă perfecționare.

Comunicarea cu mediul înconjurător se produce prin simboluri, care se grupează formând mesaje care se emit și se recepționează.

Emiterea unui mesaj nu înseamnă (în sensul realizării comunicării) comunicare, ci doar încercare de comunicare. O cauză a neperceperii mesajului poate fi inaccesibilitatea acestuia⁴⁾.

Comunicarea se poate considera realizată în momentul în care mesajul emis a fost perceput de către receptor și prin răspunsul acestuia se inversează rolurile de emițător și receptor. Pentru a se realiza înțelegerea corectă a unui mesaj el trebuie transmis printr-un cod convenit între emițător și receptor.

Considerând comunicarea ca formă de bază a interacțiunii interpersonale, ca mecanism mediator al atitudinilor persoanelor care se întâlnesc în cadrul activităților pe plan social, recunoaștem implicit prezența permanentă a comunicării în toate activitățile umane.

Comunicarea creează **norme cognitive** sub influența cărora indivizii învață că anumite comportamente servesc drept semne sau indicii ai anumitor stări de lucruri. Se adoptă astfel un „cod comun” în interacțiunea de emițere-recepție.

Cu cât gradul de asemănare dintre structurile cognitive ale indivizilor (reușind să folosească semnificații sensibile și trans-

mițând semnificații reciproc inteligibile) este mai mare, atât este mai corect și mai rapid transferul de semnificație.

Realizarea comunicării presupune emisia intenționată a mesajelor, orientată, spre un scop, susținută de anumite motive și atitudini intenționale ale emițătorului. În procesul emiței se include și încercarea de evaluare a modului de recepție a mesajului, anticipându-se de către emițător, modul de percepere și înțelegere a mesajului.

La rindul său, receptorul — în cadrul unei comunicări reușite — întâmpină mesajul în mod activ și se orientează în raport cu elementele acestuia, își pune și își lămurște și nu întrebările ce i le declanșează mesajul și apoi reacționează corespunzător intereselor sale, orientării și raționamentului propriu, devenind emițător. Apare deci o inversare continuă a rolurilor între primul emițător și primul receptor, în realizarea procesului comunicării.

Acesta ar putea fi un model sintetic de comunicare aplicabil în toate domeniile vieții sociale, respectiv și în comunicarea caracteristică procesului de negociere⁵⁾.

Forme de comunicare și caracteristicile acestora

MODELELE DE COMUNICARE includ forme specifice de comunicare ce se desfășoară sistematic, ca urmare a conveniențelor sociale stabilite în decursul timpului.

Comunicarea scrisă constă într-o transcriere simbolică a mesajului și punerea lui în circulație în această formă: transmiterea mesajelor scrise între emițător și receptor într-un sens și apoi inversarea rolurilor celor două persoane și evaluare imediată sau cu o anumită întârziere, în totalitate sau parțial, conform înțelegerii anterioare și citirii corecte a simbolurilor.

Comunicarea orală este mai rapidă, ea utilizează funcțiile limbajului și beneficiază totodată de expresivitatea mimicii, ea depinde mai mult de factori de influență rațional-emotionali, poate influența receptorul prin modelarea sistemului de comunicare în urma unor evaluări.

În procesul circulației mărfurilor de la producător la consumator arta și știința comunicării în toate formele ei îndeplinește un rol deosebit atât în ceea ce privește accelerarea circulației cât și a eficienței acesteia. Acest lucru este dovedit printr-altele și de preocuparea specialiștilor și practicienilor de a crea sisteme organizate de transmitere și recepționare a mesajelor de sensibilizare reciprocă între producător, comerciant și consumator.

În lucrarea „Marketing”, management, analysis, planning and control”, unul din cercetătorii foarte cunoscuți și apreciați ai organizării eficiente a schimburilor internaționale, Philip Kotler conține în capitolul „Comunicare-promovare-decizie” trei modele interesante ale organizării procesului de convinsere a clienților prin comunicare. Considerăm că autorul merge în lucrarea sa mai departe de raza inițială de preocupare respectiv creionează pe lângă modelul sintetic de comunicare modele specifice fazelor de desfășurare a activității organizatorice a comercializării, printre care și un model de negociere⁶⁾.

Existența unei literaturi de specialitate, în continuă îmbogățire, constituie un argument în plus ce pledează pentru cercetarea elementelor comunicării în cadrul negocierilor pentru stimularea preocupării cercetătorilor noștri în direcția elaborării de astfel de modele care sînt deosebit de utile pentru pregătirea și desfășurarea eficientă a tratativilor comerciale.

⁴⁾ Accesibilitatea fiind definită de specialiștii în domeniu „prinținea receptorului de a pareușge cu mintea cimpul semnificativ care se formează între cadrul sensibil și informația inteligibilă” — vezi Henri Wald, op. cit.

⁵⁾ Menționăm citeva lucrări ce reflectă această preocupare : Raymond A. Bauer, „The initiative of the Audience”, Journal of Advertising Research, June, 1963, p. 2—7.

Harold D. Sasswell, „Power and Personality”, New York, W. W. Norton and Company, Inc., 1946, p. 37—51.

Gerald I. Nierenberg, „The art of negotiating”, New York, Cornestone Library publications, 1972.

Philip Kotler, „Marketing management”, Prentice Hall International editions, ed. II-a 623—633.

Philip Kotler, „Marketing management”, Prentice Hall International control”, Prentice-hall, inc., Engewood Cliffs, New Jersey, ed. II-a 1972, p. 623—626.

DEZVOLTAREA LARGĂ A COLABORĂRII ȘI COOPERĂRII INTRAEUROPENE

EXPERIENȚA ISTORICĂ a omenirii demonstrează că dezvoltarea economică și socială a tuturor țărilor, inclusiv a celor de pe continentul european, depinde de eforturile lor pentru a pune în valoare la maximum, în conformitate cu interesele și aspirațiile vitale ale popoarelor lor, resursele naturale și umane de care dispun, de concentrarea acestor eforturi pentru dezvoltarea rapidă a industriei, agriculturii și a celorlalte sectoare economice. De aceea, hotărâtor pentru fiecare țară europeană este modul în care reușește să valorifice prin fort propriu bogățiile sale naturale.

În același timp, dezvoltarea economică și socială a ecărei țări europene, mare sau mică, bogată sau sărăcă în resurse, dezvoltată sau în curs de dezvoltare, este trîns legată de participarea ei activă la diviziunea internațională a muncii, de lărgirea cooperării economice și tehnico-științifice cu alte state. Orice izolare nu poate duce decît la stagnare, cu repercusiuni adînci asupra întregii dezvoltări economice și sociale a țării respective. Lărgirea schimburilor economice și cooperarea în producție cu alte state, participarea activă la diviziunea internațională a muncii — se subliniază în Programul C.E.C. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — reprezintă o latură inseparabilă a procesului de dezvoltare a ecărei națiuni". Dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție, pătrunderea rapidă a cuceririlor științei și tehnicii în toate compartimentele activității umane, dîncirea diviziunii internaționale a muncii imprimă în mod obiectiv nevoia imperioasă de a extinde, multiplica și diversifica relațiile de colaborare dintre țările europene, ca dealtfel dintre toate statele lumii. Prin cooperare cu alte state, fiecare țară europeană poate să valorifice superior resursele de care dispune, să introducă în producție noile cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, să accelereze progresul său economic și social, să-și întărească stabilitatea și securitatea sa economică și politică. Avînd în vedere existența pe continentul european a unor state cu nivele diferite de dezvoltare, respectiv atît țări dezvoltate cît și țări în curs de dezvoltare, este necesar ca în procesul cooperării intraeuropene, țările mai dezvoltate să acorde țărilor mai puțin dezvoltate un tratament preferențial comercial, financiar, tehnologic și în alte domenii, sprijinind astfel eforturile acestor țări în direcția eliminării decalajelor care le separe de statele europene mai avansate din punct de vedere economic. Menținerea decalajelor dintre statele europene nu poate avea decît urmări dîntre cele mai

negative asupra procesului de cooperare între popoarele europene.

Este știut că progresul și prosperitatea fiecărei națiuni influențează și — respectiv — sînt influențate de progresul și prosperitatea întregii comunități internaționale. Sub impulsurile revoluției tehnico-științifice, ale adîncirii diviziunii internaționale a muncii, ale participării tot mai active a țărilor europene la schimburile economice și de valori spirituale pe plan mondial, are loc un proces constant de intensificare a relațiilor lor reciproce de colaborare și cooperare. Acest proces de adîncire a interdependențelor economice se înfăptuiește în condițiile existenței și dezvoltării statelor naționale independente, suverane și egale în drepturi, indiferent de mărimea și forța lor, de nivelul lor de dezvoltare sau de sistemul lor social-politic.

Cooperarea economică intraeuropeană reprezintă o parte integrantă și, în același timp, una din sarcinile esențiale ale securității în Europa. Desfășurarea și intensificarea procesului de cooperare economică, industrială și tehnico-științifică dintre statele europene contribuie în mod substanțial la sporirea încrederii dîntre aceste state, la îmbunătățirea climatului și consolidarea destînderii pe continentul nostru, la menținerea și întărirea păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

Dealtfel, obligația statelor de a coopera unele cu altele constituie unul din principiile de bază ale relațiilor internaționale, înscris în Carta Națiunilor Unite, în Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, precum și în alte documente internaționale.

CERINȚELE DEZVOLTĂRII fiecărei țări europene, ca și ale progresului economic general, necesitatea apropierii și sporirii încrederii între națiunile de pe continentul european impun intensificarea continuă a colaborării și cooperării economice, industriale și tehnico-științifice dîntre toate statele continentului nostru. Întărirea securității economice și politice a statelor europene și dezvoltarea cooperării economice reciproce sînt două laturi ale unuia și aceluiași proces: cooperarea economică creează condițiile necesare securității economice, în timp ce securitatea economică extinde posibilitățile cooperării economice. De însemnătate esențială sînt, în acest sens, respectarea cu strictețe, în procesul cooperării economice intraeuropene, a principiilor fundamentale ale dreptului internațional, înscrise în Actul final de la Helsinki, depășirea divizării Europei în grupări economice închise, înlăturarea oricăror restricții, discri-

minări și bariere din calea conlucrării pașnice, fructuoase, reciproc avantajoase dintre toate țările europene. În acest sens, măsurile restrictive, practicate de țările vest-europene în comerțul intraeuropean, împieteză asupra desfășurării libere a schimburilor comerciale și a cooperării pe multiple planuri între țările europene.

O politică în spiritul noii ordini economice internaționale presupune din partea fiecărei țări europene respectarea întocmai, în relațiile sale economice cu celelalte state europene, ca de altfel și cu restul statelor lumii, a principiilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, semnat la Helsinki, eliminarea intervențiilor, blocadelor și presiunilor economice, a practicilor discriminatorii și barierele artificiale din calea schimbului de valori materiale și spirituale, manifestarea dorinței sincere de a colabora și coopera pașnic cu alte state pe multiple planuri economice, în folosul reciproc al popoarelor lor, al progresului și securității întregii omeniri. Numai respectarea cu strictețe de către toate statele europene a principiilor din Actul final de la Helsinki poate asigura climatul favorabil dezvoltării și înfloririi fiecărei țări europene, numai pe această bază poate avea loc o colaborare fructuoasă între toate țările europene, se poate edifica securitatea economică și politică în Europa.

IN CONTEXTUL celor menționate mai sus, schimburile comerciale dintre țările europene au cunoscut aproape în fiecare an ritmuri relativ înalte de creștere. Astfel, între anii 1965–1975 importurile și exporturile țărilor socialiste europene din și spre țările vest-europene au crescut în medie cu 12% și, respectiv, 6% pe an. În anii 1975 și 1976, însă, datorită recesiunii și dificultăților economice din țările capitaliste dezvoltate, comerțul dintre aceste țări și țările socialiste a progresat mai lent decât în anii precedenți și cu mult sub ritmul înregistrat la exporturile și importurile reciproce dintre țările socialiste. (Vezi Economic Survey of Europe – 1976, partea a II-a).

Pentru perioada 1976–1980 specialiștii Comisiei economice O.N.U. pentru Europa prevăd o creștere a exporturilor țărilor socialiste spre țările vest-europene cu 58%, iar a importurilor cu 40%. Posibilitățile potențiale de intensificare a schimburilor comerciale intereuropene sînt ilustrate și de faptul că în anul 1975, de pildă, valoarea comerțului dintre țările capitaliste și cele socialiste europene reprezenta doar aproximativ 10% din produsul național al acestora din urmă.

În ceea ce privește structura acestor schimburi se apreciază că „comerțul cu mașini va rămîne cel mai dinamic, atît în ceea ce privește exporturile, cit și importurile”. Acest comerț va beneficia cel mai mult de expansiunea rapidă a acțiunilor de cooperare, de modernizarea în continuare a industriei, de folosirea pe scară mai largă a creditelor.

O expansiune rapidă s-a înregistrat, în special în ultimii ani, în domeniul încheierii de acorduri de cooperare industrială între țările socialiste europene și țările capitaliste dezvoltate. În 1975 numărul acestor acorduri ajunsese la peste 1.000. Dintre țările

socialiste europene cele mai multe acorduri au fost încheiate de Ungaria, Polonia și România; aceste țări dețin 30%, 26% și, respectiv, 20% din numărul total de acorduri. Din partea țărilor vest-europene cele mai multe acorduri au încheiat R.F.G. (26%), Franța (16%) și Austria (12%). În ceea ce privește domeniile care fac obiectul acordurilor menționate, acestea sînt: construcțiile de mașini și echipamente de transport (60%), chimia (18%) și metalurgie (7%).

Contribuția acordurilor de cooperare la dezvoltarea comerțului global dintre țările socialiste și cele capitaliste din Europa a fost însă destul de mică – de numai 3% în același an; o pondere mai mare (de 9%) s-a înregistrat în comerțul cu mașini. Se apreciază că în următorii ani rolul cooperării industriale inter-țări și inter-firme va crește și mai mult. Aceasta, deoarece acordurile de cooperare reprezintă mijlocul cel mai eficient de valorificare a avantajelor specializării într-un mod mult mai organizat și mai ferm decât este posibil prin comerțul tradițional.

Chiar dacă se poate trage concluzia că schimburile comerciale și acțiunile de cooperare dintre țările europene au cunoscut ritmuri relativ înalte de dezvoltare există o largă apreciere că rezultatele nu sînt pe măsura posibilităților, avîndu-se în vedere atît potențialul economic și tehnico-științific ridicat al țărilor europene, importante resurse materiale și umane de care dispun ele și participarea activă la diviziunea internațională a muncii și la circuitul mondial de valori materiale și spirituale.

Țările europene pot și trebuie să folosească la maximum posibilitățile și avantajele pe care le oferă o amplă colaborare și cooperare economică și tehnico-științifică. Pentru aceasta este nevoie ca fiecare țară europeană să acționeze cu fermitate pentru transpunerea în viață a prevederilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

REUNIUNEA DE LA BELGRAD, care s-a deschis la 4 octombrie a.c., are menirea de a marca un pas înainte pe linia adîncirii cooperării intraeuropene de a realiza o contribuție importantă a țărilor participante la procesul instaurării unei noi ordini economice internaționale, de natură să creeze condiții favorabile dezvoltării tuturor statelor, în special a celor rămase în urmă.

În ceea ce o privește, România acționează cu toată convingerea pentru extinderea și diversificarea cooperării pe multiple planuri între țările europene, între toate statele lumii. „Acționăm cu toată fermitatea – subliniează recent tovarășul Nicolae Ceaușescu – pentru a contribui la înfăptuirea securității și cooperării în Europa pentru traducerea în viață a documentelor semnate la Helsinki și ne pregătim să participăm la reuniunea de la Belgrad... cu hotărîrea de a face totul pentru a contribui la impulsivitatea colaborării economice, tehnico-științifice, culturale între statele europene, dar mai cu seamă pentru a se trece la dezangajarea militară a continentului nostru, fără de care nu se poate concepe înfăptuirea unei reale securități, a păcii în Europa și în întreaga lume”.

I. BARAC

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Ungaria — țări capitaliste dezvoltate

Anul trecut ponderea țărilor capitaliste industrial dezvoltate în importul Ungariei era de 28%, iar în export — de 24%. Principali săi parteneri fiind R.F.G. (cu un volum reciproc al schimburilor de aproape 3 miliarde mărci vest-germane), Austria (circa 501 mil. dolari), Italia (circa 386 mil. dolari), Anglia (peste 248 mil. dolari), Franța (circa 198 mil. dolari) ș.a. O importanță crescândă — arată agenția M.T.I. — apărută cooperarea industrială a diferitelor întreprinderi și organisme unare cu firme din țările capitaliste dezvoltate, înă la mijlocul acestui an fiind încheiate circa 10 de asemenea acorduri de cooperare. Cea mai intensă cooperare are loc cu R.F.G., numărul firmelor în această țară care înțrețin strinse contacte de producție cu întreprinderi ungare ridicându-se la două sute.

Zahărul: stabilitatea producției și a consumului

ÎN SEZONUL agricol 1977/78, producția mondială de zahăr nu va scădea, ci va cunoaște — în cazul existenței unor condiții climatice favorabile — o anumită creștere, deși se prevede o oarecare restrângere a suprafețelor însămânțate cu sfeclă de zahăr (în Europa occidentală). Experții F.A.O. apreciază, de asemenea, că până la începutul anului următor nu este de așteptat o creștere sensibilă a prețurilor pe piața mondială a acestui produs, evoluție care poate favoriza extinderea consumului său.

În ceea ce privește concurența pe care o face siropul de porumb zahărului, se estimează că producția mondială a acestuia va crește de la 0,5 mil. t în 1975 la 3,5 mil. t în 1985. Pondere sa în satisfacerea cererii de zahăr va spori în țările dezvoltate până la 9% în 1985, dar nu va avea ca efect decit încetinirea ritmului de extindere a consumului de zahăr.

Șomajul în creștere

LA SFÎRȘITUL LUNII IULIE țările Pieței comune numărau 5,6 milioane de șomeri, cu 360 000 mai mulți decit în luna iunie, relevă buletinul Euroforum. Ponderea șomerilor în populația activă a ajuns pe ansamblul C.E.E. la 5,4%, față de 5,1% în iunie și 4,8% pe întreg anul trecut. Față de creșterea totală de 12% a efectivului șomerilor, numărul femeilor rămase fără lucru a crescut în iulie cu 19%. Cea mai înaltă proporție a femeilor în totalul șomerilor

s-a înregistrat în Italia, și anume 42% în iulie 1977 față de 39% în iulie 1976.

Deteriorarea situației economice în Noua Zeelandă

PE fundalul încetirii activității economice, în Noua Zeelandă continuă să se intensifice inflația. În primul trimestru al anului, prețurile au fost cu 13,7% mai mari decit în perioada corespunzătoare a anului trecut, cel mai mult crescând prețurile la mărfurile de larg consum: alimentare, de uz casnic, confecții, încălțăminte. Recesiunea, care a început acum trei ani, s-a resimțit îndeosebi în construcțiile de locuințe, în industria textilă și în comerțul cu amănuntul. Reducerea activității economice duce la noi concedieri, la creșterea armatei șomerilor. După cum declara recent Conrad Bleit, profesor de economie la Universitatea din Auckland, „nu există motive să ne facem iluzii în privința îmbunătățirii situației în anul viitor. Recesiunea va continua, în prezent neexistind posibilități reale de a o învinge“.

Orientări în dezvoltarea economică

Tunisia: politici și proiecte în perioada 1977 — 1981

ÎN VEDEREA realizării celui de al cincilea plan 1977-1981, Tunisia depune eforturi pentru a mobiliza resursele sale interne. Agricultura, considerată oficialitatea tunisiene, oferă încă largi posibilități de dezvoltare, deoarece numai un sfert din suprafața țării este exploatată, în timp ce cultivabilele sînt două treimi. Politică guvernului preconizează folosirea acestor posibilități, cu atât mai mult cu cât în prezent nu este satisfăcută pe deplin cererea de produse agricole. Agricultorii vor fi scutiți de unele taxe și impozite, li se vor acorda diferite prime etc.

Deși bogățiile miniere nu sînt deosebit de mari, acestea sînt totuși variate și vor putea permite, în continuare, dezvoltarea economică a țării. Extracția de titei (4,1 milioane de tone în 1974) va crește prin punerea în valoare a zăcămintului offshore de la Ashtart. Descoperirile recente din golful Gabes se apreciază că vor putea da un nou impuls sporirii producției petroliere, astfel încît aceasta să atingă în anul 1980 circa 10 milioane de tone. Prin punerea în valoare în același golf a trei zăcăminte de gaze naturale, ale căror rezerve sînt evaluate la circa 50 miliarde mc. se apreciază că se va putea ajunge la acoperirea necesarului de consum al țării pe aproape 20 de ani de acum înainte (pînă în 1995). Fosfații, care au determinat în mare măsură avîntul economic al Tunisiei, vor continua să rămînă un factor esențial în domeniul acumulării de devize. Existența unor rezerve importante, care se apreciază a fi suficiente pentru circa un secol de exploatare, a determinat guvernul tunisian să prevadă, cu ajutorul financiar al Băncii Mondiale, crearea de noi unități de producție, ceea ce va permite majorarea, începînd cu anul 1980, a volumului producției de fosfați.

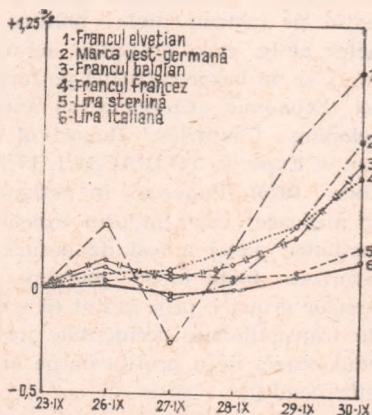
În prezent par a fi întrunite condițiile pentru o mai rapidă dezvoltare a industriei. Accentul va fi pus, îndeosebi, pe utilizarea mai eficace a resurselor interne ale țării. În acest sens se intenționează crearea de rafinării, de fabrici de acid fosforic și îngrășăminte chimice. Guvernul se va preocupa de construcția unor întreprinderi ale căror produse să fie destinate exportului. Societatea tunisiană a industriei de autovehicule a început construcția a două noi uzine pentru montajul autoturismelor și camioanelor, care vor produce anual, începînd din 1978, 8 000 de autoturisme și 1 200 de camioane.

EVOLUȚII MONETARE

PERIOADA 26—30.09.77 s-a caracterizat printr-o depreciere de ansamblu a dolarului S.U.A. față de principalele valute occidentale. Deși indicele sintetic al principalilor indicatori economici a înregistrat o creștere cu 0,8% în luna august a.c., iar volumul masei monetare în circulație („money supply“) a scăzut în această săptămînă cu 1,1 miliarde dolari, în eforturile autorităților de a combate inflația, efectul principal l-a imprimat acțiunea factorilor negativi, între care menționăm publicarea deficitului comercial pe luna august a.c. de 2,67 miliarde dolari (ceea ce duce la un deficit cumulat pe primele 8 luni ale acestui an de 17,6 miliarde dolari, față de numai 2,5 miliarde dolari în perioada corespunzătoare a anului trecut), precum și unele previziuni privind înregistrarea unui deficit al balanței plăților curente în acest an de circa 20 miliarde dolari și altuia asemănător în anul viitor.

Atenția operatorilor de devize a fost din nou îndreptată spre evoluția francului elvețian. În pofida măsurilor adoptate pe 26.09 de autoritățile elvețiene privind interzicerea sau limitarea unor operațiuni valutare la termen, noi atacuri speculative „à la hausse“ au determinat, la închiderea perioadei, un curs de 2,3380 franci pentru 1 dolar, ceea ce reprezintă o depreciere a francului elvețian față de dolar de peste 1% comparativ cu perioada corespunzătoare trecută. Marca vest-germană a evoluat pe

această linie ascendentă, repricinându-se în acest interval cu 0,7% față de dolar (2,3125 mărci pentru 1 dolar pe 30.09.1977, față de 2,3285 mărci pe 23.09), continuîndu-se procesul de apropiere a parității celor două valute. Francul francez, beneficiînd și de

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale, față de dolarul S.U.A., în perioada 26—30 IX 1977, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 23 IX 1977.

scăderea ritmului creșterii prețurilor cu amănuntul în cursul lunii august a.c., s-a depreciat cu circa 0,6% față de dolar, cîntînd la sfîrșitul intervalului 4,9040 franci pentru 1 dolar, față de 4,9310 franci la 23.09). După anunțarea intenției autorităților engleze de a „pompa“ suplimentar în economie circa 1 miliard de lire pînă la sfîrșitul anului, în eforturile de a stimula activitatea economică și a reduce șomajul, lira sterlină a început să cîștige teren față de dolar. Cu toate că Banca Angliei a intervenit pe piață, cumpărînd dolari, cursul lirei a atins la sfîrșitul intervalului 1,7476 dolari pentru 1 liră sterlină — cel mai ridicat nivel din septembrie 1976 — față de 1,7435 dolari, cu o săptămînă în urmă. Yenul japonez, urmînd evoluția celorlalte valute occidentale, s-a depreciat față de dolar cu circa 1%, cîntînd la sfîrșitul perioadei 264 yen pentru 1 dolar, comparativ cu 266,70 yen pe 23.09.

Dobînzile la depozitele în eurovalute pe perioada de 6 luni au cotat în iur de 7,25% p.a. la cele în eurodolari, 4,125% p.a. la cele în euromărci vest-germane și 3% p.a. la cele în eurofranci elvețieni.

La al doilea fixing de pe data de 30.09.1977, prețul auroului — de 154,05 dolari/uncie — a fost superior cu peste 3 dolari/uncie celui de pe 23.09.

Paul DUMITRASCU
George MUNTEAN

CADRUL REGIONAL AL COOPERĂRII ECONOMICE DINTRE ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE [III]

In prima parte a articolului (apărut în nr. 38/1977) s-a încercat o analiză a grupărilor de cooperare economică ale țărilor în curs de dezvoltare prin prisma rezultatelor înregistrate de acestea în relativ scurta lor „istorie”. Aceste rezultate, care nu au fost întotdeauna pe măsura obiectivelor urmărite de țările în curs de dezvoltare prin participarea la activitatea organismelor respective, nu au dus însă la scăderea interesului factorilor de decizie politică față de un asemenea cadru de cooperare. În centrul părții a doua a articolului stă ideea, derivată din studiul realităților că, în perspectiva instaurării noii ordini economice internaționale, cadrul cooperării între țările în curs de dezvoltare este de natură să capete o nouă semnificație, fiind chemat să contribuie efectiv la lichidarea subdezvoltării și statornicirea unor raporturi economice juste și echitabile între state.

Temeiurile obiectivului general

CONSTITUIREA GRUPĂRILOR economice subregionale și regionale ale țărilor în curs de dezvoltare este rezultatul voinței politice a tinerelor state de a acționa în mod solidar și pe acest plan pentru cucerirea independenței lor economice, pentru făurirea unei noi ordini economice internaționale.

Ceea ce distinge cooperarea regională a țărilor în curs de dezvoltare de acțiunile similare ale țărilor în curs de dezvoltare de acțiunile similare ale țărilor dezvoltate este nu numai slabul nivel de dezvoltare economică al statelor participante, ci și faptul că este vorba de țări care și-au cerut de puțin timp independența politică, respectarea acesteia fiind, alături de dreptul suveran de a decide asupra direcțiilor și căilor dezvoltării, o condiție a însuși obținerii independenței economice. După cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Evenimentele chiar din multe state din Europa — nu mai vorbesc de țările care și-au câștigat recent independența — demonstrează că popoarele vor să simtă pe deplin independența, suveranitatea, să se bucure de adevărata libertate din toate punctele de vedere”.

Carta drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor stipulează, alături de dreptul pe care îl are orice stat, în acord cu țările interesate, de a participa la cooperarea subregională, regională și interregională în interesul dezvoltării lor economice și sociale, și faptul că „toate statele participante la această cooperare au datoria (subl. ns.)

de a veghea ca politicile urmate de grupările la care aparțin să fie (...) compatibile cu obligațiile lor internaționale și cu exigențele cooperării economice internaționale și să țină în mod corespunzător cont de interesele legitime ale țărilor terțe” (art. 12).

Acesta este contextul, în care se înscriu și în care trebuie analizate înseși obiectivele grupărilor economice regionale ale țărilor în curs de dezvoltare.

Instrumente politice cu caracter activ

ÎNLĂTURAREA barierelor tarifare, liberalizarea barierelor netarifare și crearea de aranjamente de plată și clearing, sînt cîteva dintre măsurile convenționale de facilitare a relațiilor economice între țările în curs de dezvoltare. Pe bună dreptate, un grup de experți ai O.N.U. recomandă să se pună accentul pe instrumentele politice cu caracter activ, care presupun acțiunea statului, și nu bazarea pasivă pe forțele pieței (Economic Co-operation among Developing Countries. Report of the Group of Experts, TD/B/AC.19/1, 17 December 1975). Punerea în acțiune a unor mijloace care țin prin excelență de acțiunea pieței a fost de natură să defavorizeze toate țările membre ale diverselor grupări, prin faptul că societățile transnaționale occidentale nu au pierdut ocazia de a profita de pe urma acestor condiții.

Este adevărat că majoritatea grupărilor de țări capitaliste au abordat problema sub unghiul reducerilor tarifare și al liberalizării contingentărilor. Efi-

cacitatea acestei metode din punctul de vedere al dezvoltării țărilor în curs de dezvoltare a fost dezmințită de realitate. Astfel, instaurarea liberului schimb în Piața comună a Americii Centrale n-a avut nici o repercusiune asupra problemei fundamentale a dezvoltării structurale. În anumite grupări, cum este Asociația latino-americană a liberului schimb, liberalizarea schimburilor nu numai că se dovedește foarte dificil de aplicat, dar constituie și un obstacol în calea supleței producției. În alte grupări, în Africa în special, nu există decît posibilități foarte limitate pentru extinderea comerțului pornind de la structura industrială actuală. În general se pune problema dacă aceste forme de cooperare, limitate la diminuarea barierelor comerciale, sînt compatibile cu o repartiție echitabilă a costurilor și avantajelor între țările participante care, în majoritatea grupărilor, au niveluri de dezvoltare destul de diferite. (Problèmes actuels d'intégration économique. Coopération agricole et industrielle entre pays en voie de développement. Nations Unies, 1971, p. 69). După cum arată un analist al problemei „Integrarea europeană nu este o experiență din care țările în curs de dezvoltare ar putea deduce metodele ce le-ar permite să se specializeze și să rezolve, în acest fel, problema majoră pe care programele de cooperare trebuie în fond să o soluționeze: concilierea eficacității cu echitatea”. (Germanico Salgado, Integration économique des pays en voie de développement et rôle d'une planification industrielle commune, în Journal de Planification du développement, nr. 8/1975, p. 183).

Inegalitate și stagnare

ESTE UN FAPT că nici una dintre soluțiile aplicate pentru repartiția beneficiilor cooperării în cadrul regional nu a putut conduce la avantaje echitabile pentru toți partenerii.

Un leitmotiv al studiilor consacrate

grupărilor economice ale țărilor în curs de dezvoltare îl constituie concluzia că țările membre cel mai puțin dezvoltate nu pot beneficia la fel cu cele mai avansate de pe urma participării la cooperarea regională desfășurată după tiparele mecanismelor pieței. „O grea ipotecă apasă asupra cooperării economice între aceste țări (este vorba de țările africane — n.n.) și anume preponderanța în fiecare dintre comunități (referire la comunitățile economice ale continentului — n.n.) a uneia sau mai multor țări mai puternic dezvoltate. Din cauza acestui dezechilibru, majoritatea avantajelor integrării riscă să se îndrepte numai spre țările mai avansate“. (Les mouvements d'intégration économique en Afrique, în Problèmes économiques, nr. 1414/1976, p. 27).

În documentele elaborate de către Secretariatul UNCTAD pentru Conferința de la Nairobi din mai 1977 acest aspect a fost evidențiat cu valoare de concluzie: „Interesul și încrederea pe care mecanismele pieței le-au suscitât un anumit timp grație liberalizării schimburilor și protecției externe (față de țările terțe, nemembre ale grupărilor respective — n.n.) nu au avut decât o incidență limitată asupra creșterii și, practic, nici un impact asupra dezvoltării structurale. Iar din cauza dezechilibrelor care rezultă în aceste condiții, ele au generat obstacole politice în calea cooperării, înainte chiar ca țările participante să fi putut obține avantaje economice substanțiale“. (Economic Co-operation among Developing Countries, TD/192, p. 4).

Aici se găsește și explicația stagnării sau involuției unora dintre aranjamentele de cooperare regională între țări în curs de dezvoltare. Astfel, Piața comună a Americii Centrale, deși se bazează pe principiul promovării regulilor reciprocității între statele membre, nu a reușit să rezolve în fapt problema distribuției echilibrate a costurilor și beneficiilor. Într-un răstimp de 15 ani de la creare, noile activități industriale au fost concentrate în cele mai dezvoltate zone ale subregiunii (TD/B/609, vol. I, p. 48—49).

Diferențele sensibile — economice, fiscale, valutare — între țările membre ale Pieței comune arabe au frânat procesul reducerii restricțiilor tarifare și cantitative. „Aceste obstacole au făcut ca statele membre să încheie un număr de acorduri comerciale bilaterale, unele dintre ele fiind mai flexibile decât sistemul reducerii tarifare multilaterale“ (TD/B/609, vol. II, p. 90).

În perspectiva noii ordini

COOPERAREA REGIONALĂ între țările în curs de dezvoltare pe plan

economic este întregită — atât în prezent, cât mai ales în perspectivă — de conlucrarea a numeroase instituții financiare, de cercetare și învățămînt din Asia, Africa și America Latină. Alături de grupările economice subregionale și regionale, acestea oferă imaginea unui mozaic extrem de divers, o modalitate specifică de individualizare a interdependențelor zonale în interdependențele mondiale. Este și o reacție la perioada colonială cînd relațiile economice ale acestor țări erau polarizate în jurul puterilor coloniale, iar legăturile economice subregionale sau regionale dintre țările exploatare erau ca și inexistente.

Cele mai importante fenomene și procese economice și sociale ale epocii contemporane cunosc o desfășurare la scară mondială. Pe cît de firească este tendința de intensificare a relațiilor economice între state vecine și de punere în valoare a avantajelor apropiării geografice a piețelor, pe atât de nefirească este încercarea de a se contrapune interdependențele regionale, celor mondiale. În fapt, cooperarea pe plan regional este o întregire necesară a cooperării pe scară mondială și trebuie realizată tocmai prin această perspectivă.

România, ca țară socialistă și în același timp în curs de dezvoltare, se pronunță și acționează cu fermitate pentru ca relațiile economice internaționale să favorizeze făurirea unei industrii proprii în țările în curs de dezvoltare, valorificarea superioară a resurselor lor naturale și a forței de muncă, astfel ca ele să poată participa activ, în condiții de egalitate, la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori. Pentru aceasta este necesar ca structurile relațiilor internaționale să nu conțină elemente care ar putea perturba promovarea unor raporturi cu adevărat mondiale, între toate țările și economiile naționale.

Țara noastră consideră că participarea la diferite organizații, grupări economice, blocuri și deosebiri de ordin social nu trebuie să constituie obstacole în calea colaborării economice internaționale. Experiența României dovedește că este posibilă o largă varietate de forme de colaborare bilaterală, reciproc avantajoasă între țările în curs de dezvoltare, cu condiția ca ele să nu fie sînjinite de obstacole artificiale, obstacole care pot fi generate de o formă sau alta de cooperare regională. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „împărțirea lumii în blocuri economice închise, ridicarea a tot felul de restricții în calea dezvoltării relațiilor economice dintre state duc pînă la urmă nu la soluționarea problemelor, la ușurarea situației statelor sau grupărilor respective, ci, dimpotrivă, la agravarea situației economice internaționale, inclusiv a statelor care fac parte din aceste grupări închise“.

În încheiere ținem să subliniem faptul că noua orientare a cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare nu apare nicidecum pe un loc gol. Notăm astfel Conferința arabo-africană la nivel înalt de la Cairo (martie 1977) care, prin documentele adoptate, a pus bazele unei largi colaborări dintre țările respective (la conferință au fost reprezentate 60 de state, cu o populație de 400 milioane de locuitori). Semnificativă este, de asemenea, prezența pe agenda celei de a III-a sesiuni ministeriale a S.E.L.A., ținută în primăvara acestui an, a unui punct special referitor la necesitatea intensificării cooperării dintre țările latino-americane și celelalte țări în curs de dezvoltare.

În septembrie 1976, la Ciudad de Mexico, Conferința asupra cooperării economice între țările în curs de dezvoltare, la capătul a trei săptămîni de dezbateri, decidea adoptarea de „Măsuri pentru cooperarea economică între țările în curs de dezvoltare“. Primul capitol al acestui adevărat program de acțiuni concrete pentru dezvoltarea solidarității și unității de acțiune a țărilor membre ale „Grupului celor 77“ este consacrat întăririi cooperării subregionale, regionale și interregionale. La inițiativa „Grupului celor 77“, secretariatele grupărilor subregionale și regionale ale țărilor în curs de dezvoltare, cu sprijinul UNCTAD, al comisiilor economice și al altor organisme O.N.U., urmează să țină în acest an o reuniune, chemată să elaboreze liniile directoare pentru stabilirea de legături între aceste grupări și de acțiuni concertate la nivel interregional. Reuniunea va marca, fără îndoială, un moment calitativ nou în evoluția cooperării economice între țările în curs de dezvoltare.

În eforturile pentru instaurarea unei noi ordini internaționale, cooperarea dintre țări pe plan regional, în particular dintre țările în curs de dezvoltare, pe fondul interdependențelor mondiale, necesită luarea în considerare a aspectelor de ordin politic, economic, juridic, instituțional. Accentul pus exclusiv pe unul sau altul dintre aceste aspecte — și cu deosebire pe cele de ordin economic și instituțional — a oferit doar soluții limitate, fără perspectiva necesară unor noi raporturi internaționale. Este de presupus că pe acest teren vor apare noi abordări pentru că organizațiile regionale, subregionale și interregionale nu sînt un scop în sine, ci trebuie să constituie cadrul în care țările în curs de dezvoltare urmează să coopereze în cele mai variate domenii: comerț internațional, știință și tehnologie, punerea în valoare a resurselor pregătirea de cadre etc. Este evident că numai pe o bază interregională poate fi vorba de cea mai largă cooperare între țările în curs de dezvoltare.

GH. DUMITRU

STATISTICA INTERNAȚIONALĂ

Structura comerțului vest-european

DATE RECENTE asupra comerțului exterior al principalelor țări vest-europene, publicate de O.C.D.E., ilustrează anumite similitudini, dar și o serie de deosebiri structurale pregnante.

În cadrul exportului tuturor celor patru țări menționate în tabelul ală-

turat predomină net (în valori apropiate, cu excepția Italiei) grupa „articole chimice, diverse produse finite” și cea de „mașini și mijloace de transport”, alte două grupe — „materii prime, grăsimi animale și vegetale” și „combustibili și uleiuri minerale” —

Structura comerțului exterior al principalelor țări vest-europene, pe grupe de mărfuri (1976, în %)

Țara	Export					To- tal	Import					To- tal
	A	B	C	D	E		A	B	C	D	E	
Anglia	6,6	3,0	4,8	46,3	39,4	100	16,0	10,3	18,2	35,2	20,3	100
Franța	14,8	4,8	2,9	44,1	33,4	100	10,6	8,2	22,4	36,9	21,8	100
R.F.G.	4,0	2,6	2,7	43,0	47,6	100	13,9	10,0	17,8	40,1	18,1	100
Italia	7,4	2,0	5,6	50,4	34,5	100	15,5	13,6	25,4	27,8	17,7	100

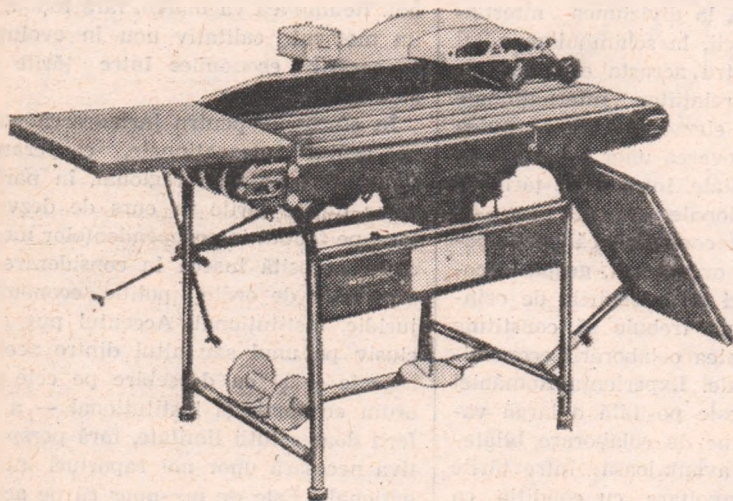
A= produse alimentare, băuturi și tutun; B= materii prime, grăsimi animale și vegetale; C= combustibili și uleiuri minerale; D= articole chimice, diverse produse finite; E= mașini și mijloace de transport.

Sursa: "Statistics of Foreign Trade", Monthly Bulletin O.E.C.D., iunie 1977.

reprezentând, la un loc, sub 8%, din total.

O situație diferită apare la import, structura acestuia pe grupele de mărfuri prezentate în tabel fiind mai echilibrată, decît în cazul exportului. Dacă grupa „articole chimice, diverse produse finite” se plasează și aici în frunte, după ea vin — cu ponderi simțitor apropiate grupa „mașini și mijloace de transport” și cea de combustibili și uleiuri minerale”, urmate de grupele „produse alimentare, băuturi și tutun” și „materii prime, grăsimi animale și vegetale”, cu ponderi valorice mult sporite (cu o singură excepție), față de structura exportului. Această situație, datorată în bună parte întinderii mai mult sau mai puțin limitate a resurselor naturale ale fiecărei țări, poate fi observată cel mai bine în cazul Italiei, unde decalajul valoric maxim în structura importului — respectiv între grupa „articole chimice, diverse produse finite” și grupa „materii prime, grăsimi animale și vegetale” — este de ordinul 2:1. Totodată, structura comparativă a importului țărilor menționate reliefează că — deși posedă o industrie prelucrătoare dezvoltată — dependența lor de piața externă de materii prime (excepțind combustibili) este relativ redusă.

N.P.

Agromachinaimpex

MAȘINA DE COASERE A TUTUNULUI MTS - 100 M

este destinată coaserii mecanice a frunzelor verzi de tutun din soiuri orientale și semiorientale.

În interval de o oră mașina coase 45 de șiruri cu o lungime de 2,5 m.

Adîncimea cusăturii — 20—70 mm.

Personal de deservire — 1 muncitor.

Exportator : GIP AGROMACHINAIMPEX

Bulgaria, Sofia
str. Aksakov nr. 5
Telefon : 88 53 25
Telex : 022563

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați Reprezentanței Comerciale a R.P. Bulgaria în Republica Socialistă România, București, str. Galați nr. 32. Telefon : 11 91 62

Publicom

R. P. Chineză: realizari in industria extractivă

IN CELE APROAPE trei decenii care au trecut de la victoria revoluției și proclamarea R.P. Chineze, industria extractivă din această țară a cunoscut un avânt deosebit, atît în ceea ce privește dinamica producției, cît și modernizarea exploatărilor.

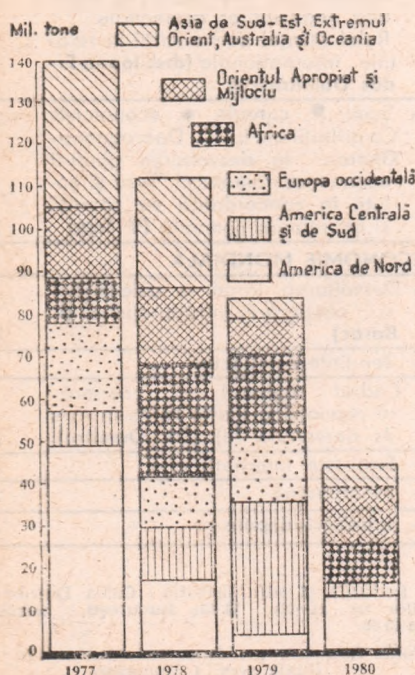
Localizarea a sute de noi zăcămintele de cărbune, de pildă, în diferite regiuni ale țării a permis crearea a numeroase mine și exploatări la zi, dotate cu echipament produs în țară, ceea ce a asigurat creșterea continuă a volumului extractiv.

Un înalt nivel tehnic s-a realizat și în extracția țițeiului, unde anul trecut a fost săpat cel mai adînc puț petrolifer — de peste 6000 m adîncime. Dezvoltarea industriei petrolului a stimulat și exportul de produse petroliere: pentru facilitarea comerțului exterior cu produse petroliere în cursul anului trecut a fost dat în exploatare noul și modernul port Hundao, în estul Chinei, și totodată a fost lansat la apă primul petrolifer oceanic de 50 mii de tone — „Sihu“.

La asigurarea unui nivel tehnic tot mai ridicat al industriei extractive din R.P. Chineză, ca — de altfel — și în alte ramuri industriale, contribuie industria națională de calculatoare electronice, care a început să fabrice în 1976, în serie, calculatoare electronice capabile să efectueze un milion de operațiuni pe secundă.

Prelucrarea petrolului: expansiune încetinită

CONFORM datelor publicate de revista engleză „Oil and Energy Trends“, anul trecut capacitățile de prelucrare

a petrolului din țările capitaliste dezvoltate

voltate, nefolosite ca efect al „crizei“ energetice, au variat între 14% din total în S.U.A. și 53% în Olanda, gradul lor de utilizare mărindu-se ușor în prima parte a acestui an. Se apreciază că un nivel și mai scăzut de utilizare a capacităților respective apare în țările în curs de dezvoltare, în care sînt amplasate mari complexe de rafinare a țițeiului, lucrînd pentru export.

Conjunctura nefavorabilă prelungită din acest domeniu are un efect negativ asupra ritmului construcției și punerii în funcțiune de noi capacități de prelucrare. Dacă — după cum se vede din graficul de mai jos — în cursul acestui an în țările nesocialiste urmează a fi date în exploatare capacități însumînd circa 140 mil. tone, în următorii ani volumul acestora va descrește continuu, menținîndu-se la un nivel apreciabil doar în Africa și în Orientul Apropiat și Mijlociu.

Înfăptuiri pe calea progresului tehnico-științific în R. D. G.

ÎN CINCINALUL ACTUAL 1976—1980 se prevede ca 60—70% din creșterea productivității muncii în economia R.D. Germane să se asigure pe seama introducerii în producție a cuceririlor științei și tehnicii. După cum se arată în revista „Wirtschaftswissenschaft“ (nr. 7/1977), axarea dezvoltării economice pe accelerarea progresului tehnico-științific a permis să se realizeze importante economii de timp de muncă: în 1975, de pildă, s-au economisit astfel 186 milioane de ore. În cincinalul actual se prevede economisirea pe această cale a 240—260 milioane de ore pe an.

Cerînța economisirii muncii vii și materializate se realizează prin aplicarea consecventă de noi procedee tehnologice și folosirea de produse cu parametri mai înalți de utilizare. Între 1971 și 1975 în industrie au fost însumate 22 000 de produse și procedee noi; 40% din articolele fabricate în 1975 reprezintă produse noi, elaborate sau dezvoltate după 1970. Totodată, aplicarea unor tehnologii și soluții constructive noi a dus la economii comparative de materiale și energie care reprezentau în 1975 — raportat la nivelul consumului din anul 1970 — 600 000 tone laminate de oțel, 20 000 tone cupru, 140 000 tone ciment și 24 milioane tone de cărbune brun (brut). Se apreciază că dezvoltarea și lărgirea continuă a mișcării de inovatori aduce anual economiei naționale a R.D.G. un câștig de peste 3,5 miliarde mărci.

Materii prime din... anvelope uzate

UTILIZAREA anvelopelor auto uzate constituie o problemă acută în țările

industrializate ca — de pildă — R.F.G., unde anual sînt aruncate aproximativ 250 mii tone de asemenea anvelope. Studiînd modalitățile de recuperare a conținutului util al acestor anvelope, un grup de cercetători de la Institutul de chimie aplicată și minerală (Universitatea din Hamburg), au elaborat un procedeu de piroliză într-un strat de nisip, încălzit la 700—900°C.

Experimentată cu succes într-o stație-pilot, această tehnologie a permis recuperarea a circa 50% din greutatea anvelopelor, sub forma unor substanțe prețioase ca benzen, toluen, naftalină ș.a. În perspectiva folosirii procedeeului pe scară industrială, se scontează ca procentul de recuperare a materiilor prime conținute în anvelope să crească pînă la 90%, iar operațiunea să fie rentabilă întrucît instalația produce mai multă energie decît consumă.

Cercetare și eficiență

DUPĂ cum se subliniază în presa de specialitate din Occident, dacă la sfîrșitul deceniului al șaselea o instalație electronică perfecționată, pentru elaborarea căreia era nevoie de cel puțin șase luni și cel mult doi ani, nu suferea de uzură morală timp de 3—5 ani de la lansarea sa pe piață, în prezent numeroase instalații electronice „îmbătrînesc“ imediat ce au fost realizate.

Se evaluează că, pentru a nu rămîne în urmă, firmele producătoare de mașini și componente electronice trebuie să aloce pentru cercetare și dezvoltare sume echivalente cu circa 20% din cheltuielile lor de producție. Iar eficiența acestor investiții devine un criteriu esențial în aprecierea posibilităților potențiale ale firmelor din industria electronică. Însămănătatea problemei rezultă și din faptul că alegerea corectă și la timp a orientării cu cele mai mari perspective în domeniul cercetării și dezvoltării poate asigura firmei respective, timp de cîțiva ani, o situație privilegiată pe piață, sporindu-i competitivitatea.

Sub impulsul concurenței, firmele elaborează în acest domeniu o adevărată strategie, în cadrul căreia analiza economico-statistică a duratei „desfacerii“ eficiente a unui nou produs sau a unei tehnologii devine o componentă obligatorie. Se estimează, de pildă, că firma americană „I.B.M.“, își înnoiește producția la un interval de aproximativ cinci ani și jumătate: în primul an după lansarea pe piață a noilor produse se înregistrează o creștere cu aproape 30% a volumului vânzărilor, dinamica acestora încetinindu-se apoi.

Se apreciază că îmbinarea corectă a politicii tehnice și a celei economice, specializarea în valorificarea industrială a invențiilor, alegerea celei mai adecvate tehnologii pentru fabricarea noului produs și a momentului optim pentru lansarea sa pe piață, dezvoltarea — deosebit de pronunțată în cazul industriei electronice — a tendințelor de integrare verticală ș.a., constituie tot atîția factori (și opțiuni necesare) care determină viabilitatea în perspectivă a fiecărei firme.

I. MACARIE, Rîmnicu-Vilcea — Beneficiază de compensarea cheltuielilor de 75 lei la 100 km pentru folosirea autoturismelor proprietate personală pentru transport în interesul serviciului în afara localității, numai persoanele prevăzute la art. 9 din Decretul nr. 415/1976. La decontarea transportului în interesul serviciului efectuat cu autoturism proprietate personală trebuie să se țină seama și de pct. 21 din Normele de decontare și control al cheltuielilor de deplasare și delegare elaborate de Ministerul Finanțelor și fostul C.S.M.S. nr. 11850/1963, pentru aplicarea H.C.M. nr. 822/1959, unde se precizează că în cazul în care este posibilă utilizarea mai multor mijloace de transport (tren, auto, avion etc.) se vor putea rambursa cheltuielile corespunzătoare mijlocului de transport cel mai avantajos ca timp sau bani.

GHEORGHE DAN, București — În transporturile auto nu se creează produse noi, funcția economică a acestei subramuri a economiei naționale constând în deplasarea mărfurilor în spațiu și timp, deci o continuare a procesului de producție în sfera circulației, ceea ce face ca transportul să fie creator de venit național, măbind valoarea mărfii. Ca urmare și pierderea din valoarea fondurilor fixe din sectorul de transporturi auto este un element component al cheltuielilor întreprinderilor de transporturi auto care constituie fondul de amortizare ca și întreprinderile industriale.

Referitor la prevederile art. 19 din Legea nr. 62/1968, republicată ca urmare a prevederilor Decretului nr. 393/1976, privind aprobarea o singură dată pe an a scoaterii din funcțiune a fondurilor fixe prin Decret al Consiliului de Stat, menționăm că după apariția legii trebuiau

făcute propunerile de scoatere din funcțiune pentru anul 1977 forurilor tutelare, în vederea elaborării Decretului.

Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 771/1971 prin care s-a aprobat regulamentul de casare a fondurilor fixe nu a fost abrogată prin Decretul nr. 393/1976. Casarea fondurilor fixe se face deci, potrivit normelor prevăzute în acest regulament, iar amortizarea se calculează conform catalogului normelor de amortizare și duratelor de serviciu normate ale fondurilor fixe, anexă la Legea nr. 62/1968 republicată.

IOAN RUSU, comuna Lechința, județul Bistrița-Năsăud — Densitatea benzinei COR 90/R se măsoară la o temperatură definită (°C) care pentru țara noastră a fost stabilită la 20°C. Densitatea benzinelor auto COR 90 la 20°C este cuprinsă între 0,735 — 0,760, parametru ce variază invers proporțional cu temperatura. Densitatea produselor se măsoară, la livrarea din depozite și sosirea acestora la stațiile „PECO”, la temperatura la care s-a făcut determinarea (mediu ambiant).

În cazul defacerii prin stațiile PECO atît cu numerar, cit și cu B.C.F.-uri densitatea nu influențează deoarece livrările se fac în volume și nu în greutate.

Conform ordinului Ministerului Industriei Chimice nr. 1579/1973, publicat în Buletinul Oficial nr. 135, partea I, cap. 4, art. 30, ultimul alineat, justificarea consumului de carburanți pe B.C.F.-uri se face numai pe baza cotoarelor ștamplate de stațiile PECO de unde s-a alimentat autovehiculul: lipsa cotoarelor înseamnă carburant nejustificat și în consecință se impută contravaloarea. Formularele pentru evidența B.C.F.-urilor care reprezintă gestiune sînt cu regim special de evidență și se țin conform H.C.M. nr. 1533/1972.

Dezvoltarea acțiunii de autoutilare

(Urmare din pag. 4)

treprinderi, ci progresul general al economiei, întrucît pe această cale se pot rezolva cu forțe interne probleme dintre cele mai complexe în modernizarea mijloacelor de producție existente, în acoperirea nevoilor de dotare tehnică a noilor capacități ce se pun în funcțiune, se economisesc importante fonduri valutare pentru importuri, în condițiile în care exportul de inteligență (prin proiecte de concepție proprie de mașini și utilaje) poate crește considerabil.

Sînt, desigur, și unele probleme ce depășesc puterea întreprinderilor de a le rezolva; în aceste situații este necesară contribuția ministerului de resort și a unor organe de sinteză pentru găsirea modalităților concrete de soluționare. Iată cîteva din acestea:

● Aprovizionarea tehnico-materială a sectoarelor de autoutilare. După metodologia în vigoare, comenzile de la furnizori trebuie făcute din vreme, de la un an la altul. Sectoarele de autoutilare execută unicate și, deci, nu se pot

încadra condițiilor impuse. Ar fi util ca întreprinderile furnizoare să aibă un fel de **bancă cu stocuri minime de elemente tipizate și diferite materiale specifice**, care să satisfacă cu promptitudine solicitările pentru activitatea de autoutilare.

● Aplicarea și în sectoarele de autoutilare a aceluiași regim de retribuire a tinerilor din școlile profesionale sau din liceele industriale — ca în producția de serie — adică în raport de categoriile de lucrări ce le execută. Aceasta ar stimula tinerile cadre să vină în număr mai mare în sectoarele de autoutilare.

● Avînd în vedere faptul că sectoarele de autoutilare, ca și alte sectoare, intră în categoria „auxiliare”, unele întreprinderi restrîng treptat dezvoltarea lor, întrucît le afectează unii indicatori de plan și, în special, pe cel al productivității muncii. Credem că ar putea fi studiată posibilitatea revizuirii acestei încadrări, în așa fel încît activitatea de autoutilare să aibă un cîmp și mai larg de afirmare.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 40 din 7 octombrie 1977

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Extinderea experienței pozitive în utilizarea optimă a capacităților de producție (**Ion Tudor**). 1
- Trepte superioare în dezvoltarea acțiunii de autoutilare (**V. Boescu, L. Țintea**). 3
- Corelație directă între rezultatele muncii și nivelul retribuției (**Vasile Alecu**). 5
- Sporirea eficienței activității productive — factor esențial al consolidării și dezvoltării cooperativelor agricole (**conf. dr. Dumitru Cățu**). 7
- Consumatorii își exprimă opțiunile pentru produsele anului viitor (**dr. Victoria Ștefănescu, Nicolae Teodorescu, Vasile Neagu**). 8
- Imperative ale reconsiderării raportului dintre consumul energetic și creșterea economică (II) (**prof. dr. Nicolae Belli**). 10
- Pensiile tărănimii, componentă a ridicării nivelului ei de trai (**prof. dr. Gh. D. Bistrițeanu**). 12
- Cîțitorii au cuvîntul. 14

CONDUCERE • ORGANIZARE

- O formă perfecționată de aprovizionare tehnico-materială a întreprinderilor (**drd. Mihai Gheorghie**). 15

DOCUMENTAR ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMIN-TUL POLITICO-IDEOLOGIC

- Mic dicționar economic. Avuția națională (**Dan Popescu**). 17

TEORII • IDEI

- Studiul muncii, un instrument pentru creșterea eficienței economice (**dr. Ion Dănăiță**). 19
- Considerații referitoare la practica negocierilor comerciale. Rolul științei comunicării în relațiile internaționale (**drd. Ioana Erdős Dumitrescu**). 21
- Scoli • curente • economiști. Contribuții ale lui C. Dobrogeanu-Gherea la dezvoltarea gândirii economice românești. Teze și soluții în concordanță cu condiții și împrejurări concrete (**V. Iota**). 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- Dezvoltarea largă a colaborării și cooperării intraeuropene (I. Barac). 25
- Tendințe-conjuncturi. 27
- Cadrul regional al cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare (II) (**Gh. Dumitru**). 28
- Statistică internațională. 30
- Mondorama. 31
- Întrebări-răspunsuri. 32

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25. 71131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tipar: Combinatul Poligrafic „Casa Științelor”.

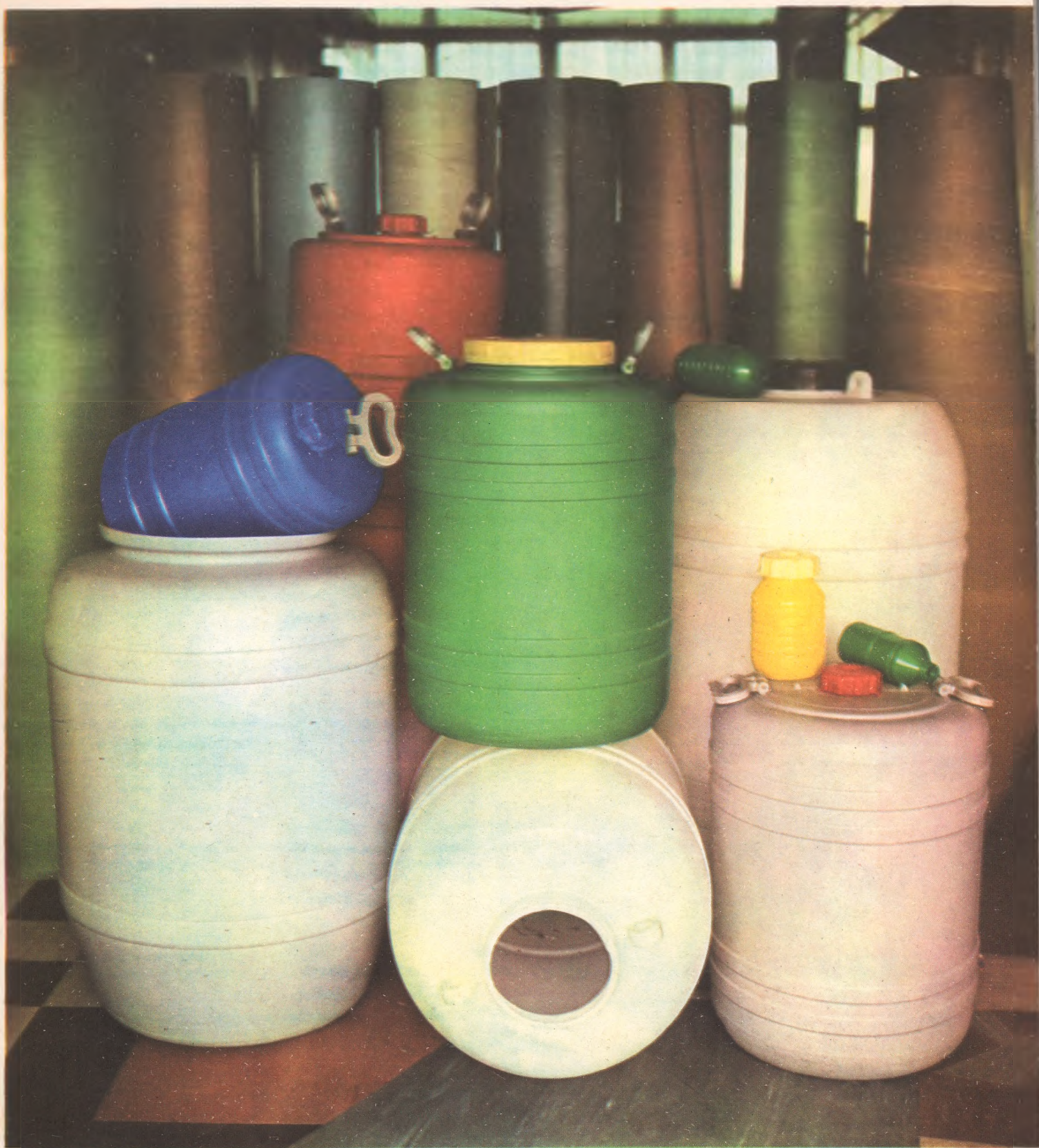

Odată cu deschiderea anului școlar, Intreprinderea de Turism, Hoteluri și Restaurante București și-a propus să sprijine desfășurarea lecțiilor practice ale elevilor prin – excursii documentare – excursii cu tematică – concursuri de orientare.

Amănuntele organizatorice și programul excursiilor sînt cuprinse în broșura „Excursii și drumeții”, ediția a II-a, care poate fi procurată gratuit de la filialele de turism.

Grupurile de participanți vor avea minimum 14 persoane (pentru microbuz), 32 de persoane (pentru autocar) sau 15 (pentru tren).

Informații suplimentare și contractarea excursiilor se realizează la filialele I.T.H.R. București din bd. 1848 nr. 4, bd. N. Bălcescu nr. 35, bd. Republicii nr. 4 și 68, calea Dorobanților nr. 1–7, calea Griviței nr. 140.

MOLDOPLAST

Întreprinderea de prelucrare mase plastice Iași

produce și livrează
pentru beneficiarii interni
și la export :

COVOR P.V.C. de 1,5 mm. grosime, în culori și desene care imită parchetul din diferite esențe lemnoase, neimprimată sau cu modele imprimată;

DALE P.V.C. de 1,5 mm. grosime cu laturile de 35 mm x 35 mm;

PLĂCI POLISTIREN cu grosimi între 2-6 mm ;

TUBURI P.V.C. armate cu fibre textile și nearmate, cu dimensiuni până la 45 mm;

PROFII P.V.C.

Șos. Tuțora nr. 23

Telefon 35832

Telex 0222-66

GRANULE P.V.C.

- electrotehnice (prin filare)
- granule pentru talpă
- granule pentru țevi și fittinguri (extrudere)
- granule pentru tub carburant și alte tipuri.

pentru cumpărătorii de la fondul pieței Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice a deschis un magazin reprezentativ de desfacere „MOLDOPLAST”, în Iași, strada Vasile Alecsandri nr. 1-3 unde se pot găsi toate produsele din mase plastice solicitate.